

รายงานผลการดำเนินการพัฒนาองค์การ สู่ระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) ประจำปี 2568 (Application Report 2025)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ส่วนที่ 1.1 สรุปลักษณะสำคัญขององค์การ	8
ส่วนที่ 1.2 แผนการปรับปรุงเพื่อยกระดับการพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0	11
ส่วนที่ 2 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0	14
หมวด 1 การนำองค์การ	14
หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	20
หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	26
หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	31
หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร	37
หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ	44
ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์การดำเนินการ	51
7.1 ด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจ	51
7.2 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผู้รับบริการ และประชาชน	52
7.3 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการพัฒนาบุคลากร	53
7.4 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการเป็นต้นแบบ	54
7.5 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม	55
7.6 การบรรลุผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดด้านการลดต้นทุน การสร้างนวัตกรรม และการจัดการกระบวนการ	56

แบบฟอร์มที่ 5 บทสรุปผู้บริหาร

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570
กรอบแนวคิด/ Concept ของการก้าวสู่การเป็นระบบราชการ 4.0

กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) พัฒนาการองค์การเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 ดำเนินการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) และปรับวิธีการทำงานเน้นการมีส่วนร่วม นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การ และสนับสนุนงานวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรม โดยใช้เครื่องมือ “LDD Excellent Model” ในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ มีเป้าหมายสูงสุด คือ

"เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพบนพื้นฐานการผลิตและการใช้ที่ดินที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน" โดยจากข้อมูลดินนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทย แบ่งเขตเกษตรกรรมออกเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตเกษตรกรรมพื้นที่เฉพาะ

มีแนวทางการจัดการดินตามเขตเกษตรกรรม พด. ได้วางระบบบริหารจัดการองค์การตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำแผน นำไปสู่การปฏิบัติ ติดตามผล วางระบบแจ้งเตือน ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวนปรับปรุง เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เครื่องมือ “Smart LDD” ยกระดับการพัฒนาเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 ส่งผลให้ตั้งแต่ปี 2564 พด. ผ่านการประเมินได้รับการรับรองสถานะเป็นระบบราชการ 4.0 ในระดับก้าวหน้า (Advance) และได้รับคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ผลการดำเนินงานที่สอดคล้องสู่ระบบราชการ 4.0

พด. ดำเนินการพัฒนาที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรม มีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยใช้เครื่องมือ “LDD Excellent Model” ผสมผสานกับ “Smart LDD” ขับเคลื่อนการพัฒนาใน 4 Smart ดังนี้ 1) *Smart Collaboration* สานพลังจากทุกภาคส่วนรักษาทรัพยากรดินให้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 2) *Smart Connection* เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ และประมวลออกมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ 3) *Smart Service* พัฒนาบริการตอบสนองความต้องการ/ความคาดหวังของผู้รับบริการ และ 4) *Smart Operation* ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานและบริหารจัดการองค์การ การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องสนับสนุนการพัฒนาเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 ทั้ง 3 มิติ มีผลงานการดำเนินงาน ดังนี้

มิติที่ 1 ภาครัฐที่เปิดกว้างเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) พต. สานพลังจากทุกภาคส่วนตามหลัก Smart Collaboration สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านดินภายในและระหว่างประเทศ โดย เครือข่ายระหว่างประเทศ พต. เข้าร่วมสมัชชาความร่วมมือทรัพยากรดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (ASP) ส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางข้อมูลและวิชาการด้านดินในภูมิภาคเอเชีย และประเทศไทยได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) สู่ Regional Hub นอกจากนี้ พต. ยังเป็นตัวแทนประเทศดำเนินการตามรัฐภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) และเข้าร่วมกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่โขงล้านช้าง สำหรับ เครือข่ายภายในประเทศ พต. พัฒนาระดับเครือข่ายหมอดินอาสาอย่างต่อเนื่อง และใช้กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนพัฒนาพื้นที่จนประสบความสำเร็จได้รับรางวัลเลิศรัฐ ยกตัวอย่างเช่น การบริหารจัดการน้ำที่เป็นต้นแบบของชุมชน จังหวัดสกลนคร (กุสุมาลย์โมเดล) และผลงาน “ปลดหนี้ ผาไร่หมี่ สุวิทย์ที่ยั่งยืน” จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น และ Smart Connection พต. จัดทำข้อมูลตามภารกิจหลักในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล เป็นชุดข้อมูลมูลค่าสูง และจัดทำระบบบัญชีข้อมูล (GD Catalog) นำไปสู่การเปิดเผยข้อมูล (Open Data) และยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ด้วย “คลังข้อมูลกลางกรมพัฒนาที่ดิน (LDD Data Warehouse) ”

มิติที่ 2 ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) พต. นำหลัก Smart Service พัฒนาบริการประชาชนเป็น e-Service อำนวยความสะดวกให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ได้แก่ ตรวจสอบดิน บริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน (ดินออนไลน์) ระบบ Easy Service และพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพ “AI Chatbot : นื่องดินดี” เป็นต้น นอกจากนี้ พต. ยังดำเนินการกิจโดยยึดความต้องการของประชาชนเป็นหลัก กำหนดให้ทุกโครงการต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมประชุม ร่วมจัดทำแผน และร่วมดำเนินการ มีผลงานที่ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลดังตัวอย่างในมิติที่ 1

มิติที่ 3 ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) พต. นำหลัก Smart Operation เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการองค์การ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เช่น Kaset One, Agri-Map online, AI Chatbot “นื่องดินดี”, บัตรดินดี และการบริหารจัดการ เช่น e-Meeting, e-Saraban, e-Payment, PRMS เป็นต้น รวมทั้งการปรับปรุงพัฒนาทั้งข้อมูลและงานให้มีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล เช่น การจัดทำมาตรฐานการวิเคราะห์ดินของประเทศไทย ภายใต้แนวคิด “ใส่ใจมาตรฐาน ตรวจวัดจัดการ สู่การจัดการดินและปุ๋ยอย่างแม่นยำ” และการยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ด้วย “คลังข้อมูลกลางกรมพัฒนาที่ดิน (LDD Data Warehouse) ” เป็นต้น

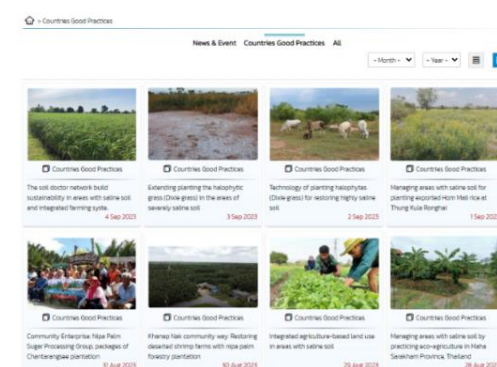
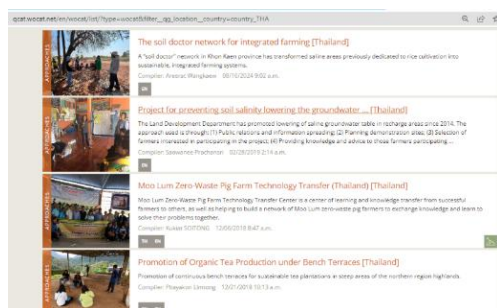
โดยมีรายละเอียดผลงานโดดเด่นทั้ง 5 ผลงาน ดังนี้

ผลงานเรื่องที่ 1 : โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (Center of Excellence for Soil Research in Asia: CESRA) สู่ Regional Hub

☒ เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ☒ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ☒ มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

พต. ในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ เรื่องการให้ข้อมูลและบริการด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อการเกษตร ได้จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (Center of Excellence for Soil Research in Asia: CESRA) เมื่อปี 2561 เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลงานวิจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านดินของเอเชีย ซึ่งมีประเทศสมาชิก 24

ประเทศ ให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ และนวัตกรรมการจัดการดินอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยเร่งรัดการพัฒนาทรัพยากรดินให้บรรลุเป้าหมายของการเป็นปัจจัยพื้นฐานด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนได้ทันเวลาและมีประสิทธิภาพ พต. ดำเนินการโดย 1) จัดตั้ง CESRA Technical Committee (TC) โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านดินจากสาขาต่างๆ ทั่วโลก จำนวน 9 คน เพื่อทำหน้าที่สนับสนุน ให้คำแนะนำด้านวิชาการและงานวิจัย และกลั่นกรองงานวิชาการของประเทศสมาชิก CESRA และ 2) เปิดการเชื่อมโยงข้อมูลกับ Platform งานวิจัยดินระดับโลก คือ World Overview of Conservation Approaches and Technologies (WOCAT) โดยศูนย์ CESRA จะทำการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับ WOCAT ผลการดำเนินงาน 1) มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินของเอเชียสำหรับเผยแพร่บนเว็บไซต์ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศ

สมาชิก 5 เรื่อง 2) การจัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการดินเค็ม 3) เรื่องที่เผยแพร่บน Platform ของ WOCAT และ 3) มีการจัดทำฐานข้อมูลแนวปฏิบัติการจัดการดินอย่างยั่งยืนของ WOCAT ที่เชื่อมมายัง Platform ของ CESRA

คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ 1) นักวิชาการของไทยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการดินอย่างยั่งยืนกับนักวิชาการจากนานาประเทศ 2) ประเทศไทยมีช่องทางเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการดินสู่เวทีสากล 3) สมาชิก CESRA จากประเทศต่าง ๆ จะได้รับการแบ่งปัน เครื่องมือ พื้นที่ดำเนินงานวิจัย และใช้ประโยชน์ข้อมูลงานวิจัยด้านดิน 4) หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ภายในประเทศสามารถนำโครงสร้าง และแนวทางการดำเนินงานของศูนย์ CESRA ไปปรับใช้กับหน่วยงานของตัวเอง

ผลงานเรื่องที่ 2 : การบริหารจัดการน้ำที่เป็นต้นแบบของชุมชน จังหวัดสกลนคร (กุสุมาลย์โมเดล)

☒ เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ☒ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ☐ มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร มีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ที่ดินเนื่องจากดินตื้นถึงชั้นกรวดลูกรัง สภาพพื้นที่แห้งแล้งขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดความรู้ด้านการเกษตรรวมถึงการจัดการดินและน้ำ ขาดการเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการบริการภาครัฐ เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างไม่คุ้มค่า เกษตรกรจึงมีฐานะยากจนแร้นแค้น สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นสภาพปัญหาและได้รับความสนพระทัย จึงทรงรับสั่งให้มีโครงการพระราชดำริด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่การเกษตร

พต. จึงเข้ามามีบทบาทดำเนินการขุดสระน้ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจำนวน 80 ครัวเรือน ในปี 2562 จากนั้นมีหน่วยงานภาคีเครือข่ายคอยร่วมสนับสนุนด้านการพัฒนาการเกษตร พัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิต มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำแก่เกษตรกรให้มีการรวมกลุ่มและคัดเลือกตัวแทนผู้นำเกษตรกร เพื่อประสานและบูรณาการขับเคลื่อนโครงการในรูปแบบคณะทำงานระดับจังหวัด การจัดทำแผนของบประมาณสนับสนุน ปัจจัยการผลิต และองค์ความรู้ พร้อมคัดเลือกสระน้ำที่เป็นแปลงต้นแบบในพื้นที่ให้โรงเรียน และชุมชนได้เรียนรู้ร่วมกันเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่การเกษตรของ

ตนเอง ส่งผลให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.67 เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 67.68 การทำเกษตรผสมผสานเพิ่มรายได้ ร้อยละ 6.97 จำนวนผู้ที่มีการออมเงินเพิ่มขึ้น และผู้ที่มีหนี้สินลดลงร้อยละ 23.19 เกิดการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ของกลุ่มผู้ปลูกพริกกุสุมาลย์ ตำบลโพธิ์โพธิ์ (พืชหลังนา) เป็นต้นแบบให้หน่วยงานต่างๆ เรียนรู้และนำไปพัฒนาในพื้นที่ เกิดการขยายผลในพื้นที่ตำบล อำเภอ และจังหวัดอื่นๆ ได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ปี 2565

คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ ครัวเรือนมีแหล่งผลิตอาหารที่หลากหลายมีคุณภาพทางโภชนาการ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หนี้สินลดลง เด็กนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้เรียนรู้ร่วมกันที่จะพึ่งพาตนเองสามารถแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นได้ ทำให้ชุมชนสร้างเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งและเกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

ผลงานเรื่องที่ 3 : ปลดหนี้ หารังไหม สู่วิถีที่ยั่งยืน

☒ เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ☒ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ☐ มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

หมู่บ้านปลดหนี้หารังไหม ต้นกำเนิดมาจากความต้องการของชุมชนในพื้นที่บ้านหารังไหม ตำบลไทรย้อย อำเภอนีนะมะปราง จังหวัดพิษณุโลก เกิดจากปัญหาผลผลิตข้าวต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อย พต. โดยสถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลกเข้าไปดำเนินการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาร่วมกับเกษตรกร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ตามความต้องการของชุมชน โดยเริ่มตั้งแต่การรวมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมี “กลุ่มทำนาข้าวหอมมะลิ” มีการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมกับเกษตรกร โดยจัดทำแปลงทดสอบเพื่อเรียนรู้การจัดการดิน การปรับปรุงบำรุงดินสำหรับการผลิตข้าว ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันปฏิบัติจริงในแปลงเรียนรู้ ตั้งแต่การเก็บตัวอย่างดิน การไถกลบตอซัง การปลูกปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพและน้ำหมักสมุนไพรไล่แมลงจากแปลงเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้สมาชิกกลุ่มนำไปปฏิบัติตามในแปลงผลิตข้าวของตนเองได้ โดยเกษตรกรในชุมชนสามารถผลิตข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตได้ และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อพัฒนาชุมชนในหลายด้าน ภายใต้ BCG Value Chain จนเกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่เข้มแข็ง ตามแนวคิด “ร่วมกันคิด ร่วมกันผลิต ร่วมกันขาย”

ผลสำเร็จของการปรุงดิน ปิ่นถิ่น บ้านหารังไหม สู่วิถีที่ยั่งยืน การดำเนินงานโดยเกษตรกรมีส่วนร่วมสามารถผลิตข้าวได้อย่างยั่งยืน ผลผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.78 ต้นทุนปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรลดลง ร้อยละ 35.2 เกษตรกรมีผลตอบแทนเหนือค่าใช้จ่ายผันแปรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 142.9 ก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน เกษตรกรบ้านหารังไหมส่วนใหญ่สามารถปลดหนี้ได้ รวมทั้งดินในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นต้นแบบให้กับเกษตรกรภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงมาศึกษาดูงาน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวภาคเกษตร ส่งผลให้ได้รับรางวัลเลิศรัฐสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทร่วมใจแก้จน ระดับ “ดีเด่น” ประจำปี 2567

คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ บ้านหารังไหม เป็นต้นแบบจุดเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินและด้านการเกษตรแบบครบวงจร ได้เปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถรับนักท่องเที่ยวได้สูงสุด 100 คนต่อวัน มีบริการที่พักแบบโฮมสเตย์ของหมู่บ้าน มีฐานเรียนรู้เรื่องด้านการพัฒนาที่ดิน มีการจำหน่ายสินค้า OTOP ในชุมชน สามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้คนในชุมชนได้ เป็นต้นแบบวิถีปฏิบัติการจัดการดินเพื่อการผลิตข้าวที่ยั่งยืน พัฒนาเข้าสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio Circular Green Economy : BCG Model)

ผลงานเรื่องที่ 4 : ยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ด้วย "คลังข้อมูลกลางกรมพัฒนาที่ดิน (LDD Data Warehouse) "

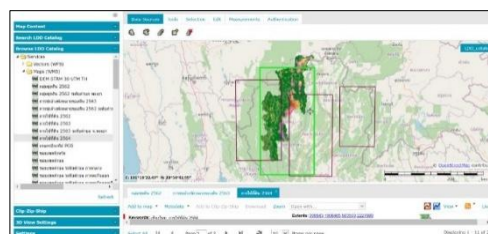
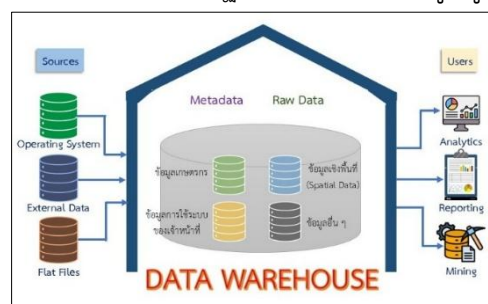
☒ เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ☐ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ☒ มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย

รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

พต. เป็นหน่วยงานหลักที่ผลิตข้อมูลดินและข้อมูลการใช้ที่ดินของประเทศ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา วิจัย วิเคราะห์ การบริหารจัดการด้านต่างๆ ซึ่งข้อมูลมีความหลากหลายและมีปริมาณมาก ทั้งข้อมูลสารสนเทศ และข้อมูลภูมิสารสนเทศ เช่น ข้อมูลชุดดิน ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดิน ข้อมูลเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ (Zoning) ข้อมูลศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ (Potential) ข้อมูลคาดการณ์พื้นที่น้ำท่วม/ภัยแล้งในพื้นที่เกษตร ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน ข้อมูลแนวเขตป่าไม้ถาวร ข้อมูลภาพถ่ายออร์โธรีโธกราฟิก เป็นต้น แต่การเก็บข้อมูลกระจายอยู่ในหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีมาตรฐานในการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน เกิดปัญหาในการรวบรวมข้อมูล ไม่สะดวกในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการวิเคราะห์ เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายในกรมฯ และการให้บริการกับหน่วยงานภายนอก

พต. พัฒนาระบบคลังข้อมูลกลาง (LDD Data Warehouse) โดยรวบรวมและจัดการข้อมูลภูมิสารสนเทศตามมาตรฐาน ก่อนนำเข้าสู่ระบบคลังข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดแนวทางและวางมาตรฐานการจัดการข้อมูลภูมิสารสนเทศของระบบคลังข้อมูล สำหรับเป็นแนวทางในการนำข้อมูลภูมิสารสนเทศเข้าสู่คลังข้อมูลได้อย่างสะดวก มีมาตรฐาน ข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ พร้อมสำหรับการใช้งาน และสามารถนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อหาคำตอบในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำข้อมูลภูมิสารสนเทศให้อยู่ในรูปแบบของ Shape file และ Service เช่น Web Map Service, Web Feature Service เป็นต้น เพื่อผู้ใช้งานสามารถเข้าถึง สืบค้น เรียกดู ดาวน์โหลดข้อมูล และรองรับการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ในรูปแบบ Map Service ทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยข้อมูลมีความมั่นคงปลอดภัย และมีมาตรฐานในการให้บริการผ่านการจัดการข้อมูล (Data Cleansing) ทำให้ข้อมูลพร้อมใช้งาน ผู้ใช้งานสามารถสืบค้น เรียกดู และดาวน์โหลดข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ตามสิทธิ์การใช้งาน เป็นการอำนวยความสะดวกและ ลดขั้นตอนการให้บริการตามสิทธิ์การใช้งาน เป็นการยกระดับองค์การด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ซึ่งข้อมูลที่ พต. รวบรวมในระบบคลังข้อมูลกลาง นำไปสู่การเผยแพร่ข้อมูลเปิดบนศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th) และได้รับรางวัล "ข้อมูลเปิดที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (Top Public Demand Open Data Award)" ในงานวันข้อมูลเปิดนานาชาติ ประจำปี พ.ศ. 2568 (International Open Data Day 2025)

คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ คลังข้อมูลกลางกรมพัฒนาที่ดิน (LDD Data Warehouse) เป็นศูนย์กลางในการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายใน พต. และหน่วยงานภายนอก ช่วยลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้วยการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็ว และแม่นยำ นักวิชาการ นักวิจัย สามารถใช้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ทำให้นำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจ การวางแผนนโยบาย และการพัฒนาที่ดินอย่างยั่งยืน

ผลงานเรื่องที่ 5 : ใส่ใจมาตรฐาน ตรวจวัดจัดการ สู่การจัดการดินและปุ๋ยอย่างแม่นยำ

☐ เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ☐ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ☒ มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย
รูปแบบ/ลักษณะ/ Concept ของผลงาน

จากเดิมห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินมีข้อจำกัดด้านเครื่องมือ บุคลากร และความชำนาญ ส่งผลต่อคุณภาพการวิเคราะห์ ระบบบริการแบบเดิมมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงและระยะเวลาการรอผลเป็นเวลานาน

กรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน ได้วางแผนและพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการให้เกิดการรับรองมาตรฐานต่อเนื่องเป็นระยะเวลากว่า 10 ปี ขยายความร่วมมือหลายด้านจนเกิดเครือข่าย เพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการระบบ e-Service และหมอดินตรวจดิน ด้วย Test Kit ลดทรัพยากรและระยะเวลา

มาตรฐานการวิเคราะห์ดินช่วยให้เกษตรกรจัดการดินและใช้ปุ๋ยได้เหมาะสม ลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต เกษตรกรได้รับข้อมูลที่แม่นยำ ใช้ปุ๋ยมีประสิทธิภาพ และก้าวสู่เกษตรกรรมยั่งยืน

กรมฯ มุ่งมั่นยกระดับมาตรฐานการวิเคราะห์ดิน โดยได้รับการรับรอง ISO/IEC 17025:2017 ถึง 7 รายการ พร้อมขยายเครื่องมือ Test Kit และได้รับอนุสิทธิบัตร pH Test Kit ให้หมอดินอาสาเข้าถึงการวิเคราะห์ดินได้สะดวกขึ้น สร้างความร่วมมือระดับนานาชาติผ่าน GLOSOLAN และ RESOLAN และขับเคลื่อนเครือข่ายห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินของประเทศไทย (TSLAN) ครอบคลุม 44 ห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนามาตรฐานให้แม่นยำขึ้นผ่าน Proficiency Test (PT) ล่าสุดได้ประกาศใช้คู่มือวิเคราะห์ดิน 4 ฉบับ พร้อมรับรางวัล "ห้องปฏิบัติการปลอดภัย" ปี 2567 จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และให้บริการหมอดินตรวจดินทั่วไทย ผ่าน e-Service เพื่อช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลดินได้ง่ายขึ้น วางแผนจัดการดินและปุ๋ยอย่างแม่นยำ นำไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน

คุณค่าต่อประชาชน/ส่วนราชการ/ประเทศ 1) ประชาชนและเกษตรกร ได้ข้อมูลดินแม่นยำ เลือกพืชเหมาะสม ปรับปรุงดิน ใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 2) หน่วยงานภาครัฐ ข้อมูลได้มาตรฐาน กำหนดนโยบายด้านการใช้ที่ดิน พื้นที่การเกษตรได้แม่นยำ และ 3) ประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รองรับมาตรฐานสินค้าเกษตร เสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

ส่วนที่ 1.1 สรุปลักษณะสำคัญขององค์การ

ผู้ส่งมอบ พันธมิตร และผู้ให้ความร่วมมือ: (ที่สำคัญ)

ผู้ส่งมอบ : ผู้รับจ้าง บริษัท ห้างร้าน และหน่วยงานภาครัฐ

พันธมิตร : หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ทส. มท. อว. วช. อบต.)

คู่ความร่วมมือ : สถาบันการศึกษา องค์การระหว่างประเทศ องค์การมหาชน ภาคเอกชน

ความต้องการ: 1) ข้อมูลดิน เทคโนโลยี องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินมีความถูกต้อง ทันสมัย บริการได้สะดวก รวดเร็ว 2) ความร่วมมือทางวิชาการ 3) การบูรณาการ การทำงาน ร่วมกันในพื้นที่ 4) การมีธรรมาภิบาล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ชุมชนในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาครัฐ

สถาบันการศึกษา **ความต้องการ/ ความคาดหวัง:** 1) ข้อมูลดิน เทคโนโลยี องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินมีความถูกต้อง ทันสมัย บริการได้สะดวก รวดเร็ว 2) การพัฒนาที่ดินที่ไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และชุมชนในพื้นที่

สมรรถนะหลักขององค์การ: 1) มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง ข้อมูลดิน วางแผนการใช้ที่ดิน การจัดการดิน และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ทั้งด้านวิชาการและปฏิบัติการเป็นอย่างดี เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรดินเกิดประโยชน์สูงสุด 2) มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) ด้านข้อมูลแผนที่ดิน และชุดข้อมูลภูมิสารสนเทศพื้นฐาน (FGDS)

แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ: ภายในประเทศ : 1) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ 2) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 3) หน่วยงานให้บริการวิเคราะห์ดิน เช่น กรมวิชาการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน 4) หน่วยงานให้บริการ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 5) สำนักงาน ก.พ.ร. 6) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 7) สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 8) กรมการศาสนา

ภายนอกประเทศ : 1) ประเทศสมาชิกเครือข่ายด้านดินระดับภูมิภาคเอเชีย(ASP)

2) UNEP World Conservation Monitoring Center อ้างถึงใน UNCCD (2011) Desertification a visual synthesis : เรื่องการแปรสภาพเป็นทะเลทราย และ Land Degradation and Biodiversity Loss in Southeast Asia (2011)

พันธกิจ : 1) สำรวจ วิเคราะห์ จำแนกดิน และสำมะโนที่ดิน เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย 2) พัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการดินที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ 3) สร้างศูนย์กลางข้อมูลอัจฉริยะทางดินของประเทศ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืน 4) พัฒนาที่ดินด้วยระบบการบริหารจัดการเชิงรุก ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน ถ่ายทอดเทคโนโลยี อนุรักษ์ดินและน้ำ และปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อรักษาสมดุลของดิน ที่ดิน และนิเวศเกษตร 5) ยกระดับองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570

ค่านิยม : TEAM for Soils (ทีมดีดินดี) (T : Team work (สร้างทีม), E : Energetic (ทำงานเชิงรุกอย่างมีพลัง), A : Agile (คล่องแคล่ว), M : Move forward (มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน)

วัฒนธรรมองค์กร : บริการด้วยใจ ใฝ่เรียนรู้ ยึดหลักวิชาการ

งบประมาณ: 4,470,098,900.00 บาท (ปี 2567) **รายได้:** 9,286,536.01 บาท (ปี 2567)

จำนวนบุคลากร: ข้าราชการ 1,363 คน ลูกจ้างประจำ 177 คน และพนักงานราชการ 1,376 คน รวมทั้งสิ้น 2,916 คน (11 พ.ย. 67)

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ: 1) พ.ร.บ.พัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 2) มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกประเภทที่ดินและป่าไม้ถาวร 3) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข และอัตราค่าใช้จ่ายในการบริการแผนที่หรือข้อมูลทางแผนที่เป็นการเฉพาะราย พ.ศ. 2555 4) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข และอัตราค่าใช้จ่าย ในการวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างดินเป็นการเฉพาะราย พ.ศ.2555 5) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข และอัตราค่าใช้จ่าย ในการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือการอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นการเฉพาะราย พ.ศ.2555 6) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดินว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2562

ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการ: ระบบปฏิบัติงาน 3 ระบบ ประกอบด้วย 8 กระบวนการหลัก และ 8 กระบวนการสนับสนุน ครอบคลุมภารกิจตามยุทธศาสตร์ โดยใช้แนวคิด PDCA ในการบริหารแผนงานและยุทธศาสตร์ ตั้งแต่ การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบและติดตามประเมินผล นำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยใช้หลักการของ SMART LDD ด้วย SIPOC Model และนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น PMQA, Process Management, SWOT Analysis, PESTEL Analysis, 2S4M, As is Process Management, To be Process Redesign, Fish bone diagram, Service blueprint, HR scorecard, Organization Design เป็นต้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ให้บรรลุผลสำเร็จตาม LDD Excellent Model

เทคโนโลยีการสื่อสารและการให้บริการ ที่สำคัญ : 1)เทคโนโลยีสื่อสาร (1) MPLS (2) C Internet (3) Cloud Computing (4) AI 2) บริการที่สำคัญ (1) ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri Map Online) (2) ระบบแผนที่ทางเลือกพืชเศรษฐกิจ (LDD Zoning) (3) Mobile Application (ปุ๋ยรายแปลง, คลิปเด็ดหมอดิน, กตตุ๋นดิน) (4) ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่เพื่อวางแผนการใช้ที่ดิน เกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm) (5) ฐานข้อมูลการตอบโต้กับผู้ใช้บริการด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี (6) e-Service ได้แก่ บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร ขอบรับบริการแผนที่ บริการวัสดุการเกษตร ขอบรับบริการสระน้ำในไร่นา ดินออนไลน์ บริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน บริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน: 1) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) 2030 2) นโยบายรัฐบาล/แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี/แผนแม่บท 3) นโยบาย Thailand 4.0 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตรมากขึ้น 4) แผนปฏิรูปประเทศ/ภาคการเกษตร 5) กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 6) โมเดลเศรษฐกิจใหม่(BCG) 7) การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ 8) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9) ความแปรปรวนของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 10) สถานการณ์โรคระบาด 11) การปรับตัวขององค์กรและบุคลากรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

ผลผลิต/บริการหลัก : 1) **ฐานข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน** (ข้อมูลดิน แผนที่ดิน แผนการใช้ที่ดิน) 2) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน (การวิเคราะห์สภาพพื้นที่และวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดการดินและน้ำ เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และการอนุรักษ์ดินและน้ำ) 3) **งานบริการด้านการพัฒนาที่ดิน** (ปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ และเทคโนโลยีการจัดการดิน) 4) **โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน** (งานพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ)

คุณลักษณะโดดเด่นของผลผลิต/บริการ : 1) **แผนการใช้ที่ดิน**ที่เกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลทั้งด้านดิน น้ำ พืช ป่าไม้ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผ่านการประชาสัมพันธ์จากเกษตรกร ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน วิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิสารสนเทศสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศ จังหวัด และตำบล รวมทั้งวางแผนการใช้ที่ดินรายชนิดพืชเศรษฐกิจและลุ่มน้ำ 2) **เทคโนโลยีการจัดการดินและน้ำ**ที่มีความหลากหลายและครอบคลุมทุกสภาพดิน สามารถนำไปบริหารจัดการทรัพยากรดินได้แบบเฉพาะเจาะจงและตรงจุด 3) **การบริการตรวจสอบสุขภาพดินเชิงรุก**ให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ พืช ได้หลากหลายรูปแบบ ตามความต้องการใช้ประโยชน์ของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ได้แก่ การบริการให้ข้อมูลดินเบื้องต้นผ่านบัตรดินดี หรือผ่านแอปพลิเคชันดินออนไลน์ การวิเคราะห์ดินอย่างง่ายโดยใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kit) หรือบริการวิเคราะห์ดินอย่างละเอียดในระดับห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานเพื่อนำไปใช้ในงานที่ต้องการผลแม่นยำ เช่น การวางแผน หรืองานวิจัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังสนับสนุนปัจจัยการผลิตและจัดทำแปลงสาธิตเป็นแปลงต้นแบบตามคำแนะนำการจัดการดิน น้ำ พืช เพื่อให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเข้ามามีการเรียนรู้ สามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้จริง

ผู้รับบริการ : 1) เกษตรกร 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) ภาคเอกชนและประชาชน 4) สถาบันการศึกษา

ความต้องการ : 1) เกษตรกร ต้องการข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยใช้งานง่าย นำไปใช้ได้จริงในระดับพื้นที่ ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน ที่สามารถแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม ภัยพิบัติทางการเกษตร(ภัยแล้ง/น้ำท่วม) ลดความเสี่ยงจากการผลิตทางการเกษตร และสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตในการเกษตร ลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน สถาบันการศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องการข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยีการจัดการดิน ที่ถูกต้อง ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการ/วิจัย เพื่อแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนนโยบายในระดับกระทรวง

ประเด็นการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรที่สำคัญคืออะไร 1) โครงสร้างอายุราชการในตำแหน่งที่สำคัญ 2) เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน 3) สมรรถนะและทักษะบุคลากรที่รองรับการเปลี่ยนแปลง

พื้นฐานของบุคลากรที่มีผลต่อการวางแผนการพัฒนาและสร้างขีดความสามารถในการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงมีอะไรบ้าง : 1)ระดับความรู้และทักษะของบุคลากรในแต่ละตำแหน่ง 2)ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล(Digital literacy) 3)ทักษะการมองภาพองค์รวม(Conceptual Skill) 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงระบบ (Systemic Thinking)

สภาพแวดล้อมการแข่งขัน : จากสภาพแวดล้อมการแข่งขันภายในประเทศในภารกิจงานที่มีลักษณะเดียวกัน พด.ได้ปรับรูปแบบการทำงานเชิงรุกพร้อมรับกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย 1) ห้องปฏิบัติการด้านการวิเคราะห์ดิน น้ำ พืช ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดิน บริการชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kits) ผ่านเครือข่ายหมอดินอาสา และ ศพก. จำนวน 882 ศูนย์ ทั่วประเทศ 2) งานบริการด้านปัจจัยการผลิต ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ซูเปอร์ พด.และสารปรับปรุงบำรุงดิน ที่สามารถใช้ประโยชน์ครอบคลุมปัญหาทางการเกษตร เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ธาตุอาหารและฮอร์โมนพืช ควบคุมศัตรูพืช รวมทั้งบำบัดน้ำเสีย โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 3) งานบริการด้านแผนที่ เช่น แผนที่ภาพถ่ายออร์โธ แผนที่ความสูงภูมิประเทศ แผนที่การใช้ที่ดิน ที่มีความละเอียดถูกต้องและแม่นยำ **การแข่งขันภายนอกประเทศ** ด้านแผนที่ดิน พด.มีการจัดทำแผนที่ ที่มีความละเอียดระดับมาตราส่วน 1: 25000 ครอบคลุมทั้งประเทศ มีพิพิธภัณฑ์ดินที่แสดงข้อมูลสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของแต่ละภูมิภาค ตั้งอยู่ครอบคลุมทั้งประเทศ และการจัดทำแผนที่ดินระดับชาติ ตามมาตรฐานสากล (WRB และ Taxonomy) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป และสหรัฐอเมริกา

ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ : (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม) **ด้านพันธกิจ :** **ภายในประเทศ :** 1) ยุทธศาสตร์ชาติที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรพื้นฐานทางการผลิตภาคเกษตร 2) แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) มีแผนแม่บทด้านการเกษตรและแผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำ 4) นโยบายในการแก้ปัญหาผลกระทบจากสถานการณ์โควิดในภาคการเกษตร(โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่) **ภายนอกประเทศ :** 1) นโยบายในระดับโลกด้านระบบอาหารที่ยั่งยืนเน้นความสำคัญของการจัดการดินที่ส่งผลต่อการผลิตด้านการเกษตร 2) การเป็นเจ้าภาพหลักในการบริหารศูนย์ประสานงานความร่วมมือระดับนานาชาติ (CESRA, UNCCD) **ด้านปฏิบัติการ:** 1) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาที่ดินที่ทันสมัยสนับสนุนการปฏิบัติงาน และพัฒนารูปแบบกระบวนการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ Digital Transformation และ พัฒนาองค์การสู่ระบบราชการ 4.0 2) นำเทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาบริการในลักษณะ Web Application และ Mobile Application เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนด้านการพัฒนาที่ดิน 3) เครือข่ายหมอดินอาสาครอบคลุมทุกจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน และมีความรู้และทักษะสูงที่ช่วยขับเคลื่อนกระบวนการทำงานของ พด. ที่กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ 4) การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม(PGS) **ด้านบุคลากร :** 1) ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) บุคลากรมีความเชี่ยวชาญด้านสำรวจ จำแนกดิน วิเคราะห์ดิน วางแผนการใช้ที่ดิน เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน **ด้านสังคม :** 1) การทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green City) สร้างความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกรและประชาชนบริโภคอาหารปลอดภัย 2) การปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและเน้นการมีส่วนร่วมให้เกิดการยอมรับแนวทางการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินอย่างยั่งยืน 3) เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือและแก้ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 และภัยพิบัติทางการเกษตรจากกิจกรรมของกรม

ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์: (ด้านพันธกิจ ปฏิบัติการ บุคลากร สังคม) **ด้านพันธกิจ :** 1) การขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายย่อย 15.3 การหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดิน และ SDGs 13 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (COP 26) 2) แผนแม่บทด้านการเกษตรที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง 3) การขับเคลื่อนและสนับสนุนแผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำในประเด็นการป้องกันน้ำท่วมภัยของดิน 4) การจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายทุกระดับ 5)การจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุนนโยบาย BCG Model ภาคการเกษตร 6) การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่กำกับนโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ 7) นโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ **ด้านปฏิบัติการ:** 1)ความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาที่ดินที่สามารถรองรับสนับสนุนการปฏิบัติงาน 2) การยกระดับหมอดินอาสาให้เป็น Smart Farmer 3) การปรับแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เน้นการทำงานเชิงรุก 4) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดตามการดำเนินงานแบบ Real time 5) การพัฒนางานบริการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าถึงง่ายและนำไปใช้ได้จริง **ด้านบุคลากร :** 1)การพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสหวิทยาการเพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 2)การส่งเสริมให้บุคลากรมีแนวความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) 3) การพัฒนามาตรฐานใหม่ให้ มีทักษะและประสบการณ์เพื่อทดแทนบุคลากรที่เกษียณอายุราชการ 4)การพัฒนาบุคลากรให้รองรับการทำงานระดับสากล **ด้านสังคม :** 1) การยอมรับองค์ความรู้จากหน่วยงานราชการของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรมีช่องทางการสืบค้นความรู้ที่หลากหลาย 2)การสร้างความตระหนักให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรดินและที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) การบูรณาการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น และประชาสังคม

ความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของพันธกิจหรือหน้าที่ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศคืออะไร : พต.มีพันธกิจหลัก ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการทรัพยากรดินของประเทศ จึงกำหนดทิศทางและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่ยุทธศร 4.0 ให้มีการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการผลิตด้วยแนวคิด SMART Agriculture สอดคล้องกับสถานการณ์โลกในปัจจุบัน การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งจำกัด ทำให้ พต.ต้องปรับรูปแบบกระบวนการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ Digital Transformation และพัฒนาองค์การสู่ระบบราชการ 4.0 โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานและการให้บริการที่มีคุณภาพ สนองความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ยั่งยืน บนพื้นฐานการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กฎหมายและกฎระเบียบอะไรที่มีอยู่และเอื้อให้ส่วนราชการทำงานอย่างมีความคล่องตัวและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ : 1) พ.ร.บ. พัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 2) ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2562 3) คำสั่งมอบอำนาจของกรมพัฒนาที่ดิน 4) พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงและหนังสือเวียนกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง 5) พ.ร.บ.การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565

ในการทำงาน บุคลากรจำเป็นต้องดูแลเกี่ยวกับความเสี่ยงอะไรบ้าง ข้อกำหนดพิเศษการปฏิบัติงาน : บุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการเกี่ยวกับสารเคมีและจุลินทรีย์ มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการกลาง มีการอบรมผ่านหลักสูตร E-learning ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ และมีการสำรวจสภาพความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการโดยใช้เครื่องมือ ESPReL Checklist อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งจัดตรวจสอบสุขภาพประจำปีให้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่บุคลากร ประจำทุกปี

ความสำคัญของสมรรถนะหลักของส่วนราชการที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของประเทศคืออะไรทั้งทางตรงและทางอ้อม 1) **ทางตรง** (1) **ด้านเศรษฐกิจ** : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อรายได้สุทธิทางการเกษตรของประเทศเพิ่มขึ้น (2) **ด้านสิ่งแวดล้อม** : ลดการชะล้างพังทลายของดิน ป้องกันการเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน 2) **ทางอ้อม** (1) **ด้านสังคม** : การสร้างหมอดินอาสา ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร ชุมชนเกิดความเข้มแข็งเป็นจุดเริ่มต้นอาหารปลอดภัย สังคมมีความสุข (2) **ด้านสาธารณสุข** : การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์ (3) **ด้านสิ่งแวดล้อม** : การลดการเผาตอซังพืชเพื่อแก้ปัญหาหมอกควัน ช่วยรักษาอินทรีย์วัตถุในดิน และลดมลพิษทางอากาศของชุมชนและบริเวณรอบชุมชน และการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ช่วยลดมลพิษทางดินและน้ำ

การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญคืออะไร ส่งผลต่อสถานการณ์แข่งขันของประเทศอย่างไร : การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญ คือ พต. เปลี่ยนแปลงความสามารถในการแข่งขัน โดยขับเคลื่อนงานพัฒนาที่ดินเชิงบูรณาการจากนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ นำหลักการตลาดนำการผลิตมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดิน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน ประกอบด้วย การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) การให้บริการเชิงรุกด้วยบัตรดินดี การพัฒนาดินออนไลน์ การพัฒนาหมอดินอาสา 4.0 เพื่อปรับกระบวนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ร่วมกับการอาศัยส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตรให้ทันกับการแข่งขันและความต้องการของตลาด ขณะที่ประเทศไทยกำลังก้าวผ่านสู่สังคมและเศรษฐกิจดิจิทัล และขยายตัวเพื่อเติบโตด้านการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้ทันต่อการแข่งขันในตลาดโลก

สภาพแวดล้อมด้านการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศของส่วนราชการเป็นเช่นใด? ประเด็นการแข่งขันคืออะไร และมีผลต่อการดำเนินการของส่วนราชการอย่างไร :

ด้านการแข่งขันภายใน : 1) การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่กำกับนโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ที่มีการจัดทำนโยบายและแผนระดับประเทศ มีการกำหนดพันธกิจ เป้าหมายและตัวชี้วัดด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินที่ส่งผลให้กรมพัฒนาที่ดินต้องปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว 2) การจัดทำข้อมูลการใช้ที่ดิน (Land use) ซึ่งมีการให้ข้อมูลที่แตกต่างกันเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีวิธีการจัดเก็บที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนการใช้ที่ดินไม่เป็นเอกภาพ 3) ผลผลิตและเทคโนโลยีชีวภาพ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์เพื่อช่วยเกษตรกรในการลดต้นทุนและสนับสนุนการผลิตอาหารปลอดภัย ทำให้กรมต้องศึกษาและวิจัยผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ชนิดใหม่ที่มีความหลากหลายและใช้งานง่าย ซึ่งปัจจุบันกรมได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พต. 1 - พต.15 ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ครอบคลุมปัญหาด้านการเกษตรได้มากกว่าหน่วยงานอื่นๆ 4) ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน มีหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ที่ให้บริการวิเคราะห์ดิน แต่เป็นบริการที่มีค่าใช้จ่าย ในขณะเกษตรกรมีความต้องการรับบริการจำนวนมากและไม่ต้องการมีค่าใช้จ่าย ทำให้กรมพัฒนารูปแบบการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร 5) การส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งในระดับพื้นที่ มีหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรฯ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านต่างๆ สำหรับกรมมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้เป็น Smart officer และ เทคโนโลยี/ช่องทาง ให้เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีของกรมได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ง่ายต่อการใช้งาน

ด้านการแข่งขันภายนอก : 1) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs ที่ 2 และ 15) ทำให้แต่ละประเทศต้องจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ค.ศ.2030 กรมซึ่งเป็นผู้ประสานงานหลัก UNCCD และเกี่ยวข้องกับตัวชี้วัด 15.3.1 (สัดส่วนของพื้นที่ดินที่ได้รับการคุ้มครองเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด) เกี่ยวข้องกับการจัดการความสมดุลของทรัพยากรดิน (Land degradation-neutral World by 2030) ส่งผลให้ต้องจัดทำแผนงานโครงการให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายและตัวชี้วัดของประเทศได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ 2) การจัดทาระบบฐานข้อมูลดินระดับภูมิภาคเอเชีย ทำให้กรมในฐานะที่เป็นเจ้าภาพหลักประสานงานในภูมิภาคเอเชียต้องกำหนดระบบฐานข้อมูลดินให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 3) การจัดทำต้นแบบการจัดการดินอย่างยั่งยืน (Best Practice) กับประเทศต่างๆ ในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำให้กรมยกระดับการทำงานเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นที่ยอมรับในระดับโลก 4) ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน กรมต้องดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย GLOSOLAN และ SEALNET ในการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ (Proficiency Testing) เพื่อพัฒนาเทคนิค วิธีการวิเคราะห์ดิน โดยมีเป้าหมายให้การวิเคราะห์ดินมี การรายงานผลการทดสอบมีความถูกต้องและแม่นยำ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานห้องปฏิบัติการให้มีมาตรฐานเดียวกันกับห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินในต่างประเทศ

ส่วนที่ 1.2
แผนงานการปรับปรุงเพื่อยกระดับการพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0

- แผนพัฒนาด้านเทคโนโลยี

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล		
1.1 การพัฒนาระบบ e-Service		
1) โครงการพัฒนาระบบ e-Service ข้อมูลคุณภาพดินระดับประเทศ	2565-2567	ระบบ e-Service เพื่อการบริการวิเคราะห์ดินเชิงรุก ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงการบริการวิเคราะห์ดินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และสามารถนำค่าวิเคราะห์ดินไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร
2) การพัฒนาระบบ Easy service สำหรับการให้บริการเกษตรกร	2566-2567	ระบบการให้บริการเกษตรกรโดยการเข้าถึงจากจุดเดียว โดยไม่ต้องลงทะเบียนหรือลงชื่อเข้าใช้ซ้ำ ทำให้เกษตรกรผู้ใช้งานมีความสะดวก และไม่ต้องจดจำรหัสในการเข้าใช้งานมากเกินไป
3) การพัฒนาระบบ Kaset One และการเชื่อมต่อการทำเกษตรอินทรีย์ PGS	2566-2568	ระบบสารสนเทศที่รองรับการให้คำแนะนำเกษตรกรในระดับรายแปลง รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลสู่การทำเกษตรอินทรีย์ PGS ลดความซ้ำซ้อน และลดเวลาช่วยให้เกษตรกรได้รับการรับรองเกษตรอินทรีย์ PGS รวดเร็วขึ้น
4) เพิ่มประสิทธิภาพ AI Chatbot น้องดินดี	2567-2568	พัฒนาเพิ่มขึ้นข้อมูลในเมนูเช็ควิน-เช็คดิน ที่เกษตรกรคลิกเลือกพื้นที่ และเรียกดูข้อมูลพืชเศรษฐกิจเพื่อนำมาตัดสินใจลงทุนเพาะปลูกพืช และเพิ่มขึ้นข้อมูลสำหรับการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ การเบื้องต้น เพื่อ AI Chatbot น้องดินดีสามารถตอบคำถามได้ครอบคลุมจัดการดิน การปรับปรุงบำรุงดิน
5) การให้บริการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง (Citizen Portal) ดินออนไลน์ : บริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน	2568	การให้บริการขอข้อมูลดิน และการใช้ที่ดิน ผ่านระบบดินออนไลน์ บนแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง (Citizen Portal)
6) ระบบภูมิสารสนเทศกลาง ภาคการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	2568	กษ. มีแพลตฟอร์มแผนที่กลาง (MOAC One Map platform) ซึ่งเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านภูมิสารสนเทศ พร้อมการให้บริการข้อมูล และการใช้งานร่วมกันเชิงบูรณาการภายในหน่วยงานภายใน กษ.
7) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการให้บริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ การรูปแบบออนไลน์	2568	การใช้งานระบบตรวจสอบแนวเขตป่าไม้การที่สามารถเรียกใช้งานรูปแบบ Web Application รองรับการแสดงผลใน Smart Device ซึ่งเกษตรกรประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เข้าถึงข้อมูลและสามารถตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ การเบื้องต้นได้อย่างสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น
8) โครงการ e-Service บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร	2564-2567	การให้บริการรูปแบบ e-Service แบบ fully digital ตั้งแต่ขั้นตอนการยื่นขอรับบริการ การชำระเงิน การติดตามสถานะ และการรับผลการวิเคราะห์ดิน เชื่อมโยงห้องปฏิบัติการ 13 แห่ง และให้บริการประชาชนบน Application “ทางรัฐ”
9) Agri-Map Online	2560-2568	การปรับปรุงระบบ Agri-Map II ซึ่งนอกจากจะคงการทำงานของระบบ Agri-Map เดิมไว้ ยังเพิ่มระบบการทำงานเพื่อให้ตอบสนองกับกลุ่มผู้ใช้งานที่มีความต้องการที่แตกต่างกัน สามารถปรับปรุงนำเสนอ แสดงผล และติดตามข้อมูลได้ทันที
10) ระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก (Vetiver Grass. Tracking : VGT)	2554-ปัจจุบัน	เกษตรกร ประชาชน และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ตระหนักถึงความสำคัญ บทบาท และประโยชน์ของหญ้าแฝกในการปกป้องดินมิให้พังทลายหรือเสื่อมโทรม

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1.2 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการ		
1) ปรับปรุงประสิทธิภาพอุปกรณ์เครือข่ายของ พต.	2568	ระบบเครือข่ายที่รองรับการรับ-ส่งข้อมูล การรายงาน
2) โครงการพัฒนาระบบบริหารสินทรัพย์	2567-2568	ระบบบริหารสินทรัพย์ที่ประกอบด้วย 4 ระบบย่อยได้แก่ ระบบบริหารจัดการวัสดุ ระบบบริหารจัดการครุภัณฑ์ ระบบบริหารจัดการการใช้รถราชการ และระบบบริหารจัดการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สามารถจัดเก็บ สืบค้นข้อมูลและการออกรายงาน การบริหารจัดการสินทรัพย์ของกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3) โครงการจัดหาอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์	2567	ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบเครือข่าย และคอมพิวเตอร์ สามารถป้องกันการบุกรุก โจมตีทางไซเบอร์ ตรวจจับผู้ประสงค์ร้าย และ แจ้งเตือนภัยการโจมตีทางไซเบอร์
4) การพัฒนาระบบ Intranet สำหรับบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน	2566-2567	ช่องทางในการเข้าถึงระบบสารสนเทศต่างๆ ช่องทางเดียว คือ Intranet ซึ่งเป็นการเข้าถึงระบบสารสนเทศที่กำหนดได้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคล รวมถึงในบางระบบจะมีลักษณะเป็น Single Sign On (SSO)
5) โครงการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล กรมพัฒนาที่ดิน (Data Governance)	2564-2568	พต. จัดทำ Data Governance เพื่อบริหารจัดการข้อมูลให้มีคุณภาพ โดยจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูล บัญชีรายการข้อมูลของพต. และเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ และข้อมูลเปิดภาครัฐ

- แผนพัฒนานวัตกรรม

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1) วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายต่อซังพืช	2564-2567	ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อซังพืช วิธีการใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายต่อซังพืช การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน จากการใช้ผลิตภัณฑ์ชีวภาพย่อยสลายต่อซังพืช และองค์ความรู้วิธีการผลิตและใช้ประโยชน์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายต่อซังพืช
2) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพเพิ่มสารสำคัญ ลดการปนเปื้อนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสมุนไพร เพื่อผลิตสมุนไพรเข้มข้น และบัวบก ที่มีคุณภาพและปลอดภัย	2564-2567	ผลิตภัณฑ์เชื้อราเอนโดไฟต์กระตุ้นการสร้าง jasmonic acid และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช (พีจีอาร์) ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ย่อยสลายสารเคมีกำจัดแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตที่ตกค้างในดิน ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีกรดอะมิโนสูงเพื่อเพิ่มสารสำคัญในขมิ้นชันและบัวบก
3) วิจัยคัดเลือกและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไมคอร์ไรซาที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง	2566-2568	ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา สำหรับมันสำปะหลัง
4) วิจัยและพัฒนาปุ๋ยอินทรีย์เคมี ชีวภาพ มัลติฟังก์ชัน และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์เคลือบเมล็ดพันธุ์พืช	2568 - 2570	เทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เคมี ชีวภาพ มัลติฟังก์ชัน สูตรไนโตรเจน, สูตรฟอสฟอรัส และสูตรโพแทสเซียม และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์เคลือบเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโต ควบคุมโรคพืช และเพิ่มผลผลิตพืช
5) การพัฒนาชุดทดสอบดินและน้ำภาคสนามเพื่อการประเมินคุณภาพดินสำหรับการเกษตรอย่างยั่งยืน	2567-2570	ชุดทดสอบดินอย่างง่าย ได้แก่ การหายใจของดิน (Soil respiration) การจับตัวของเม็ดดิน (Soil Aggregation Test Kit) ไนเตรทในดิน (Nitrate in Soil Test Kit) ไนเตรทและความเค็มในน้ำ (Nitrate and Saline in Water Test Kit)

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
6) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการดินเปรี้ยวจัด ดินกรด ดินอินทรีย์	2568-2570	มาตรการการใช้ดินและที่ดินในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด ดินกรดดินอินทรีย์เพื่อการปลูกพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พืชสมุนไพรพืชผัก ข้าว) เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ให้มากขึ้นเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
7) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการดินเค็ม	2568-2570	เทคโนโลยีการจัดการดินและน้ำที่เหมาะสมสำหรับการผลิตข้าวในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเกลือ หรือพื้นที่ดินเค็มน้อย อ.โนนไทย จ.นครราชสีมา เป็นต้น
8) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการดินเสื่อมโทรม	2568-2570	เทคโนโลยีการปฏิบัติการไถพรวนที่เหมาะสมร่วมกับการกำจัดวัชพืชในระบบการผลิตมันสำปะหลัง ข้อมูลสถานภาพของพื้นที่การเกษตรที่เสี่ยงต่อภัยแล้งในประเทศไทย ชนิดและศักยภาพของวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในการนำมาเป็นวัสดุปรับปรุงดิน และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตฟรังกูในพื้นดินทรายรวมถึงการกักเก็บคาร์บอนในดิน
9) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการอนุรักษ์ดินและน้ำ (กวจ.)	2567-2570	เทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดิน ในการควบคุมหรือป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ได้อย่างมีประสิทธิภาพในภาคตะวันออก กลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำแควน้อยตอนบน

- แผนพัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือ

ชื่อแผนงาน/โครงการ	ปีที่ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. เครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศ		
1.1 กิจกรรมวันหมอดินอาสา	2564-ปัจจุบัน	หมอดินอาสา ผู้เสียสละและทุ่มเทการทำงานร่วมกับกรมพัฒนาที่ดินในการอนุรักษ์ พัฒนา ดูแลดินและที่ดินทางการเกษตรมาอย่างยาวนาน ได้ช่วยกันแก้ไขปัญหา ได้รับการเชิดชูเกียรติ รวมทั้งสานสัมพันธ์สายใยรัก การเกื้อกูลกันและกันตลอดไป
2. เครือข่ายความร่วมมือ ระดับสากล		
2.1 การสร้าง Platform การบริหารจัดการเมล็ดพันธุ์พืชปุยสด ภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง	2567	การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานการผลิตและการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชปุยสด มีการบริหารจัดการข้อมูลปริมาณและคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชปุยสด ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่กระบวนการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ให้เป็นระบบที่ดีขึ้น
2.2 “สัมนาหมอดินโลก” ในงานวันดินโลก ปี 2567	2567	การแบ่งปันประสบการณ์ของเหล่าหมอดินอาสาจากประเทศไทย สปป.ลาว บุร์กินาฟาโซ เม็กซิโก และ โคลอมเบีย รวมถึงFAO ในเวทีสัมนาหมอดินโลก (ผู้เข้าร่วมสัมนามากกว่า 300 คนทั่วโลก)
2.3 โครงการวันดินโลก “Global World Soil Day”	2567	มีประเทศที่จัดกิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันดินโลกทั่วโลกกว่า 10,000 กิจกรรม กว่า 200 ประเทศ ส่งผลให้ดินกลายเป็นวาระสำคัญในเวทีด้านสิ่งแวดล้อมโลกทุกเวที เกิดโครงการพัฒนาด้านดินระดับประเทศในหลายประเทศ
2.4 ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA)	2567	การปรับโครงสร้างของศูนย์ CESRA โดยเพิ่มคณะกรรมการวิชาการ (Technical Committee) ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านดินจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย และนอกภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่กลั่นกรองข้อมูลวิชาการของศูนย์สมาชิกของ CESRA ก่อนนำเสนอเผยแพร่บนเว็บไซต์

ส่วนที่ 2

การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0

หมวด 1 การนำองค์การ

1.1 ระบบการนำองค์การที่สร้างความยั่งยืน

กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) มีภารกิจในการดูแลรักษาทรัพยากรดินครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมทั่วประเทศ 153 ล้านไร่ กำหนดเป้าหมายขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม โดยพัฒนาพื้นที่ตามศักยภาพของที่ดินและความต้องการของเกษตรกร ชุมชน และภาคีเครือข่ายด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และเทคโนโลยีการจัดการดิน พด. วางระบบการนำองค์การ ออกแบบระบบการจัดการ “LDD Excellent Model” เป็นเครื่องมือการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของ พด. ซึ่งมีเป้าหมายสูงสุดคือ “เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพบนพื้นฐานการผลิตและการใช้ที่ดินที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน” โดยจากข้อมูลดิน นำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทย แบ่งเขตเกษตรกรรมออกเป็นเขตเกษตรกรรมชั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตเกษตรกรรมพื้นที่เฉพาะ มีแนวทางการจัดการดินตามเขตเกษตรกรรม พด. ได้วางระบบบริหารจัดการองค์การตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำแผน นำไปสู่การปฏิบัติ ติดตามผล วางระบบแจ้งเตือน ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวนปรับปรุง และยกระดับการเพิ่มผลิตภาพรับรองการเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 ด้วย “Smart LDD” ใน 4 Smart คือ ดังนี้ 1) Smart Collaboration สานพลังจากทุกภาคส่วน 2) Smart Connection เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ 3) Smart Service พัฒนาบริการให้ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และ 4) Smart Operation ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการองค์การและยกระดับขีดสมรรถนะบุคลากร ดังภาพที่ 1.1 นำไปสู่การทบทวนทิศทาง พด. ในช่วงปี 2566 - 2570 โดยทีมผู้บริหารระดับสูง ใช้เครื่องมือ 6Cs Analysis วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การ กำหนดวิสัยทัศน์

ภาพที่ 1.1 ระบบการนำองค์การ

“เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” กำหนดเป้าหมายที่สำคัญคือ 1) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570 และ 2) พื้นที่เพาะปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมลดลง ร้อยละ 10 ภายในปี 2570 ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะ SDG 15.3 การลดความเสื่อมโทรมของที่ดิน และเป้าหมายประเทศและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดประเด็นการพัฒนา 4 ด้านคือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมตามเขตเกษตรกรรม 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินไปสู่ High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล โดยกำหนดค่านิยม “TEAM for Soils (ทีมดี ดินดี)” T :

Team work (สร้างทีม) E : Energetic (ทำงานเชิงรุกอย่างมีพลัง) A : Agile (คล่องแคล่ว) และ M : Move forward (มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน)

ปี 2567 มีการปรับเปลี่ยนผู้นำ พต. ใหม่ ได้มอบแนวทางการดำเนินงานของ พต. ที่สอดคล้องกับแผนระดับ 1 2 และ 3 รวมทั้งนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) ใช้หลักการทำงาน “ดินน้ำ น้ำตาม Sustainable Soil and Water Management” น้อมนำแนวพระราชดำริในด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาใช้ในการพัฒนาที่ดินตามสภาพพื้นที่ที่เกิดปัญหาในแต่ละภูมิภาค จำแนกการพัฒนาพื้นที่การเกษตร แบ่งเป็น **ในเขตชลประทาน 35.45 ล้านไร่** พิจารณาจากความสมบูรณ์ของดินเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ดำเนินการเฉพาะกรณีที่กระจายน้ำไปไม่ถึง พิจารณาเชื่อมโยงจากแหล่งน้ำชลประทานมาใช้ประโยชน์ และ**นอกเขตชลประทานหรือพื้นที่เกษตรน้ำฝน (Rainfall Agriculture Area) 117.55 ล้านไร่** พิจารณาจากข้อมูลดิน ได้แก่ เขตเกษตรกรรม ดินปัญหา 5 ด้าน และการชะล้างพังทลายของดิน แบ่งสัดส่วนการพัฒนาพื้นที่ใน 3 ส่วนคือ ปรับปรุงบำรุงและอนุรักษ์ดิน : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน : ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นร้อยละ 25 : 65 : 10 และกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนใน 3 ประเด็น คือ 1) การทบทวนแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี 20 ปี เพื่อขับเคลื่อนทรัพยากรยั่งยืน รองรับเกษตรสมัยใหม่ และสินค้าเกษตรมูลค่าสูง 2) นำหลักการ 4M ในการขับเคลื่อนงาน และ 3) การจัดทำโครงการริเริ่มใหม่ (Initiative Project)

ผู้บริหาร พต.สื่อสารนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และแผนการติดตามการดำเนินการต่างๆ ทั้งกับบุคลากรภายในกรมฯ และกับเครือข่ายภายนอก โดยใช้การสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two-way communication) ทั้งในแนวดิ่งและแนวระนาบ โดย**แนวดิ่ง** ผู้บริหารถ่ายทอด (Cascading) ตัวชี้วัดและเป้าหมายลงบุคลากรทุกระดับ และสื่อสารผ่าน VDO/Web Conference ประจำเดือน ผ่าน Group Line และการลงพื้นที่มอบนโยบาย/ติดตามงาน/สอบถามความต้องการ **แนวระนาบ** สื่อสารระหว่างผู้บริหารในเชิงนโยบาย/การบริหาร **สื่อสารระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่** เพื่อขับเคลื่อนโครงการที่สำคัญผ่านการประชุมคณะกรรมการ/คณะทำงาน และ Group Line ที่ตั้งเฉพาะกลุ่ม **สื่อสารระดับเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรและเครือข่าย** เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสื่อสารข้อมูลข่าวสาร พต. ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ วารสารเผยแพร่ วิทยุโทรทัศน์ **สื่อดิจิทัล** ได้แก่ ช่อง YouTube, Group Line, Facebook, Zoom, Website, AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี รวมทั้งผู้บริหารยัง**ขับเคลื่อนค่านิยม TEAM for Soils ทีมดีดินดี** แต่งตั้งทีมส่งเสริมสื่อสารค่านิยม “TEAM for Soils Agent” กำหนดพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติ/ไม่พึงปฏิบัติ และจัดกิจกรรมรวมพลังขับเคลื่อนค่านิยมเพื่อถ่ายทอดปลูกฝังจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การ

ผู้บริหารสร้างบรรยากาศให้เกิดการมีส่วนร่วม สร้างนวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ สร้างความตระหนักการใช้ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืนผ่านการขับเคลื่อนงานวันดินโลก งานวันต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย และวันหมอดินอาสา การพัฒนาที่ดินระดับพื้นที่ร่วมกับเครือข่ายหมอดินอาสาและชุมชนแบบมีส่วนร่วม การจัดทำข้อตกลง (MOU) ทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและเอกชนเพื่อค้นหานวัตกรรมปรับปรุงดินใหม่ๆ การสนับสนุนหน่วยงานภายในปรับปรุงกระบวนการและสร้างนวัตกรรม บริหารจัดการระบบข้อมูลของหน่วยงานให้มีมาตรฐานจัดทำเป็นคลังข้อมูลกลาง (Data warehouse) และจัดทำระบบบัญชีข้อมูลเพื่อเปิดเผยสู่สาธารณะ (Open Data) การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกันรณรงค์การบำบัดน้ำเสียจัดกลั่นเหม็น พต.6 บริเวณ ท่อน้ำทิ้ง เพื่อช่วยบำบัดสภาพน้ำทิ้งในตลาดและชุมชนใกล้เคียง กิจกรรม Big Cleaning Day ทำความสะอาด เก็บขยะ กวาดใบไม้ ตัดแต่งกิ่งไม้ในสถานที่ทำงาน จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Coaching บุคลากรในหน่วยงาน และจัด

ประกวดและมอบรางวัล เช่น “การแข่งขันและมอบรางวัลกิจกรรม LDD Tests Kids” “แล็บกริ่ง ตรวจ วัด จัดการดิน” “การสร้าง Platform การบริหารจัดการพืชปุ๋ยสด” “ภาพถ่ายที่สื่อถึงความรัก ความประทับใจ ความทรงจำที่ดี ในบรรยากาศงานวันสถาปนากรมพัฒนาที่ดิน” “ดินดี แอมบาสเตอร์” เป็นต้น การยกย่องเชิดชูเกียรติคนเก่งและดี คัดเลือกข้าราชการดีเด่น และบุคลากรดีเด่นด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาการพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และหมอดินอาสาดีเด่น จากรูปแบบ/ช่องทางการสื่อสาร และการสร้างบรรยากาศดังกล่าว ส่งผลให้บุคลากรในสังกัด พต. มีการรับรู้และความเข้าใจในทิศทางของ พต. สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และได้รับรางวัลทั้งในส่วนของผู้นำ ระบบการบริหารจัดการองค์กรอย่างต่อเนื่อง และต้นแบบการพัฒนาที่ดิน (Best Practice) อย่างต่อเนื่อง

1.2 ระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใส

ระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ อธิบดีในฐานะผู้นำสูงสุด (CEO) ได้มอบอำนาจให้รองอธิบดีเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (CCO) ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับกรม (DCIO) และผู้บริหารข้อมูลระดับสูง (CDO) รวมทั้งรับผิดชอบและกำกับดูแลการปฏิบัติงานแต่ละด้าน โดยบริหารงานในลักษณะข้ามสายงาน ในรูปแบบคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานชุดต่างๆ เพื่อรับผิดชอบในการวางแผน ออกแบบ กำหนดแนวทางวางมาตรการและขับเคลื่อนนำไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการกำกับ ดูแล ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินการ รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายกำกับองค์กรที่ดี (Organizational Governance) เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ข้อสั่งการและนโยบายจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อระบบหรือสังคมโดยรวม โดยด้านรัฐ การปรับปรุงแผนที่แนวกเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน 1 : 4000 (One Map) บูรณาการหน่วยงานภาครัฐ 9 หน่วยงานหลักปรับปรุงแผนที่แนวกเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน 1 : 4,000 (One Map) ภายใต้กรอบแนวคิด “หนึ่งพื้นที่ หนึ่งหน่วยงานรับผิดชอบ (One Land, One Law)” โดย พต. รับผิดชอบในส่วนของการจัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ถาวร จำแนกพื้นที่เป็น 2 ประเภท คือ พื้นที่รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวรเพื่อสงวนเป็นป่าสงวนแห่งชาติ/อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ที่จำแนกออกเพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น **ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม** พต. ร่วมบูรณาการแก้ปัญหาสำคัญ เช่น การเฝ้าติดตามมลพิษทางอากาศ PM2.5 การแพร่กระจายของปลาทอมคางคก น้ำเค็มจากแม่น้ำบางปะกงรุกคลองประเวศบุรีรมย์ไหลเข้าพื้นที่เกษตรกรรม และการกำจัดวัชพืชและผักตบชวาในแหล่งน้ำ **ด้านผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** นำข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะปรับปรุงงาน เช่น ตรวจสอบดิน การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร ปรับปรุงกฎหมายยกเลิกค่าธรรมเนียมบริการข้อมูลแผนที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน **ด้านการพัฒนาองค์กร** นำผลประเมิน ค่าคะแนน และ Feedback จากผู้ตรวจประเมินทั้งด้านระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส และการประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 นำมาวิเคราะห์หาจุดปรับปรุง และกำหนดมาตรการ/แผนการปรับปรุง และ**ด้านบุคลากร** กำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นในหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการรุ่นใหม่ การพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักบริหารระดับต้นและกลางของ พต. การจัด Coaching บุคลากร สนับสนุนการโยกย้ายบุคลากรข้ามกลุ่มงานเพื่อเพิ่มศักยภาพมีประสบการณ์ทำงานที่หลากหลาย และการสรรหาบุคลากรเฉพาะด้านให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่สอดคล้องนโยบายผู้บริหาร พต.

การป้องกันทุจริตและสร้างความโปร่งใส อธิบดีให้ความสำคัญกับการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน/มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างความโปร่งใส ในปี 2567 ดังนี้ 1) แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ 2) แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม พต. 3) แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตโครงการปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่ดินปัญหา 4) มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ พต. โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตามแผนร้อยละ 100 และดำเนินการตามมาตรการครบถ้วนตามที่กำหนด อีกทั้ง พต.ได้ประกาศ

เจตนารมณ์ต่อการทูลจิตแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ต่อการทูลจิตภายใต้แนวคิด "กรมพัฒนาที่ดิน ไม่ทนต่อการทูลจิตทุกรูปแบบ" เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2566 ณ บริเวณสนามหญ้าหน้ากรม **จัดโครงการคัดเลือกบุคลากรผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น ประจำปี 2567** สร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรที่เป็นต้นแบบตามหลักคุณธรรมจริยธรรมมีความซื่อสัตย์ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และ**จัดปฐมนิเทศปลูกฝังจริยธรรม**ให้กับข้าราชการ พนักงานราชการ ที่**บรรจุใหม่**ให้มีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานทางจริยธรรมและประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ปลูกฝังวิธีการคิดแยกแยะ และ Model STRONG จิตพอเพียงด้านทูลจิต **จัดฝึกอบรม**ให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมเกิดความร่วมมือร่วมใจในการสร้างสังคมคุณธรรม เสริมสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรม ดังนี้ 1) โครงการฝึกอบรมหลักสูตร STRONG : จิตพอเพียงด้านทูลจิต 2) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ “คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567” 3) โครงการฝึกอบรม หลักสูตร “ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน” นอกจากนี้ พต.ได้เข้าร่วมประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ในปี 2567 พต. มีผลการประเมิน ITA 90.80 คะแนน ระดับ “ผ่านดี ” โดยมีการนำผลประเมินมาวิเคราะห์หาจุดปรับปรุง กำหนดมาตรการและจัดทำแผนขับเคลื่อนเสนอผู้บริหาร สั่งการหน่วยงานนำไปปฏิบัติ กำหนดเป็นตัวชี้วัด มีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในระยะ 6 และ 12 เดือน

พต. มีระบบการรับเรื่องร้องเรียน โดยแยกเรื่องร้องเรียนการทูลจิต ออกจากเรื่องร้องเรียนทั่วไป และ**คุ้มครองผู้ร้องไม่ให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายจากการร้องเรียน** เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามาร้องเรียนกรณีได้รับความไม่เป็นธรรมได้โดยง่ายและรวดเร็ว มีการทบทวนซักซ้อมกระบวนการรับเรื่องร้องเรียน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ตระหนักถึงการดำเนินงานตามกระบวนการที่รวดเร็วและรัดกุม และกำหนดตัวชี้วัดให้เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสอบสวนข้อเท็จจริง และสอบสวนวินัยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ในส่วนของการส่งเสริมคุณธรรมได้ส่งเสริมให้บุคลากร พต. **รับทราบและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และแนวทางปฏิบัติ Dos & Don'ts และดำเนินการสำรวจผลการประเมินตนเองด้านการประพฤติปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของบุคลากรของ พต. ปี 2567** เพื่อนำผลการประเมินความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาพัฒนาการดำเนินงานด้านการรักษาจริยธรรม โดยข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างประจำตอบแบบประเมินตนเองผ่านระบบ Easy Officer Service ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม – 31 พฤษภาคม 2567 มีผู้ตอบแบบสำรวจ 2,791 คน จากจำนวนบุคลากร พต. ทุกประเภท รวมทั้งสิ้น 2,912 คน (ข้อมูล ณ 31 พฤษภาคม 2567) คิดเป็นร้อยละ 95.84

พต.ได้เข้าร่วมการประเมินองค์กรคุณธรรม ประจำปี 2567 **ซึ่งจัดขึ้นโดยกระทรวงวัฒนธรรม** โดยทุกหน่วยงานในส่วนกลาง 14 หน่วยงาน มีผลการประเมินอยู่ในระดับ คุณธรรมต้นแบบทั้ง 14 หน่วยงาน ทำให้ พต. ได้รับเกียรติบัตร องค์กรคุณธรรมต้นแบบ จากคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และยังมีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค เช่น สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ที่ได้รับเกียรติบัตรจากการประเมินองค์กรคุณธรรม จากคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดแพร่ เป็นต้น โดยมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการได้แก่ 1) ผู้บริหารและสมาชิกในหน่วยงานร่วมกันประกาศเจตนารมณ์เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ 2) กำหนดเป้าหมายจาก “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ” ภายใต้คุณธรรม 5 ประการ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” 3) จัดกิจกรรมส่งเสริม 4) ยกย่อง เชิดชู บุคลากรหรือหน่วยงานที่มีคุณธรรมหรือทำความดี 5) สร้างบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมขององค์กรให้เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรคุณธรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เป็นต้น รางวัลดังกล่าวแสดงถึงการส่งเสริมสนับสนุนความดีภายในและภายนอกองค์กร ที่มีความโดดเด่นในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และบทบาทในการสร้างเครือข่ายความดีต่อสังคม

1.3 คำนิยามผลกระทบต่อสังคมและการมุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์

พต. ตระหนักถึงภารกิจความรับผิดชอบต่อในพื้นที่เกษตรกรรม โดยดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพยากรดิน หรือที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนในพื้นที่ได้ จึงมีมาตรการป้องกัน/แก้ไข ผลกระทบเชิงลบต่อสังคม ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ดังนี้ **1) มาตรการในกระบวนการทำงาน** ได้แก่ **ด้านข้อมูลและข้อมูลเชิงแผนที่** โดยด้านข้อมูล กำหนดให้จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance for Government) ของชุดข้อมูลมูลค่าสูง เพื่อควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ตั้งแต่การสร้าง การจัดเก็บ การประมวลผล การใช้ การเผยแพร่จนถึงการทำลาย เพื่อให้การได้มา และการนำไปใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน มั่นคงปลอดภัย รักษาความเป็นส่วนตัว และสามารถ เชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัยได้จริง สำหรับข้อมูลเชิงแผนที่ กำหนดให้บริการแผนที่ ยกเว้นแผนที่ในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงหรือเสียหายต่อผลประโยชน์ของประเทศ หากหน่วยงานของ รัฐยังคงมีความประสงค์แผนที่ในบริเวณดังกล่าวจะต้องได้รับอนุมัติจากหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศ เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย **ด้านวางแผนการใช้ที่ดิน** กำหนดให้ใช้วิธีการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal : PRA) ในกระบวนการจัดทำแผนการใช้ที่ดิน โดยสอบถามและรวบรวม ความคิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชน และเกษตรกรที่ใช้ประโยชน์ที่ดินในตำบลนั้นๆ และผ่านความเห็นชอบ จาก อบต. หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ **ด้านการพัฒนาพื้นที่** กำหนดการรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก่อนดำเนินการในพื้นที่ เช่น การประเมินความเสี่ยงของที่ดินตามตัวชี้วัดความสมดุล ของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) กำหนดให้เกษตรกร ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและ มีบทบาทในการพัฒนาแผนงานโครงการสนับสนุน เพื่อบริหารจัดการพื้นที่ในการป้องกันและลดความเสี่ยง ของที่ดิน และโครงการบริหารจัดการดินและน้ำเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ กำหนดให้จัดประชาคมเกษตรกร ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนและดำเนินการในพื้นที่ เป็นต้น **กำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบต่อเจ้าของพื้นที่และเกษตรกรข้างเคียง** เช่น โครงการแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน กำหนดแนวทางการคัดเลือกเกษตรกร โดยเกษตรกรต้องเป็นเจ้าของพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการก่อสร้าง กรณีเจ้าของร่วม ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของร่วมทุกคน และกรณีที่เกษตรกรเช่าที่ดินจากเจ้าของเดิม ต้องได้รับความ ยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ และในส่วนของการขุดสระน้ำ กำหนดการขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นจะต้องมี ระยะของขอบสระน้ำห่างจากแนวเขตที่ดินผู้อื่น ไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกสระน้ำ และนำดินที่ขุดมาถม เป็นคันล้อมรอบสระน้ำหรือปรับพื้นที่ภายในแปลงให้เรียบร้อย เป็นต้น **2) การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ของทุกโครงการ** โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงตามแนวทางของ COSO ครอบคลุมทั้งด้านกลยุทธ์ ด้านการ ดำเนินงาน ด้านการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ รวมถึงใช้หลักธรรมาภิบาลมาเป็นปัจจัย ร่วมในการวิเคราะห์แต่ละด้าน เพื่อกำหนดประเด็นความเสี่ยงและแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของ โครงการที่อาจจะเกิดขึ้น และส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย/ยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจส่ง กระทบทางลบได้ เช่น โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ โครงการ บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น ทั้งนี้ มีการรายงานผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันการณ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลที่ ทันสมัย ได้แก่ 1) ระบบการรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงาน ระบบบันทึกผลการดำเนินงาน PRMS เป็นการ รายงานผลการดำเนินงานหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินงานตามแผน และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันสถานการณ์ 2) ระบบติดตามการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เช่น ระบบ ฐานข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS 3) ระบบ การรายงานผลการดำเนินงานโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรฯ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตร

ทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ การสร้างและพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลแบบประเมินผลการตรวจราชการ ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ พต. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเชิงคุณภาพของโครงการ/ กิจกรรมที่ได้รับงบประมาณ 4) ระบบการรายงานผ่าน Social media เช่น กลุ่ม Line/เพจ Facebook ให้กับ ผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายและเร่งรัดติดตาม และ ยังมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตที่ เฝ้าระวังในเรื่องข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของ พต. มีการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินการด้านการจัดการผลกระทบเชิง ลบต่อสังคม เช่น (1) ร้อยละการชี้แจงประเด็นสำคัญที่ทันต่อสถานการณ์ (2) ร้อยละของการดำเนินการตาม แผนประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชน และ (3) การจัดการข่าวปลอม (Fake News) และมีการติดตามผลดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทุก 1 วัน และทุก 1 เดือน

นอกจากนี้ พต. ได้ติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการจัดการผลกระทบต่อเศรษฐกิจและ สิ่งแวดล้อม มีการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) มาตรการจัดการด้านเศรษฐกิจ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ประเมินผลกระทบและความยั่งยืนของ โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map ตั้งแต่ปี 2560 - 2566 พบว่า สามารถดำเนินการได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์และมีความยั่งยืน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 80.88 ยังคงดำเนินการปรับเปลี่ยนการผลิตอย่างต่อเนื่องถึงปี 2566 เกษตรกรผลิตสินค้าได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.28 และ ได้รับผลตอบแทนพืชระยะยาวจากไม้ผลไม้ยืนต้น เกษตรกรร้อยละ 88.18 ยังคงนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และสามารถผลิตสินค้าที่ปรับเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 237.90 และพบว่าเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนมีผลตอบแทนสุทธิมากกว่าเกษตรกรที่ปลูกข้าว ร้อยละ 165.33 ผลตอบแทน สุทธิที่เพิ่มขึ้นจากการปรับเปลี่ยนการผลิตของเกษตรกรดังกล่าว เพิ่มขึ้นร้อยละ 326.40 นอกจากนี้ การสนับสนุนเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ยังส่งผลให้ผลผลิตเพิ่ม และลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เช่น “พต. 15 แบคทีเรียสังเคราะห์แสง ส่งเสริมการเจริญเติบโตและเพิ่มผลผลิตพืช” สามารถช่วยเพิ่มผลผลิตข้าว อินทรีย์ได้ร้อยละ 13 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 และ การใช้ “พต.14 ไตรโคเดอร์มา แบบผง ละลายน้ำ” ในพื้นที่ปลูกทุเรียน 21 จังหวัด และยางพารา 25 จังหวัด พบว่า ช่วยลดการใช้สารเคมีกำจัดโรค พืชโรคได้ร้อยละ 30 เป็นต้น

2) มาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น รณรงค์โกลบ งดเผาผางและตอซังพืช ปี 2567 พต. ได้ดำเนินงานในพื้นที่ 34,631 ไร่ (69 จังหวัด) ส่งผลให้เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน 12,239 ตัน ลดการ ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 16,025 ตัน ลดการเกิดฝุ่นละออง PM10 ได้ 157 ตัน และลดการเกิดฝุ่นละออง PM2.5 ได้ 143 ตัน การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในปี 2567 ดำเนินการได้ 1.33 ล้านไร่ ส่งผลการชะล้าง พังทลายของดินลดลง เช่น โครงการเขตพัฒนาที่ดินพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำห้วยแม่ต้า จังหวัดแพร่ มีการประเมิน สูญเสียดินด้วยสมการสูญเสียดินสากล USLE พบว่า ก่อนดำเนินการ การชะล้างพังทลายของดินระดับน้อยถึง รุนแรงมากที่สุด หลังดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปลูกพืชไร่ 453.56 ไร่ การชะล้างพังทลายของดิน ลดลงอยู่ในระดับน้อยมากถึงปานกลาง การจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดิน ด้วยแนวคิดความสมดุลของการ จัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) ที่คำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลสภาพของที่ดิน และการสะสม อินทรีย์คาร์บอนในดิน ในพื้นที่ดินเสื่อมโทรมเพื่อมุ่งสู่สมดุลการจัดการที่ดิน (LDN)และความเป็นกลางทาง คาร์บอน (Carbon Neutrality) ในพื้นที่ 24,700 ไร่ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถใช้ที่ดินได้อย่างเหมาะสมสอด รับกับระดับรุนแรงของปัญหาและสาเหตุของปัจจัยที่ทำให้ดินเสื่อมโทรม นอกจากนี้ พต. ยังร่วมบูรณาการ หน่วยงานต่างๆ ได้แก่ การผลิตน้ำหมักชีวภาพจากปลาหมอคางดำ พต. ร่วมกับกรมประมงและการยางแห่งประเทศไทย แก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของปลาหมอคางดำ โดยใช้ปลาหมอคางดำ 368,659 กิโลกรัม ผลิต น้ำหมักชีวภาพได้ 589,854 ลิตร แจกจ่ายให้กับเกษตรกรสวนยางพารา สถาบันเกษตรกรชาวสวนยางพารา และผู้ประกอบการยางพารา 16 จังหวัด พื้นที่ 29,493 ไร่ การกำจัดวัชพืชและผักตบชวาในแหล่งน้ำ พต. ร่วมกับกรมชลประทาน นำผักตบชวาที่ได้จากแม่น้ำเจ้าพระยามาทำเป็นปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ แก้ไข

ปัญหาผลกระทบด้านการเกษตร กรณีน้ำเค็มจากแม่น้ำบางปะกงไหลเข้าพื้นที่เกษตรกรรม พด. สนับสนุนสารบำบัดน้ำเน่าเสีย ผลิตสารเร่งซูเปอร์ พด. 6 ให้แก่เกษตรกร 29,200 ลิตร พร้อมฉีดพ่นบริเวณคลองสาธารณะ 180,000 ลิตร เพื่อ บำบัดน้ำเสียและลดกลิ่นเหม็น เป็นต้น

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 1 (กผง./กพร.) 0.5 หน้า

จากการนำของอธิบดี พด. และทีมงาน ทำให้การพัฒนาที่ดินบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ ในภาพรวมปี 2567 สามารถพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม 1.85 ล้านไร่ สูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ 1.62 ล้านไร่ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่ดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ เช่น การส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม การจัดทำฐานข้อมูล (Base Line) ความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) เพื่อกำหนดมาตรการจัดการดินเสื่อมโทรมในระดับพื้นที่ และการจัดทำฐานข้อมูลป่าไม้ถาวร เป็นต้น **ด้านการเป็นต้นแบบ** พด. ได้รับรางวัลเลิศรัฐจากสำนักงาน ก.พ.ร. ต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ปี 2557-2567 รวม 52 รางวัล คือ 1) สาขาบริการภาครัฐ 19 รางวัล 2) สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 26 รางวัล และ 3) สาขาคณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 7 รางวัล (หมวด 1 หมวด 2 หมวด 4 และ PMQA 4.0), รวมทั้งได้รับโล่เกียรตินิยม “Saint Francis of Assisi Award” หน่วยงานที่มุ่งปฏิบัติราชการด้านการพัฒนาที่ดิน ขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนมาอย่างต่อเนื่อง, รางวัลรัฐบาลดิจิทัล หน่วยงานคุณภาพด้านการใช้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance), และรางวัลองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่าย ตลอดจนได้รับรางวัลระดับโลก ได้แก่ รางวัล Glinka World Soil Prize เป็นรางวัลด้านดินระดับโลกที่มอบให้แก่องค์กรที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรดินเพื่อการเกษตรกรรมที่ยั่งยืนและการพัฒนาระบบนิเวศที่สมดุล

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

2.1 แผนยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองความท้าทายและสร้างนวัตกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 เริ่มจากการทบทวนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่าย จัดทำแผนปฏิบัติการด้วยวิธี Top down & Bottom-up Analysis โดยทีมผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ อธิบดี รองอธิบดี และผู้อำนวยการกอง/สำนัก ร่วมกันทบทวนบริบทขององค์กร ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่จะส่งผลถึงการทำงานในอนาคตเพื่อกำหนดเป็นทิศทางที่องค์กรจะมุ่งไปในระยะเวลาห้าปีข้างหน้า โดยใช้เครื่องมือ 6Cs Analysis และดำเนินการวิเคราะห์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในรูปแบบ Focus group ทำให้ได้ข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และการจัดทำกลยุทธ์โดยทีมผู้บริหารระดับกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่ม/ฝ่ายของกอง/สำนักส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้ง 77 จังหวัด โดยใช้เครื่องมือ 5W1H เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำมาประกอบการกำหนดกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำไปสู่การจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการ และจัดประชุมประชาพิจารณ์ จำนวน 2 ครั้ง รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภายในและภายนอก และจัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 เสนอกรมเห็นชอบ และประกาศใช้วันที่ 9 กันยายน 2565

แผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดินเพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” กำหนดเป้าหมายที่สำคัญ คือ 1) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570 และ 2) พื้นที่เพาะปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมลดลง ร้อยละ 10 ภายในปี 2570

ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล โดยทั้ง 4 ประเด็นการพัฒนา**ตอบสนองต่อความท้าทาย** เช่น 1) การขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายย่อย 15.3 การหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดิน และ SDGs 13 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป้าหมายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (COP 26) 2) แผนแม่บทด้านการเกษตรที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง 3) การขับเคลื่อนและสนับสนุนแผนแม่บทด้านการบริหารจัดการน้ำในประเด็นการป้องกันการพังทลายของดิน 4) การจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับเป้าหมายทุกระดับ 5) การจัดทำแผนงานโครงการสนับสนุนนโยบาย BCG Model ภาคการเกษตร 6) การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่กำกับนโยบายและแผนบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ 7) นโยบายสำคัญและเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประเด็นการพัฒนาทั้ง 4 ประเด็นดังกล่าวยัง**ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของประเทศ ได้แก่** ประเทศไทยกำลังพัฒนาเข้าสู่ยุคดิจิทัล การพัฒนาที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจที่สร้างคุณค่า (High Value) เศรษฐกิจหมุนเวียนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการใช้ที่ดินที่ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของที่ดิน สำหรับประเด็นการพัฒนาที่**ตอบสนองต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่** การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรของประเทศที่มีความเหมาะสมตามศักยภาพของดิน ที่ดิน สภาพเศรษฐกิจ โดยวางแผนการใช้ที่ดินผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ คือ ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก และประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset ทั้งนี้ พต. ยังมีประเด็นการพัฒนาที่**เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารราชการและรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล** คือ พต. มีการกำหนดประเด็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset ประเด็นการพัฒนาที่ 3 วิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน และประเด็นการพัฒนาที่ 4 ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล

แผนปฏิบัติราชการดังกล่าว หลังจากที่ได้มีการนำไปปฏิบัติได้ระยะครึ่งแผน จากการประเมินผลงานที่ผ่านมาและสถานการณ์แวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาภัยพิบัติน้ำท่วมดินโคลนถล่มที่เกิดขึ้นและปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5 ในปี 2568 อธิบดีสั่งการให้ทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับปรับปรุง) รวมถึงจัดทำทิศทางทางขับเคลื่อนงาน พต. ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2568 - 2580) ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ของ พต. โดยใช้เครื่องมือ PESTEL Analysis วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน 4 ด้าน ได้แก่ นโยบาย (Policy) เศรษฐกิจ (Economics) สังคม (Social) และเทคโนโลยี (Technology) ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรและทิศทางขององค์กรในอนาคต โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากนั้นจัดประชุมระดมสมองรับฟังความคิดเห็นผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการกรมฯ ที่ผ่านมา (After Action Review) ใน 4 ภูมิภาค มีการทบทวนและวิเคราะห์ศักยภาพ (SWOT & Strategic Analysis) ให้ได้ผลลัพธ์เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT analysis) และนำมาพัฒนายุทธศาสตร์ผ่านกรอบ TOWS Matrix เพื่อใช้ในการทบทวนกำหนดทิศทางของแผนยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) พร้อมแนวทางการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะการระบุรายละเอียดของโครงการสำคัญที่ควรมุ่งเน้นในพื้นที่ (Area Based Projects) และโครงการริเริ่มใหม่ (Initiative Project) เพื่อให้เกิดการบูรณาการทั้งภายในและภายนอก เป็นผลให้สามารถนำยุทธศาสตร์ไปสู่

การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ซึ่งมุ่งเน้นเป้าหมายหลักในการพัฒนาทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน ครอบคลุมทั้งการพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ พต. ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างต่อภาคการเกษตร การจัดการปัญหาดินในด้านต่าง ๆ การป้องกันและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของดิน รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อสอดคล้องต่อยุทธศาสตร์ชาติและการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรดินในอนาคต

2.2 การขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว สอดคล้องพันธกิจและยุทธศาสตร์ประเทศ

จากเป้าประสงค์หลักของการดำรงอยู่ขององค์การ และระบบนิเวศในปัจจุบันของ พต. ซึ่งเกิดสภาพการแข่งขัน และประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกิดภัยธรรมชาติทั้งภัยแล้ง อุทกภัย การเกิดโรคระบาด รวมทั้งเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความท้าทายหลากหลายประเด็นที่ พต. ต้องจัดลำดับความสำคัญและวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว พต. ได้กำหนดแผนงานโครงการสนับสนุนสอดคล้องกับเป้าหมาย ซึ่งมีการถ่ายทอดไปสู่หน่วยปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่า 3 ล้านไร่ต่อปี โดยมีกรอบแนวทางในการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามการถ่วงน้ำหนัก จากฐานข้อมูลเขตเกษตรกรรม 3 เขต (ชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) โดยเน้นเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง (ร้อยละ 60) ซึ่งมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนพัฒนาเนื่องจากต้นทุนต่ำกว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำ แต่ได้รับผลผลิตสูงกว่าทำให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่มีกรอบในการกำหนดพื้นที่พัฒนาได้อย่างชัดเจน จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบของเป้าหมายและตัวชี้วัดของหน่วยงานต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ชาติทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน คือ พื้นที่เกษตรกรรมมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมตามศักยภาพ จำนวน 15 ล้านไร่ โดยนำสารสนเทศสถานะทรัพยากรดินและผลการดำเนินงานย้อนหลัง 5 ปี ความพร้อมในการดำเนินงานมาวิเคราะห์การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ตามหลักสถิติมากำหนดความเป็นไปได้ของผลงานที่จะดำเนินการในระยะ 5 ปี และได้เพิ่มเป้าหมายให้เกิดความท้าทายและยกระดับองค์การสู่การเป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายและถ่วงน้ำหนัก กำหนดสัดส่วนในการพัฒนาจากฐานข้อมูลเขตเกษตรกรรม 3 เขต (ชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) ด้วยจำนวนพื้นที่ (ล้านไร่) 3 : 9 : 3 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาในพื้นที่เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพสูง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง (High Value) แต่ในขณะเดียวกันยังช่วยสร้างโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องยกระดับการพัฒนาให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในประเด็นการเกษตรสร้างมูลค่าการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างพลังทางสังคมและด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

พต. ได้มีการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น คือ การดำเนินงานโครงการที่สำคัญสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วน กำหนดตัวชี้วัดสอดคล้องกับเป้าหมายระดับกระทรวงที่ถ่ายทอด (Cascading) จากเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาฉบับที่ 13 และมีตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบเป้าหมาย ได้แก่ จำนวนพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ไม่น้อยกว่า 3 ล้านไร่ต่อปี (ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี ศักยภาพสูง และศักยภาพต่ำ) และดำเนินการถ่ายทอดเป้าหมายลงสู่หน่วยงานและบุคคล กำหนดเป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการใน 4 มิติ คือ ประสิทธิภาพ คุณภาพ ประสิทธิภาพ และพัฒนาองค์การ โดยกำหนดค่าเป้าหมายจากผลการดำเนินงานย้อนหลัง 3 ปี และนำค่าเฉลี่ย (average) มากำหนดค่ามาตรฐานไว้ที่ระดับ 3 และกำหนดช่วงห่าง (interval) สำหรับค่าคะแนนที่ 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ เช่น มิติประสิทธิภาพได้กำหนดตัวชี้วัดลงสู่ระดับหน่วยงานและบุคคลตามภารกิจ โดยวัดร้อยละความสำเร็จผลการดำเนินงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติภายใต้แผนแม่บทด้านการเกษตร เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินด้วยกิจกรรมการวางแผนการใช้ที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การฟื้นฟูปศุภพการดิน เป็นต้น และเป้าหมายระยะยาว คือ การดำเนินงานโครงการดำเนินตามแผนปฏิบัติราชการ และรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบเป้าหมายได้แก่ จำนวนพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ไม่น้อยกว่า 15 ล้านไร่

พต. มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อแผนงานและเป้าประสงค์ พบว่ามีความเสี่ยงที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน ความเสื่อมโทรมของที่ดิน การชะล้างพังทลายของดิน จึงได้มีการกำหนดแผนงาน/แนวทางที่รองรับความเสี่ยง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเกษตรกรรม การปรับปรุง พื้นฟู และลดความเสื่อมโทรมของดิน การสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการขยายผลการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน และเตรียมรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือคาดไม่ถึง เช่น ภัยพิบัติทางการเกษตรภัยแล้ง น้ำท่วม ดินโคลนถล่ม ปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5 การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรม และการเกิดโรคระบาด โดยมีแผนงาน/แนวทางที่รองรับผลกระทบ คือ 1) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร (ภัยแล้ง/อุทกภัย/ดินถล่ม) 2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 3) การป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูปื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 4) การสร้างรายได้ให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้งด้วยการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์พืชยุค 5) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม โดยไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

2.3 การติดตามการเปลี่ยนแปลง การปรับแผน และการรายงานผล

พต. จัดทำแผนปฏิบัติการ ประกอบไปด้วย เป้าหมายสำคัญ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา โดยมีแผนงานโครงการสนับสนุนครอบคลุมยุทธศาสตร์ทุกด้านนำไปสู่การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติด้วยการถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดลงสู่หน่วยงานตามบทบาทภารกิจทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุน และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเป็นรายปีมีการวัดผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรอบ 6 เดือน และ 12 เดือน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนจากระดับกรมกอง/สำนัก และบุคคล มีแผนการดำเนินงาน/แผนปฏิบัติการ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทุกด้าน มีการคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล การลดต้นทุน เพิ่มความรวดเร็ว และสร้างคุณค่าต่อประชาชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อลดการใช้ทรัพยากร ได้แก่ การประชุมออนไลน์ e-Meeting, Video/Web Conference, ระบบ e-Saraban, e-document, e-Office, ระบบรายงานการตรวจประเมินผลการควบคุมภายใน , ระบบสารสนเทศด้านการตรวจสอบ : ระบบติดตามผลการตรวจสอบ , ระบบการบริหารจัดการและติดตามงาน (PRMS), ระบบ Intranet และการติดต่อและประสานงานผ่าน E-mail, Line, Facebook เป็นต้น 2) การปรับปรุงกระบวนการลดการซ้ำซ้อนและความผิดพลาด ได้แก่ การนำ LDD Excellence Model และ SMART LDD มาปรับใช้ซึ่งเป็นระบบการปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยผสมผสานแนวคิด PDCA และนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ปรับปรุงกระบวนการสร้างคุณค่าและสนับสนุนทั้งระบบ เช่น PMQA 4.0, SIPOC, 3M (Waste, Unevenness, Overburden), Process Management, To be Process Redesign, Fish bone diagram, Service blueprint เป็นต้น และ 3) การใช้นวัตกรรมในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และแม่นยำ ได้แก่ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GNSS, RS, GIS) แผนที่ Agri-Map, LDD on Farm, Zoning by Agri-Map, AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี, บัตรดินดี, ชุดตรวจสอบดิน Smart Soil Test Quick, Kaset One, MOAC One Map เป็นต้น

การจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตามแผนปฏิบัติราชการกรมฯ เช่น 1) การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลและแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่สนับสนุนครอบคลุมทุกประเด็นการพัฒนาทั้ง 4 ด้านที่มุ่งเน้นด้านการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์การ เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีทิศทางและมุ่งไปสู่การเป็นองค์กรอัจฉริยะทางดินโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อบุคลากรและความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นกับความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากรด้วยการใช้การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาร่วมวิเคราะห์ข้อมูลด้านทรัพยากรบุคคลทั้งจากภายในและจากภายนอก 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลของกรมฯ ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนพัฒนาดิจิทัลของประเทศ รวมทั้งมีการจัดตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และคณะทำงานธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) เพื่อให้การบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายได้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ด้านเทคโนโลยี ทั้งอุปกรณ์ บุคลากร และข้อมูลตลอดจนจัดทำแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล สำหรับข้าราชการ และบุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน 3) การจัดทำแผนปฏิบัติการวิจัยและนวัตกรรมกรมฯ ที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนทั้ง 3 ระดับ รวมทั้งแผนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) และแผนด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) 4) การจัดทำแผนปฏิบัติการของศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ซึ่งการดำเนินงานได้ยึดเป้าหมายแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายภายในและภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและงานวิจัยทางดินสู่เป้าหมายการจัดการดินอย่างยั่งยืน เป็นต้น

การจัดทำแผนปฏิบัติราชการและงบประมาณประจำปี ใช้หลักการ 3R (Review Redeploy Replace) ทบทวน ยกเลิกโครงการที่ไม่จำเป็น และเพิ่มโครงการใหม่สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของประชาชน โดยปี 2567 ไม่ได้รับงบประมาณดำเนินโครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยในภาพรวมของงบประมาณปี 2567 ให้ความสำคัญกับงานยุทธศาสตร์ มีโครงการใหม่ 8 โครงการ และปีงบประมาณ 2568 มีโครงการใหม่สนับสนุนนโยบาย Go Green และการพัฒนาที่ดินแบบเฉพาะเจาะจงพื้นที่รายแปลงและรายสินค้ามากขึ้น จำนวน 11 โครงการ ได้แก่ โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร บริหารจัดการที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อเข้าสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) โครงการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โครงการอนุรักษ์ พื้นที่พระบนิเวศ และป้องกันการชะล้างพังทลายของดินแบบบูรณาการ โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเกษตรรายแปลง โครงการผลิตทุเรียนตามระบบการเกษตรปลอดภัย โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินตามเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค (ข้าวหอมมะลิในพื้นที่ทุ่งสัมฤทธิ์, การปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่เสื่อมโทรมภาคใต้, การผลิตพืชเศรษฐกิจ (มันสำปะหลัง) ในพื้นที่ที่มีศักยภาพการเกิดชั้นดินดานไทรอยด์) เป็นต้น

พด. มีแผนเตรียมความพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนแผนในเชิงรุก เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการแก้ไขสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อแผน คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน ความเสื่อมโทรมของที่ดิน การชะล้างพังทลายของดิน ภัยพิบัติทางการเกษตร การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมไปสู่ภาคการเกษตร และการเกิดโรคระบาด โดยมีการเตรียมความพร้อม ได้แก่ 1) การจัดทำแผนงานโครงการเชิงรุกรองรับ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ 2) การสร้างการรับรู้และนำแผนการใช้ที่ดินสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่และท้องถิ่น 3) การจัดทำเป้าหมายและตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรดิน (LDN) เพื่อกำหนดมาตรการการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดินในระดับพื้นที่ 4) การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร (ภัยแล้ง/อุทกภัย/ดินถล่ม) 5) แผนขับเคลื่อน BCG Model ภาคการเกษตรของ พด. โดยจัดทำแผนการจัดการเชิงรุก ได้แก่ 1) การจัดทำโครงการสำคัญ (Flagship project) เพื่อขับเคลื่อน

ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ โครงการจัดทำฐานข้อมูลติดตามความก้าวหน้าของสินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอัตรลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri – Map 2) การจัดทำโครงการสนับสนุนแผนปฏิรูปประเทศ (Big Rock) ได้แก่ โครงการแปลงใหญ่ 3) โครงการสำคัญเร่งด่วน (Quick win) ได้แก่ การทำปุ๋ยหมักจากผักตบชวาที่ขุดลอกจากแหล่งน้ำ 4) การทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการแห่งชาติ (National Action Plan) ของอนุสัญญา UNCCD เพื่อรองรับสถานการณ์ในปัจจุบันให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมาย SDG ในระดับประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ยังมีระบบในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดระยะยาวเพื่อวัดผลสำเร็จของวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2) ตัวชี้วัดระยะสั้นเป็นการวัดผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการในระดับหน่วยงาน ภายใต้ข้อตกลงการปฏิบัติงาน IPA 3) ตัวชี้วัดผลโครงการสำคัญเร่งด่วน โดย พต. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดข้างต้นตามกรอบระยะเวลา ผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดจะส่งรายงานผลการวัดผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการดำเนินงาน โดยมีระบบรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ ได้แก่ 1) ระบบฐานข้อมูลการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 2) ระบบรายงานผู้สอบบัญชี รายงานต้นทุนผลผลิตรายงานการเงินและงบทดลอง 3) ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง 4) ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 5) ระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก 6) ระบบฐานข้อมูลหมอดินอาสา 7) ระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ 8) ฐานข้อมูลเกษตรกรที่ได้รับรองเกษตรอินทรีย์ และ 9) รายงานประจำปี เป็นต้น

นอกจากนี้ พต. ยังมีการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน ตามกรอบระยะเวลาของแผนระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งพบว่า พื้นที่ดินปัญหาทางการเกษตรกรรมส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และพื้นที่เกษตรที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ทำให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินได้ไม่เต็มศักยภาพ พต. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโครงการเพื่อป้องกันและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน หากพบว่า มีโครงการที่มีผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน พต. บริหารจัดการโดยปรับแผนงานและงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่และปฏิบัติงานตามแผนสำรองที่ได้จัดลำดับความสำคัญไว้ในแต่ละโครงการ เช่น จากสถานการณ์อุทกภัยในหลายพื้นที่ทั้งภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ที่ผ่านมา พต. ติดตามและให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ปรับแผนงานสำรวจความเสียหายพื้นที่การเกษตร พร้อมมาตรการช่วยเหลือ สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร แนะนำการจัดการดิน พืช น้ำ และสารเร่งซุปเปอร์พด.6 บำบัดน้ำเสียในพื้นที่การเกษตรให้กับพี่น้องเกษตรกร หมอดินอาสา หลังน้ำลด เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อน รวมทั้งขออนุมัติงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อดำเนินโครงการปรับระดับพื้นที่เกษตรและฟื้นฟูพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยระยะหลังน้ำลด ปี 2567 เป็นต้น รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการสนับสนุน โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) โดยการจัดทำแผนพัฒนาโครงการสนับสนุน BCG Model ภาคการเกษตร ซึ่งถูกบรรจุในแผนปฏิปทีราชการ ปี 2566 – 2570 เพื่อรองรับสถานการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมสู่ภาคการเกษตร (แรงงานคืนถิ่น) ภัยพิบัติทางการเกษตรส่งผลให้พื้นที่เกษตรเสียหายเกษตรกรขาดรายได้จากการเกษตรจำเป็นต้องเพิ่มทางเลือกให้กับเกษตรกรในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและสามารถพึ่งพาตนเองได้และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรดินและที่ดินอย่างคุ้มค่า ขาดการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจึงนำแนวทาง BCG Model มาใช้ในการพัฒนาโครงการเพื่อรองรับปัญหาที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 2

พต. ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยในปี 2567 สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายตามวิสัยทัศน์การใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสม ดำเนินการได้ 1.85 ล้านไร่ สูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ 1.62 ล้านไร่ การดำเนินงานตามพันธกิจมีแนวโน้มดำเนินงานได้สูงขึ้นทุกปีและมีผลงานสูงกว่าแผน ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม ความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) เพื่อกำหนดมาตรการจัดการดินเสื่อมโทรมในระดับพื้นที่ และการจัดทำฐานข้อมูลป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น สำหรับตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์โครงการปรับปรุงซ่อมแซมงานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อถ่ายโอนภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปี 2567 ดำเนินการได้ 10 แห่งสูงกว่าแผน และตัวชี้วัดการบรรลุนโยบายและแผนรัฐบาล การพัฒนาที่ดินในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ดำเนินการได้ 5,905 ไร่ สูงกว่าแผน ผลจากการดำเนินงานตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ ส่งผลด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น ในปี 2567 เป็น 81,616 บาทต่อครัวเรือน สูงกว่าแผน และสูงกว่าปี 2565-2566 ด้านสังคม พต. ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรทุกปี ยกย่องระดับเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ (PGS) มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาให้เข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) จำนวนพื้นที่เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2565-2567 รวม 70,622 ไร่ สร้างความปลอดภัยของ ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค และด้านสิ่งแวดล้อม พต. ดำเนินการวิเคราะห์การปนเปื้อนโลหะหนักในดินพื้นที่เกษตรกรรม เป็นการสุ่มตรวจในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงของการปนเปื้อนของโลหะหนักเพื่อป้องกันการตกค้างโลหะหนักในสินค้าเกษตร โดยมีการสุ่มจำนวนตัวอย่างเพิ่มขึ้นทุกปี จากแผนปีละ 500 ตัวอย่าง สามารถดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมายทุกปี ปี 2567 ดำเนินการได้ 728 ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังดำเนินการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม (ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก) ในปี 2567 อีกจำนวน 46,460 ไร่

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 ระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อการให้บริการและการเข้าถึง

พต. มีความมุ่งมั่นและเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ด้วยการพัฒนาพื้นที่ตามศักยภาพของที่ดิน และความต้องการของเกษตรกร ชุมชน และภาคีเครือข่ายด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และเทคโนโลยีการจัดการดิน เพื่อรักษาสมดุลความเสื่อมโทรมของที่ดินและนิเวศเกษตร จากการวิเคราะห์ภารกิจของ พต. พบว่า ผลผลิตและบริการที่สำคัญเพื่อสร้างคุณค่าและส่งมอบให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ฐานข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน 2) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน 3) งานบริการด้านการพัฒนาที่ดิน และ 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนาที่ดิน และสามารถจัดกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ ดังนี้ ผู้รับบริการ คือ 1) เกษตรกร 2) หน่วยงานภาครัฐ 3) ภาคเอกชนและประชาชน และ 4) สถาบันการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ชุมชนในพื้นที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ และผู้รับจ้างในระดับพื้นที่ พต. ได้รวบรวมและเลือกใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลของ พต. จากช่องทางต่าง ๆ เช่น การสำรวจภาคสนามจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจทั้งรูปแบบ On site และ Online โดยปี 2567 เพิ่มช่องทางและพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ครอบคลุมทั้ง 77 จังหวัด โดยผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถสแกน QR Code เพื่อประเมินความพึงพอใจ ณ สถานที่ให้บริการหรือหน่วยบริการนั้นๆ ได้ทันที ทำให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงพื้นที่มากขึ้น การ Focus Group ในเวทีสัมมนา/เสวนาในงานวันดินโลก วันหมอดิน , WEBBOARD, AI chatbot : คุยกับน้องดินดี และสื่อ Social Media ต่างๆ และ 2) ข้อมูลของผู้ประเมินอิสระจากภายนอก เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงาน ปปช. เป็นต้น ซึ่งได้สำรวจความพึงพอใจของ

ผู้รับบริการในภาพรวมของงานบริการ รวมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งเพิ่มช่องทางการเข้าถึงงานบริการที่หลากหลายของ พต. ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นในระบบสารสนเทศ ได้แก่ การให้บริการสารสนเทศผ่านช่องทาง Internet สำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online) การบริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดินผ่านระบบดินออนไลน์ ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm Land Use Planning) การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการดินเชิงรุกแบบรายแปลงผ่านบัตรดินดี (ID Din Dee) อีกทั้ง พต. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาการให้บริการรูปแบบ e-Service และพัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจผ่านระบบออนไลน์ในทุกผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อให้สามารถรับทราบความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกกลุ่มผู้รับบริการ มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็น การสื่อสารข้อมูลสู่ผู้รับบริการ เช่น Call center 1760 การสำรวจความคิดเห็นแบบออนไลน์ WEBBOARD Facebook e-Mail Official Line AI chatbot และการจัดงานเวทีต่าง ๆ เป็นต้น โดยนำข้อมูลที่ได้จากช่องทางต่าง ๆ มารวบรวมประมวลผลข้อมูลเพื่อให้สามารถตอบสนองได้ทันต่อสถานการณ์ นำมาจัดเก็บเป็นสารสนเทศผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ความต้องการและความคาดหวัง 3) ผลสำรวจความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ 4) ข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น จากนั้นมีการสรุปผลเสนอผู้บริหารแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนางานให้บริการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการอย่างทันทั่วถึง

พต. เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในระบบ EIS (Executive Information System) MIS (Management Information System) และ GIS (Geographic Information System) เป็นข้อมูลที่มีปริมาณมาก และมีรูปแบบหลากหลาย ทั้งข้อความ แผนที่ วิดีโอ และมัลติมีเดีย การบริการข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาที่ดินยังมีข้อจำกัดสำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ลักษณะของข้อมูลเป็นข้อมูลทางวิชาการในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) และข้อมูลเชิงบรรยายหรือข้อมูลคุณลักษณะ (Attribute data) แม้ว่าจะทำออกมาในรูปแบบ Web Application และโปรแกรมประยุกต์ แต่ก็ยังแยกส่วนออกเป็นระบบต่างๆ ทำให้เข้าใจยาก ประกอบกับผู้รับบริการรุ่นใหม่ต้องการความรวดเร็ว คล่องตัว เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย พต. จึงสร้างนวัตกรรมการให้บริการข้อมูลสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับยุคโซเชี่ยลเน็ตเวิร์ค เช่น ระบบให้บริการข้อมูล GIS ผ่านเครือข่าย Internet ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online) ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่เพื่อวางแผนการใช้ที่ดินเกษตรกรรายแปลง (LDD On Farm Land Use Planning) Kaset One บัตรดินดี (ID Din Dee) ระบบ e-Service บริการตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร ระบบบริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเบื้องต้นผ่านระบบออนไลน์ และระบบ AI Chatbot นื่องดินดี เป็นต้น

นอกจากนี้ พต. ได้นำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวมจัดทำเป็นคลังข้อมูล (Data Warehouse) ของ พต. โดยมีการจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล หรือจากการใช้ประโยชน์ของข้อมูล และได้พัฒนา/ปรับปรุงชุดข้อมูล และนำมालงทะเบียนที่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog) ซึ่งเป็นชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (High Value Datasets) เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทั้งในมุมผู้ให้ข้อมูลและมุมของผู้นำข้อมูลไปใช้ โดยเกษตรกร ผู้ขอรับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลของ พต. ซึ่งมีชุดข้อมูลที่ลงทะเบียนแล้ว ในปี 2567 จำนวน 20 ชุดข้อมูล ประกอบด้วย 1) ข้อมูลชุดดิน 2) ข้อมูลกลุ่มชุดดิน 3) ข้อมูลการใช้ที่ดิน 4) ข้อมูลพื้นที่แล้งซ้ำซาก 5) ข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก 6) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ Zoning 7) ข้อมูลความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ 8) ข้อมูลเขตความ

เหมาะสมของดินสำหรับการปลูกอ้อย 9) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าว 10) ข้อมูลการชะล้างพังทลายของดิน 11) ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดดินถล่ม 12) ข้อมูลสำมะโนที่ดิน 13) ข้อมูลป่าไม้ถาวร 14) ข้อมูลการตรวจวิเคราะห์ดิน 15) ข้อมูลบัตรดินดี 16) ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 17) ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 18) ข้อมูลหมอดินอาสา 19) ข้อมูลเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม 20) ข้อมูลการบริการวัสดุการเกษตร โดยมีการจัดทำบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อให้สามารถค้นหา เข้าถึง และใช้งานข้อมูลที่ถูกต้องได้อย่างรวดเร็ว ช่วยลดระยะเวลาเพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ (Data & Analytics) ช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลมีความเชื่อมั่นในข้อมูล อำนวยความสะดวกในการเข้าถึง เชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และใช้ประโยชน์ข้อมูล สำหรับวิเคราะห์ เผยแพร่ รวมถึงให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล และบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้ พต. ได้รับประกาศนียบัตร “รางวัลข้อมูลเปิดที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (Top Public Demand Open Data Award)” ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐที่เปิดเผยชุดข้อมูลโดยตรง/สอดคล้องกับผลการสำรวจความต้องการใช้งานข้อมูลเปิด (Open Data Survey) ของประชาชน รวมทั้งในปี 2567 พต. เป็นเจ้าภาพหลักให้จัดทำระบบภูมิสารสนเทศกลางภาคเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (MOAC One Map) เพื่อสนับสนุนการทำงาน การเชื่อมโยงข้อมูลภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการบริหารจัดการข้อมูลเกษตรกร ข้อมูลสถาบันเกษตรกร ข้อมูลทรัพยากร (ที่ดิน ดิน น้ำ) อย่างเป็นเอกภาพรองรับการแลกเปลี่ยน เชื่อมโยง และใช้งานร่วมกัน รวมถึงแบ่งปันสู่หน่วยงานภาคอื่นๆ

3.2 การปรับปรุงและการสร้างนวัตกรรมบริการและตอบสนองความต้องการ

พต. ได้ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวมของงานบริการ รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากช่องทางต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เป็นการอำนวยความสะดวก เพิ่มความเร็ว และลดภาระของผู้รับบริการ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะให้ผู้รับบริการได้รับการบริการที่ดีมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น

การเพิ่มประสิทธิภาพ AI Chatbot นื่องดินดี นำข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้ใช้มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพให้ AI Chatbot นื่องดินดีสามารถตอบคำถามได้ครอบคลุมในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการจัดการดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ทางการเกษตร และเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกรใช้เป็นทางเลือกในการทำการเกษตรโดยนำคำถามที่ผู้รับบริการมาสืบค้นหาคำตอบและ Train เพิ่มเติมความรู้ให้นื่องดินดี รวมทั้ง ได้เพิ่มชั้นข้อมูลเชิงพื้นที่ในเมนูเช็คดิน-เช็คดิน เพื่อให้เกษตรกรมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการทำการเกษตร เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ต่อไป

การพัฒนาเชื่อมต่อระบบ Kaset one ระบบการรับรองเกษตรกรอินทรีย์ PGS ได้โดยตรง เพื่อช่วยให้เกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ PGS สามารถขอใบรับรองได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเฉพาะราย และการดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35 เปอร์เซ็นต์ (เฉพาะราย) มาตราส่วน 1:50,000 จาก feedback ผู้ขอรับบริการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรเฉพาะราย และการดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35% มีความล่าช้าเนื่องจากต้องรอสอบถามความคืบหน้าของการดำเนินงานกับเจ้าหน้าที่วันและเวลาทำการราชการ พต. ได้พัฒนาระบบติดตามสถานการณ์ตรวจสอบเขตป่าไม้ถาวรรายแปลง และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35% เปอร์เซ็นต์ (เฉพาะราย) ผ่านระบบอินทราเน็ตของ พต. ทำให้ผู้ขอรับบริการได้รับทราบผลการติดตามสถานะของการดำเนินงานเป็นการให้บริการอย่างรวดเร็ว

นวัตกรรมการเพิ่มปริมาณและคุณภาพพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างยั่งยืน พต. ได้ค้นพบแนวทางการจัดการการผลิตพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่น จากการศึกษาการผลิตส้มโอทับทิมสยามในพื้นที่จังหวัดสงขลา ดังนี้

1) การจัดทำแผนที่ชี้เป้าหมายส่งเสริมเกษตรกรให้ปลูกพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นในโซนดินที่เหมาะสม 2) กำหนดแนวทางการจัดการสภาพไร่นาของเกษตรกร และ 3) ข้อมูลผลตอบแทนทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งแนวทางดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผลิตส้มโอทับทิมสยามที่เกิดจากการชี้เป้าหมายให้เกษตรกรปลูกในพื้นที่เหมาะสมสูงกว่าพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมร้อยละ 26.20 สามารถควบคุมคุณภาพผลผลิตความหวาน ปริมาณกรด และสีเนื้อส้มแดงทับทิม การผลิตมีความคุ้มค่าและมีเสถียรต่ำกว่าในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม

โครงการก่อสร้างอุโมงค์ผันน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ใช้แนวความคิดการนำน้ำจากแหล่งน้ำสายใหญ่และสายหลักซึ่งไหลผ่านลงทะเลโดยเปล่าประโยชน์มาใช้ประโยชน์ โดยทำอุโมงค์ผันและสูบน้ำเข้าโรงสูบน้ำได้ปีละ 35 ล้าน ลบ.ม. ใช้ในพื้นที่เกษตรกว่า 40,000 ไร่ จากนั้นน้ำที่เก็บได้สูบส่งด้วยปั๊มพลังงานแสงอาทิตย์และกระจายน้ำด้วยระบบท่อและแท่งค์ ปัจจุบันโครงการแล้วเสร็จในเฟสที่ 1 สามารถสนับสนุนน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของทุ่งกุลาร้องไห้ 2,000 ไร่ เป็นผลให้พื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ปลูกข้าวได้ 2 ครั้ง ใน 1 ปี เป็นครั้งแรก

การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรด้วยแนวคิดลดขยะให้เป็นศูนย์ด้วยปุ๋ยหมักเปลือกทุเรียนภูเขาไฟ จังหวัดศรีสะเกษมีพื้นที่ปลูกทุเรียนภูเขาไฟ 17,787.25 ไร่ โดยคาดการณ์ผลผลิต รวมประมาณ 11,958.08 ตัน ส่งผลให้มีเปลือกทุเรียนถูกทิ้งกลายเป็นกองขยะเกิดกลิ่นเหม็น หมอদিনอาสาสมัครร่วมกับหน่วยงานระดับจังหวัดและมหาวิทยาลัย นำความรู้การผลิตปุ๋ยหมักของ พต. ไปต่อยอดการผลิตปุ๋ยหมักเปลือกทุเรียนภูเขาไฟ ส่งผลให้ปัจจุบันเกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพ ช่วยลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมี รวมทั้งช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์และปัญหามลพิษของจังหวัดได้เป็นอย่างดี กรณีจังหวัดจันทบุรีเป็นแหล่งเพาะปลูกทุเรียนและให้ผลผลิตจำนวนมาก ในแต่ละปีมีเปลือกทุเรียนถูกทิ้งปริมาณมากก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเช่นกัน แก้ไขปัญหาด้วยการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้ได้ปุ๋ยหมักจากเปลือกทุเรียนกว่า 100 ตันต่อปี ช่วยลดต้นทุนการผลิตพืชได้ 12,000 บาทต่อไร่ และลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพในการผลิตพืชปลอดภัยในภาคตะวันออก

ต้นแบบการพัฒนาที่ดิน (Best Practice) จากภารกิจ พต. ดูแลทรัพยากรดินในพื้นที่เกษตรกรรมกว่า 153 ล้านไร่ เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน 117 ล้านไร่ ซึ่งนอกจากขาดแคลนน้ำแล้ว ยังมีปัญหาด้านทรัพยากรดินที่ส่งผลให้ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูกพืช ในขณะที่ พต. มีบุคลากรจำกัด ไม่เพียงพอดูแลพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง จึงจัดตั้งหมอদিনอาสาตั้งแต่ปี 2538 เพื่อช่วยขับเคลื่อนงานพัฒนาที่ดินในระดับพื้นที่ ใช้เวลาในการพัฒนาให้ความรู้หมอদিনอาสา จนสามารถเป็นตัวแทนเจ้าหน้าที่ พต. ในการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรม/วิธีการพัฒนาที่ดินที่เหมาะสมกับปัญหาทรัพยากรดินที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยเริ่มพัฒนาพื้นที่ของหมอদিনก่อน มีเจ้าหน้าที่ พต. เป็นพี่เลี้ยงจนประสบความสำเร็จ มีเกษตรกรมาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติจนเป็นต้นแบบ (Best Practice) ในหลายพื้นที่ ได้แก่ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการดินเค็มในพื้นที่ปลูกข้าว (การขยายผลและขับเคลื่อนในพื้นที่ภาคอีสาน) ต้นแบบแนวทางการจัดการดินเค็มในพื้นที่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS จังหวัดสุรินทร์ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานในจังหวัด จนเกิดกลุ่มเกษตรกรและพื้นที่ประสบความสำเร็จ นำไปสู่การกำหนดนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้จังหวัดสุรินทร์เป็นเมืองเกษตรอินทรีย์ตามโครงการ “สุรินทร์รุ่งเรือง เมืองเกษตรอินทรีย์” มุ่งเน้นการพัฒนาวัฒนธรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์ ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่สูง เพื่อสร้างอาชีพและรายได้แบบบูรณาการ ชุมชนบ้านแม่ต๋ำน้อย ตำบลแม่กา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา พต.ได้ร่วมกับชุมชน และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (สวพส.) ปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยวเป็นการรวมกลุ่มปลูกพืชที่มีมูลค่าสูง ส่งผลให้ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม 3 เท่า โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่นด้วยการฟื้นฟูป่าไม้และการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืน พื้นที่ป่าเลหวางเป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำน่าน มีการสูญเสียพื้นที่ป่าอย่าง

รุนแรงอันเนื่องมาจากการทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยว พต. ทำงานร่วมกับชุมชนพัฒนาเป็นระบบตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำจนประสบความสำเร็จเกิดพื้นที่และเกษตรกรต้นแบบ 32 ในการพัฒนาองค์กรชุมชนอย่างยั่งยืน โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ลุ่มน้ำขุนน่าน บ้านสะแกเยิง ตำบล ขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน พต. พัฒนามุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจ วางแผน ออกแบบระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมของชุมชน โดยมีภาคีเครือข่ายระดับหน่วยงาน จังหวัด ปรับเปลี่ยนแนวคิดเกษตรกรจากการทำไร่เลื่อนลอยมาเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน ทั้งพืชอาหาร และพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง ส่งผลให้ปัจจุบันเกษตรกรมีข้าวพอกินในครัวเรือนตลอดทั้งปี โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ภายใต้กิจกรรมการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ในพื้นที่ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นแปลงต้นแบบการจัดการพื้นที่ โดย พต. ดำเนินจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ระหว่างปี 2564-2567 หลังจากดำเนินการเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในการเกษตร ปลูกพืชได้หลากหลาย สร้างรายได้อย่างยั่งยืน เกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียงนำไปปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองได้ เป็นต้น

พต. นำพื้นที่ต้นแบบ (Best Practice) ดังกล่าวสมัครขอรับรางวัลเลิศรัฐในสาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และได้รับรางวัลอย่างต่อเนื่อง ดังผลงานเช่น ปี 2562 “พลิกดินทราย สร้างอาชีพ สร้างรายได้สร้างสุขสู่ชุมชน” จังหวัดนราธิวาส ปี 2563 “พัฒนาที่ดิน พลิกผืนดิน ถิ่นใต้ 200 ไร่แก้งจน” จังหวัดกระบี่ ปี 2564 “โคกจานแก้งจน ปลูกถั่วพริ้งบำรุงดินตีผลผลิตข้าวหอมมะลิเพิ่มพูน” จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2565 “กุสุมาลย์โมเดล : การพัฒนาสระน้ำในไร่นาแบบบูรณาการ พัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน” จังหวัดสกลนคร ปี 2567 “ปลดหนี้ ฝารังหมี สุวิถีที่ยั่งยืน” จังหวัดพิษณุโลก

3.3 การมุ่งเน้นประชาชน

พต. มุ่งเน้นประชาชนเป็นหลักยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางตามหลัก Citizen-Centric โดยได้ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวมของงานบริการ รวมทั้งรวบรวมข้อมูลข้อร้องเรียน ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากช่องทางต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์หาความต้องการและความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้บริหารในการกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารงาน นำมาปรับปรุงกระบวนการงานและการให้บริการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ดังตัวอย่างที่กล่าวแล้วข้างต้นแล้ว พต. ยังพิจารณานำข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยี และบริการด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อบูรณาการการพัฒนาที่ดินในระดับพื้นที่ โดยมีเป้าหมาย “ดินดี น้ำพอก ผลผลิตดี รายได้ดี เกษตรกรมีความสุข” โดยลงพื้นที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำแผนปรับปรุงกระบวนการและสอบถามความต้องการของเกษตรกร โดยมีตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ หมอดินอาสา และเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม โดยใช้เครื่องมือเข็มทิศสร้างสุข และ SMART A4 มาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่า เกษตรกรมีความต้องการลดต้นทุนในการผลิตภาคการเกษตร มีรายได้เพิ่มขึ้น มีสุขภาพที่ดี และความมั่นคงในอาชีพ จึงจัดทำแผนงานโครงการเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น

ด้านการลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งมีราคาแพง โดยใช้ระบบ e-Service ตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร และระบบหมอดินตรวจดิน ทำให้เกษตรกรทราบความอุดมสมบูรณ์ของดินได้อย่างรวดเร็วและใช้ปุ๋ยได้เหมาะสมกับสภาพดิน รวมทั้งสนับสนุนเกษตรกรใช้สารอินทรีย์หรือปุ๋ยอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยให้เกษตรกรรวมกลุ่มตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ฯ ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตสารอินทรีย์จากผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พต. การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการดิน ให้มีความเหมาะสมกับการทำการเกษตร ยกระดับกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

ด้านรายได้ พต. มีโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ใช้ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรกรรมจากการปลูกหรือมีกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ศักยภาพต่ำ (เหมาะสมเล็กน้อย : S3 และไม่เหมาะสม : N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าวเป็นพืชชนิดอื่นๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่เพาะปลูกข้าว ดังผลประเมินของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2567 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 80.88 ยังคงดำเนินการปรับเปลี่ยนการผลิตอย่างต่อเนื่อง เกษตรกร ร้อยละ 88.18 ยังคงนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และสามารถผลิตสินค้าที่ปรับเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ 237.90 เกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนมีผลตอบแทนสุทธิมากกว่าเกษตรกรที่ปลูกข้าว ร้อยละ 165.33 ผลตอบแทนสุทธิที่เพิ่มขึ้นจากการปรับเปลี่ยนการผลิตของเกษตรกรดังกล่าว เพิ่มขึ้นร้อยละ 326.40

ด้านสุขภาพ พต. มีโครงการเกษตรอินทรีย์ โดยพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งพัฒนาสนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีหรือทำเกษตรอินทรีย์ตามความต้องการของกลุ่ม ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน รมรณรงค์เผาฟาง และต่อชิงพืช ตลอดจนจัดหาเมล็ดพันธุ์ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด ทำให้ระบบการผลิตสินค้าเกิดความปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 3

พต. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการให้สามารถตอบสนองของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เกินความคาดหวัง โดยในภาพรวมปี 2567 พต. มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการ พต. เพิ่มขึ้นจากเดิมปี 2566 มีความพึงพอใจร้อยละ 81.55 เพิ่มขึ้นในปี 2567 เป็นร้อยละ 92.75 ซึ่งเกิดจากการปรับปรุงบริการให้มีความสะดวก รวดเร็ว ตรงตามความต้องการของประชาชน การปรับปรุงการให้บริการเป็นระบบ e-Service และการพัฒนาต้นแบบการพัฒนาที่ดินในระดับพื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจนประสบความสำเร็จ ส่งผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ยกระดับการพัฒนาให้เข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ปี 2565-2567 รวมพื้นที่ 70,623 ไร่ เกิดความปลอดภัยทั้งต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และช่วยฟื้นฟูรักษาระบบนิเวศน์ในชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้จากการปรับปรุงมาตรฐานของข้อมูลให้สอดคล้องตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และมีการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ นำไปสู่การบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้สอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ส่งผลต่อคุณภาพ ความมั่นคงปลอดภัย และบูรณาการข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลเปิดภาครัฐของกรมพัฒนาที่ดิน ผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น Open Governance Data, GD Catalog ทำให้มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและสามารถเกิดการบูรณาการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้ พต. ได้รับประกาศนียบัตร “รางวัลข้อมูลเปิดที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (Top Public Demand Open Data Award)”

หมวด 4 การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้

4.1 การใช้ฐานข้อมูลและการกำหนดตัววัดเพื่อการติดตามงานอย่างมีประสิทธิภาพ

พต. มีการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ผ่านมาและนำไปสู่การปรับปรุงการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลลัพธ์ตามพันธกิจที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายระดับกรม ระดับกระทรวง และระดับประเทศ เช่น การกำหนดตัวชี้วัด “จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน

อย่างเหมาะสม” สะท้อนผลลัพธ์ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการกรมฯ และเป้าหมายของกระทรวง ซึ่งที่ผ่านมาจะแสดงผลในเชิงปริมาณเท่านั้น โดยพัฒนาระบบบริหารแผนงานและผลการดำเนินงาน (PRMS) จัดเก็บข้อมูลพิกัด ภาพถ่าย และผลการดำเนินงานสำหรับติดตามงานได้ทั้งรูปแบบ Web Application ผ่าน Web Browser และ Mobile Application บน Smart Devices และแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard ทำให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างทันทั่วถึงและคาดการณ์การดำเนินงานในอนาคต และกำหนดตัวชี้วัด “การจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN)” ที่สอดคล้องหลักการทำงานของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (UNCCD) กำหนดแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดินเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าประสงค์ที่ 15.3 ตัวชี้วัดที่ 15.3.1 ลดความเสี่ยงโทรมของที่ดิน โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกจัดทำเป้าหมายตัวชี้วัดของการจัดการทรัพยากรที่ดินของประเทศ ซึ่งจัดเก็บข้อมูลใน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลผลิตที่ดินและคาร์บอนในดิน เพื่อประเมินแนวโน้มความเสี่ยงโทรม สภาพแวดล้อมที่เป็นตัวกระตุ้นความเสี่ยงโทรมของที่ดิน และติดตามสถานะความเสี่ยงโทรมของที่ดิน การจัดทำเป้าหมาย และมาตรการในการจัดการที่ดินที่เหมาะสมเพื่ออนุรักษ์ ลดผลกระทบ และฟื้นฟูที่ดิน พด. ดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ครอบครองและผู้ควบคุมข้อมูลตามวงจรชีวิตข้อมูล (Create, Collect/Store, Classify, Process/Use, Concealment/Disclosure, Inspect, Dispose) มีกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล กำหนดมาตรการหรือกระบวนการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพข้อมูล เพื่อบริหารจัดการข้อมูลให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบ ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อมโยง และเป็นปัจจุบัน ตรงตามความต้องการผู้ใช้ และพร้อมใช้ ตลอดจนรักษาความเป็นส่วนบุคคล อยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้งานของผู้รับบริการกลุ่มต่างๆ สามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่ ให้บริการ เชื่อมโยงหรือใช้งานรวมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย ปัจจุบัน พด. มีข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานและบริการประชาชน ได้แก่ 1) ข้อมูลชุดดิน 2) ข้อมูลกลุ่มชุดดิน 3) ข้อมูลการใช้ที่ดิน 4) ข้อมูลพื้นที่แล้งซ้ำซาก 5) ข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก 6) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ Zoning 7) ข้อมูลความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ 8) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกอ้อย 9) ข้อมูลเขตความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกข้าว 10) ข้อมูลการชะล้างพังทลายของดิน 11) ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดดินถล่ม 12) ข้อมูลสำมะโนที่ดิน 13) ข้อมูลป่าไม้ถาวร 14) ข้อมูลการตรวจวิเคราะห์ดิน 15) ข้อมูลบัตรดินดี 16) ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 17) ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 18) ข้อมูลหมอดินอาสา 19) ข้อมูลเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม 20) ข้อมูลการบริการวัสดุการเกษตร ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวนี้ได้นำเข้าสู่กระบวนการเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog) และศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) ภายใต้ชื่อ “data.go.th” ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) นอกจากนี้ พด. มีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศและประมวลผลเพื่อให้สามารถนำไปเผยแพร่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพ ลดขั้นตอน ระยะเวลา และประหยัดทรัพยากร รวมถึงพัฒนาช่องทางการเผยแพร่ฐานข้อมูลทรัพยากรดินที่มีการจัดทำไว้ครอบคลุมทั้งประเทศ ให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ผ่านทาง QR Code / Web Application / Mobile Application เช่น ดินออนไลน์, ระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำ, ระบบบริหารการติดตามหญ้าแฝก, LDD On Farm, Kaset One, โปรแกรมคำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยรายแปลง, LDD Zoning เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรใช้ในการวางแผนและตัดสินใจการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่าง

เหมาะสม รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นนำไปใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ เช่น การวางผังเมือง การออกโฉนดที่ดิน การวางแผนพัฒนาในระดับประเทศ จังหวัด และตำบล และการศึกษาวิจัยเพื่อต่อยอดการพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นต้น

พต. ได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวชี้วัด โดยครอบคลุมกรอบการดำเนินงานที่สำคัญของ พต. ที่สอดคล้อง/เชื่อมโยง/ส่งผลกับตัวชี้วัดระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม ซึ่งมีที่มาจากแหล่งตัวชี้วัด 4 ส่วน คือ 1) แผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566-2570 2) ตัวชี้วัดตามกรอบแนวทางการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มีการวิเคราะห์และกำหนดตัวชี้วัดสอดคล้องกับเป้าหมายระดับกระทรวงและประเทศ 3) หลักธรรมาภิบาล กฎหมาย กฎ ระเบียบ 4) เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พต. นำสารสนเทศดังกล่าวมากำหนดตัวชี้วัดสำคัญและวางระบบติดตามและประเมินผล เพื่อนำมาติดตามความก้าวหน้าในการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงานทั้งในระยะสั้นและยาว ด้วยระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้หลักการ BSC ร่วมกับการถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัด (Cascading) จากระดับกรมลงสู่กลุ่มภารกิจ สำนัก/กอง และระดับบุคคล จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (Internal Performance Agreement : IPA) โดยใช้ระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม (Departmental Personnel Information System : DPIS) ในการรวบรวมและถ่ายทอดตัวชี้วัดสำคัญ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร รวมทั้งการบูรณาการ ให้สอดคล้องทั้งการบริหารจากส่วนกลางไปยังส่วนภูมิภาคที่มีความเชื่อมโยงกันในด้านนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ สู่แผนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการติดตามการดำเนินงานผ่านระบบรายงานแผน/ผลการปฏิบัติงานกรมพัฒนาที่ดิน ระบบการบริหารแผนงานและผลการดำเนินงาน (PRMS) แสดงผลในรูปแบบของ Dashboard นำเข้าที่ประชุมผู้บริหารติดตามผลประจำเดือน การประชุมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom การรายงานการตรวจราชการในระดับพื้นที่ รวมถึงการใช้ Group ใน Line Application ในการสนทนา เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง ทั้งนี้ ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนางานและสร้างนวัตกรรมที่หลากหลายให้เหมาะสมกับแต่ละบริบท อีกทั้งยังสนับสนุนการตัดสินใจด้านนโยบายได้ทันสถานการณ์ มีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนงานต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะเวลานั้นๆ

การติดตามผลงานของ พต. แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดระยะกลางและระยะยาว วัดผลสำเร็จของวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป็นครึ่งแผนและสิ้นสุดแผน (3-5 ปี) 2) ตัวชี้วัดระยะสั้น วัดผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในระดับหน่วยงาน ภายใต้คำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน และ 3) ตัวชี้วัดผลโครงการสำคัญเร่งด่วน วัดผลการดำเนินงานเป็นรายสัปดาห์และรายวัน ซึ่งผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดจะส่งรายงานผลการดำเนินงานสำหรับนำเสนอต่อผู้บริหารและคณะทำงาน พัฒนาระบบการบริหารผลการปฏิบัติราชการ พิจารณากรอบตัวชี้วัดให้ครอบคลุม 4 มิติ คือ 1) มิติประสิทธิผล เช่น (1) พื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานเป็นไปตามแผน (3) ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพดินพื้นที่จัดการปัญหาที่ดินทำกิน (4) การจัดทำฐานข้อมูลความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) (5) การดำเนินงานโครงการจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2504 นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ และการพัฒนาผลงานวิชาการ เป็นต้น 2) มิติคุณภาพการให้บริการ เช่น การประเมินความสำเร็จของการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรการ ITA เป็นต้น 3) มิติประสิทธิภาพ เช่น ผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี เป็นต้น และ 4) มิติพัฒนาองค์กร เช่น การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน การจัดการข้อมูลของหน่วยงาน และการพัฒนาความรู้ของบุคลากรในหน่วยงาน เป็นต้น โดยกรอบตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาใช้ในการเร่งรัดติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารที่มีอำนาจตัดสินใจพิจารณาหาแนว

ทางแก้ไขปัญหา และปรับเปลี่ยนแผนให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และความท้าทายกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

4.2 การบริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ การดูแลความเสี่ยงด้านข้อมูล และระบบความมั่นคงทางไซเบอร์

พต. ได้ดำเนินการบริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ ดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ มีการกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ครอบครองและผู้ควบคุมข้อมูล มีกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล กำหนดมาตรการหรือกระบวนการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพข้อมูล เพื่อบริหารจัดการข้อมูลให้มีคุณภาพอย่างเป้นระบบ ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อมโยง และเป็นปัจจุบัน ตรงตามความต้องการผู้ใช้ และพร้อมใช้ ตลอดจนรักษาความเป็นส่วนบุคคล อยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้งานของผู้รับบริการกลุ่มต่างๆ สามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่ ให้บริการ เชื่อมโยงหรือใช้งานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย โดยมีการดูแลความเสี่ยงด้านข้อมูล ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการข้อมูล เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตาม พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ พ.ศ. 2562 และ พ.ร.บ.การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2565 พร้อมทั้ง มีการจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของกรมฯ เพื่อช่วยให้การบริหารจัดการข้อมูลและการดำเนินกิจกรรมการให้บริการต่างๆ ของหน่วยงานภายในกรมฯ ให้มีความมั่นคงปลอดภัยและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ความเสี่ยงด้านสารสนเทศ และมีแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยพิบัติอันอาจมีผลกระทบต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (IT Contingency Plan) เพื่อป้องกันกรณีระบบฐานข้อมูลสูญหาย โดยมีแผนการสำรองข้อมูล (Backup) การทดสอบกู้คืนข้อมูล (Recovery) และมีแผนรองรับ กรณีถูกบุกรุก เจาะระบบหรือถูกโจมตีบนไซเบอร์ ป้องกันโดยการสแกนหาจุดอ่อนและอัปเดต Patch แก้ไขช่องโหว่ ปิด Port ที่มีความเสี่ยงหรือไม่ได้ใช้งาน กำหนด Policy บน Firewall อัปเดตระบบป้องกันไวรัสให้ทันสมัย มีระบบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าฉุกเฉิน เพื่อรองรับการให้บริการระบบสารสนเทศมีความต่อเนื่องในการให้บริการ (Network SLA) รวมทั้งมีแผนรองรับภาวะฉุกเฉิน เช่น กรณีเกิดการชุมนุมประท้วงหรือเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัส จนไม่สามารถเข้ามาปฏิบัติงานในสำนักงานได้ สามารถแก้ไขโดยการเปิด Remote Desktop/VPN มายังเครื่องแม่ข่ายเพื่อบริหารจัดการระบบ ติดตั้งระบบ File Drive เพื่ออัปโหลดไฟล์ข้อมูลไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ แผนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อกำหนดขั้นตอนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ และลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อการดำเนินงานของ หน่วยงาน

พต. ได้เข้าร่วมโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ คือ โครงการจัดหาระบบวิเคราะห์การโจมตี (GMS) สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญสารสนเทศและหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ และโครงการจัดหาระบบตรวจจับพฤติกรรมและวิเคราะห์ข้อมูลอาชญากรรมทางไซเบอร์เชิงรุก (PCW) สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญสารสนเทศและหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ เพื่อยกระดับมาตรฐานการเฝ้าระวัง ติดตามและป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ พต. มีการจัดหาอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเครือข่าย และคอมพิวเตอร์ สามารถป้องกันการบุกรุก การโจมตีทางไซเบอร์ ตรวจสอบผู้ประสงค์ร้าย และแจ้งเตือนภัยการโจมตีทางไซเบอร์ ผู้ดูแลระบบสามารถแก้ไขสถานการณ์และป้องกันข้อมูลสำคัญ ระบบเครือข่าย และเครื่องลูกข่ายภายในกรมฯ ให้มีความมั่นคงปลอดภัย สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ บริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

และสร้างความตระหนักด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ให้กับบุคลากรของกรมพัฒนาที่ดินอย่างต่อเนื่อง

4.3 การใช้องค์ความรู้ของส่วนราชการในการแก้ปัญหา เรียนรู้ และเพื่อพัฒนาส่วนราชการ

พด. รวบรวมองค์ความรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานอย่างเป็นระบบสำหรับสนับสนุนการทำงานภายในหน่วยงานและผู้รับบริการภายในที่นำองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินไปใช้ประโยชน์ สามารถเลือกศึกษาตามความสนใจทั้งเจ้าหน้าที่ของ พด. และผู้สนใจทั่วไป เผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ได้แก่ คลังความรู้ (<https://www.ddd.go.th/hotbox/?gp=1>) ที่รวบรวมข้อมูลในรูปแบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ e-Library ระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ LDD e-Training การรวบรวมองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน กิจกรรม แผน/ผลการดำเนินงาน ถึงความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน (<https://www.ddd.go.th/hotbox/?gp=8>) ที่รวบรวมความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินที่ครอบคลุมการบริการของกรมฯ รวมทั้งการถอดบทเรียนจากหมอดินอาสาในการใช้ประโยชน์ที่ดินของแต่ละพื้นที่ในประเทศไทย เช่น การจัดการดินลูกรังเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสานและการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรกรรม ถอดบทเรียนจาก นายไกรวรรณ อัครกุล หมอดินอาสาประจำหมู่บ้านชุมพล ตำบลค้อใต้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร และการสร้างแปลงต้นแบบเกษตรอินทรีย์ในชุมชน นายอิทธิเชษฐ์ ชมภู หมอดินอาสาประจำหมู่บ้านโคกพัฒนา หมู่ 10 ตำบลนาหนึ่ง อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดหนองคาย เป็นต้น สามารถนำมาเรียนรู้ประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาในพื้นที่เทียบเคียงของเกษตรกรเองได้ เช่น เรื่องการประยุกต์ความรู้การพัฒนาดินสู่ความสำเร็จ การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ การใช้หญ้าแฝกป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เป็นต้น โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบสื่อ VDO สั้นๆ ผ่านทาง Youtube Channel ช่อง กรมพัฒนาที่ดิน เช่น พด.14 ไตรโคเดอร์มาทำอะไรได้บ้าง? กรมพัฒนาที่ดินมีคำตอบ หมอดินอาสาเพื่อนคู่คิดเคียงข้างเกษตรกร เป็นต้น พด.พัฒนาและสร้างองค์ความรู้เชิงรุกที่สามารถตอบสนองการแก้ปัญหาของเกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว ผ่านโครงการบริการจัดการดินเชิงรุกแก่เกษตรกรรายแปลงบัตรดินดี ซึ่งเป็นการจัดการดินเฉพาะรายรวมทั้งการติดตามตรวจสอบสุขภาพดินในกรณีพบว่า แปลงดินของเกษตรกรมีปัญหารุนแรง จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรที่มีความสนใจประสงค์จะดูแลปรับปรุงที่ดินของตนเอง สามารถใช้ประโยชน์ในการสร้างรายได้ เลี้ยงชีพได้อย่างมั่นคง ซึ่งปัจจุบันมีเกษตรกรที่ได้รับองค์ความรู้มากกว่า 199,505 ราย

ในการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน พด.ใช้ระบบ LDD Excellent Model เป็นรูปแบบในการวัดวิเคราะห์ ปรับปรุงผลการดำเนินการจัดการความรู้ และระบบสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ โดย พด. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ จัดทำสื่อการเรียนรู้ใน LDD e-Training ที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น ส่งเสริมให้บุคลากรกรมฯ สามารถเรียนรู้ทุกเวลาและสถานที่ โดยมีหลักสูตร LDD e-Training ที่สามารถเรียนรู้ได้ทั้งเจ้าหน้าที่ของ พด. และบุคคลภายนอก รวมทั้งมีหลักสูตรเฉพาะตำแหน่ง รวม 18 หลักสูตรได้แก่ หลักสูตร 1) วินัยและการรักษาวินัย 2) กำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล (KPI) 3) การใช้งานโปรแกรม QGIS เบื้องต้น 4) การใช้งาน Agri-Map Online 5) การใช้งานระบบ LDD Zoning 6) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ 7) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 8) ปฐพีวิทยาพื้นฐาน 9) ปฐพีวิทยาพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ข้อมูลดิน 10) การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน 11) การใช้ผลวิเคราะห์ดินสำหรับงานด้านวิชาการ 12) เครื่องมือเกณฑ์การบริการจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA 4.0) 13) ความรู้พื้นฐานด้านแผนที่ เพื่อการพัฒนาที่ดิน 14) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 15) การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35% 16) แนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง 17) การพัฒนาทักษะการวินิจฉัยข้อจำกัดดินเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน และ 18) ดินดี ชาติไทยรุ่งเรือง ต่อสู้ภัยคุกคามทรัพยากรดินด้วยแนวปฏิบัติเชิงพื้นที่ จากองค์ความรู้ดังกล่าวส่งผลให้ บุคลากรกรมฯ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ เกิดการวิเคราะห์ แก้ปัญหาและ

สามารถตัดสินใจปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว เช่น การเพิ่มปริมาณและคุณภาพพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างยั่งยืน การผลิตพืชอัตลักษณ์ พต. ได้ศึกษาและค้นพบแนวทางการจัดการการผลิตพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่น ดังนี้ 1) การจัดทำแผนที่ศักยภาพการผลิตพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่น ซึ่งใช้เทคโนโลยีด้าน GIS ประมวลผลและนำเสนอส่งเสริมเกษตรกรให้ปลูกพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นในโซนดินที่เหมาะสม 2) กำหนดแนวทางการจัดการสภาพไร่นาของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการผลิตพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่น และ 3) รวบรวมข้อมูลผลตอบแทนทางด้านเศรษฐศาสตร์และประเมินผลในพื้นที่ไปพร้อมกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีแนวทางการจัดการสภาพไร่นาของเกษตรกร ยกตัวอย่างความสำเร็จของกลุ่มเกษตรกรผลิตส้มโอทับทิมสยามดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวแล้ว ส่งผลให้ผลผลิตที่เกิดจากการขึ้นเป้าหมายให้เกษตรกรปลูกในพื้นที่เหมาะสมสูงกว่าพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมร้อยละ 26.20 สามารถควบคุมคุณภาพผลผลิตความหวาน ปริมาณกรด และสีเนื้อกึ่งสีแดงทับทิม การผลิตมีความคุ้มค่าและมีความเสี่ยงต่ำกว่าในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม การบริหารจัดการน้ำที่เป็นต้นแบบของชุมชน จังหวัดสกลนคร (กุสุมาลย์โมเดล) อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ร้อยละ 87 เป็นพื้นที่ดอน ปัญหาดินตื้นถึงชั้นกรวดลูกรัง พต. ดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานเพื่อให้เกษตรกรได้มีแหล่งกักเก็บน้ำที่สามารถทำการเกษตรผสมผสาน ส่งผลให้ครัวเรือนมีแหล่งผลิตอาหารที่หลากหลายมีคุณภาพทางโภชนาการ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หนี้สินลดลง เกิดการรวมกลุ่มและจำหน่ายผลผลิต ชุมชนเข้มแข็ง เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน พร้อมพัฒนาคนและพื้นที่แบบองค์รวมในทุกมิติ และโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ภายใต้กิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ในพื้นที่ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พต. โดยสถานีพัฒนาที่ดินเลย วิเคราะห์พื้นที่โดยใช้ Agri-map พบว่า อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3, N) สำหรับการปลูกพืชข้าว จำนวน 31,194 ไร่ จึงดำเนินโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ในพื้นที่ หลังจากดำเนินการ เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในการเกษตร ปลูกพืชได้หลากหลาย สร้างรายได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการทำเกษตรกรรม ลดรายจ่าย รายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม เนื่องจากเป็นแปลงต้นแบบการจัดการพื้นที่และเกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียงสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่ของตนเองได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ พต. ยังมีระบบการถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยวางระบบตัวชี้วัดการพัฒนาความรู้เพื่อสร้างการจัดการความรู้ระดับหน่วยงาน ตามประเด็นการพัฒนา พันธกิจ วิสัยทัศน์ของหน่วยงาน และมีการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างหน่วยงานและระหว่างบุคคล เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนารูปร่างความรู้หรือทุนปัญญาขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้องค์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการสร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และซึมซับวิธีการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง หรือ จากหัวหน้าสู่ลูกน้อง เช่น การใช้ระบบการสอนงาน (Coaching) การกำหนดเป็นตัวชี้วัดในแต่ละรอบการประเมินให้เจ้าหน้าที่ต้องได้รับการพัฒนา และถอดความรู้ เพื่อนำมาคัดเลือกนำลงเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นแหล่งสำหรับศึกษาข้อมูล

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 4

พต. กำหนดตัวชี้วัดสำคัญตามแผนปฏิบัติการราชการกรมและพันธกิจสำคัญ ได้แก่ จำนวนพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม เป็นต้น โดยมีการถ่ายทอดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายอย่างเป็นระบบจากระดับกรมฯ จนถึงระดับบุคคล สามารถขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยผลการดำเนินงานตัวชี้วัดจำนวนพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมปี 2567 สามารถดำเนินการได้ 1.85 ล้านไร่ สูงกว่าเป้าหมายคือ 1.62 ล้านไร่ พต. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาองค์ความรู้จำเป็น จัดทำหลักสูตรอบรมผ่านออนไลน์ (e-Training) จำนวน

เพิ่มขึ้นทุกปีๆ ละ 3 หลักสูตร ถึงปี 2567 รวม 18 หลักสูตร โดยบุคลากรนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงาน ส่งผลให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย สำหรับด้านการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศ พต. กำหนดแนวนโยบายและหลักปฏิบัติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและบริหารจัดการองค์การ รวมทั้งการให้บริการประชาชน บนพื้นฐานความมั่นคงปลอดภัยทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้ พต. มีระดับความพร้อมการพัฒนาดิจิทัล จากสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ในการจัดกลุ่มหน่วยงาน 3 กลุ่มตามเกณฑ์การประเมินจะแบ่งโดยอิงกลุ่มการจัดระดับ Maturity ของหน่วยงานในปี 2567 พต. จัดอยู่ในกลุ่มที่ 3 (หน่วยงานที่ได้ Pillar ระดับ 3 ขึ้นไป ทั้ง 7 Pillar) โดยมีผลคะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล ปี 2567 รวม 83.50 คะแนน

หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร

5.1 ระบบการจัดการบุคลากรที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์และสร้างแรงจูงใจ

ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลของ พต. เริ่มต้นจากการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังด้านบุคลากร นำไปสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ.2566 – 2570) ที่พิจารณาบนความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิบัติราชการกรม โดยมุ่งเน้นให้กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในกระบวนการจัดทำได้มีการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenarios analysis) ข้อมูลสถานะและสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งมีการวิเคราะห์สิ่งที่ พต. ทำได้ดี และสิ่งที่ พต. ควรปรับปรุง รวมถึงข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของบุคลากร เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลตามแนวทาง HR Scorecard ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่านิยมหลัก และประเด็นการพัฒนาตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 โดยมีประเด็นความท้าทายในการบริหารทรัพยากรบุคคลในห้วงเวลานี้คือ จำนวนบุคลากรที่เกษียณอายุในช่วงปีพ.ศ.2564 - 2567 รวมกันทั้งสิ้นจำนวน 443 คน ซึ่งในกระบวนการจัดทำแผน เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม โดยเชิญข้าราชการทุกระดับและผู้ที่ครอบคลุมทุกหน่วยงานเข้าร่วมในกระบวนการระดมสมอง และนำไปสู่การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ “บุคลากรเป็นมืออาชีพพร้อมรับการเป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน” และจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในรูปแบบของ HR Scorecard และนำมาเป็นแนวทางในการบริหารอัตรากำลังให้มีความเหมาะสมและสามารถขับเคลื่อนภารกิจของ พต. สร้างบรรยากาศ และสร้างหลักสูตรฝึกอบรมที่สอดคล้องต่อการผลักดันภารกิจขององค์กรให้บรรลุผล เช่น หลักสูตร “พัฒนาที่ดินด้วยระบบการบริหารจัดการเชิงรุก ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี อนุรักษ์ดินและน้ำปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อรักษาสมดุลความเสื่อมโทรมของที่ดินและนิเวศเกษตร” โดยมีโครงการพัฒนาบุคลากรที่ตอบสนองต่อประเด็นการพัฒนาตามแผนปฏิบัติราชการ ดังนี้ “ข้าราชการพัฒนาที่ดินรุ่นใหม่ (Young Generation) เพื่อรองรับองค์กรอัจฉริยะ” “การเสริมสร้างพลังความเป็นผู้นำ เพื่อก้าวทันความเปลี่ยนแปลง” “การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการการจัดการความเสื่อมโทรมของที่ดิน ด้วยแนวคิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) ระดับพื้นที่” “การประยุกต์ใช้ Google Earth Engine และโปรแกรม R ในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรดิน” “การขับเคลื่อนการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล” “แนวทางการวิเคราะห์ดินเพื่อการปรับปรุงดินและแนะนำการจัดการธาตุอาหารพืช” “ความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์กับการพัฒนาจุลินทรีย์ชีวภาพ” การเพิ่มประสิทธิภาพการสำรวจออกแบบด้านวิศวกรรม” “เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย การเขียนผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของงานวิจัย และการใช้งานระบบ NRIIS เพื่อจัดการโครงการวิจัย” “การพัฒนานักบริหารระบบงานวิจัย และพัฒนานวัตกรรมขององค์กร” “การตรวจสอบ

และรับรอง แนวเขตป่าไม้ถาวรในพื้นที่ที่ระวางแผนที่มาตราส่วน 1:50,000 และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35 เปอร์เซ็นต์” “การพัฒนาเจ้าหน้าที่ พต. เป็นมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์” เป็นต้น

พต. มุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการบริหารกำลังคนขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการนำเครื่องมือด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลมาใช้ในการบริหารจัดการอัตราากำลังบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เริ่มต้นจากการกำหนดนโยบายในการเกลี่ยอัตรากำลังในสายงานที่มีความสำคัญต่อการยกระดับผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อใช้ในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของทั้งข้าราชการและพนักงานราชการให้เกิดความสมดุลและสอดคล้องกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน มีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ และชักจูงทำความเข้าใจให้กับบุคลากรในด้านความก้าวหน้าและการเติบโตของแต่ละสายงาน เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรตามเส้นทางสังขมประสบการณ์และผลงาน (Career Path) โดยมีการจัดทำเส้นทางสังขมประสบการณ์ในตำแหน่งอำนวยการระดับสูงครบทุกตำแหน่ง รวมทั้งตำแหน่งผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน รวม 14 ตำแหน่ง อีกทั้งยังมีการชี้แจงสร้างความเข้าใจในรายละเอียดของหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในเรื่อง “ประสบการณ์ในงานที่หลากหลายตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการของ พต.” เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ ที่ต่างสายงาน ต่างหน่วยงาน ต่างพื้นที่ และต่างลักษณะงาน เพื่อใช้สังขมประสบการณ์ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการซึ่งเป็นคุณสมบัติขั้นแรกที่จะก้าวขึ้นไปดำรงตำแหน่งในประเภทอำนวยการได้ ส่งผลให้เกิดการโยกย้าย สับเปลี่ยนหมุนเวียนของข้าราชการใน พต. ทำให้ข้าราชการในแต่ละสายงานสามารถสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านความเชี่ยวชาญในงานจากการปฏิบัติจริง

ในด้านการบริหารอัตรากำลังของบุคลากร ในปีงบประมาณ 2567 พต. ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การกำหนดตำแหน่งที่สำคัญต่อภารกิจหลักของหน่วยงาน กำหนดตำแหน่งใหม่จาก นักวิชาการเกษตร ปฏิบัติการ/ชำนาญการ เป็น นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ/ชำนาญการ/ชำนาญการพิเศษ จำนวน 27 ตำแหน่ง (ดำเนินการเสร็จสิ้นในเดือนกันยายน 2565)
2. แผนการปรับโครงสร้างและอัตรากำลังในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2568 ปรับปรุงตำแหน่งสูงขึ้น จำนวน 19 ตำแหน่ง (จาก นักวิชาการเกษตร ปฏิบัติการ/ชำนาญการ เป็น นักวิชาการเกษตร ปฏิบัติการ/ชำนาญการ/ชำนาญการพิเศษ) เปลี่ยนชื่อหน่วยและปรับปรุงหน้าที่จาก สถานีพัฒนาที่ดิน เป็น สำนักงานพัฒนาที่ดิน รวม 77 หน่วยงาน ประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งในตำแหน่งว่าง ประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ 82 ราย และระดับเชี่ยวชาญ 16 ราย เปลี่ยนชื่อตำแหน่งในสายงาน รวม 4 สายงาน ได้แก่ นายช่างพิมพ์อาวุโส และนายช่างสำรวจ ปฏิบัติงาน/ชำนาญงานเป็น นักวิชาการแผนที่ภาพถ่าย ปฏิบัติการ/ชำนาญการ จำนวน 2 ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส เป็น นักจัดการงานทั่วไป ปฏิบัติการ/ชำนาญการ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส เป็น นักจัดการงานทั่วไป ชำนาญการพิเศษ นายช่างโยธา นายช่างเครื่องกล และนายช่างสำรวจ ปฏิบัติงาน/ชำนาญงานเป็น ตำแหน่งวิศวกรโยธา ปฏิบัติการ/ชำนาญการ จำนวน 18 ตำแหน่ง การจัดทำคำขอกำหนดตำแหน่งประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ และการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งพนักงานราชการ รวมทั้งสิ้น 82 ตำแหน่ง

จากการดำเนินการมาตรการนี้ กรมฯ สามารถปรับเปลี่ยนอัตรากำลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับพนักงานราชการ ปัจจุบัน พต. มีกรอบอัตรากำลัง จำนวน 1,551 ตำแหน่ง และไม่มีตำแหน่งพนักงานราชการที่ใช้ทดแทนอัตราว่างจากผลการเกษียณอายุของข้าราชการเหลืออยู่

พต. ยังเปิดโอกาสให้นักวิชาการของหน่วยงานมีโอกาสนำเสนอผลงานทั้งเวทีในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน การยกย่องชมเชยด้วยการมอบรางวัลและการจัดสรรวงเงินเพิ่มให้บุคลากรที่ได้รับรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณในผลงานที่โดดเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ได้รับรางวัลให้คงทำงานด้วยความอุตสาหะเพื่อการบริการประชาชน อีกทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมการทำงาน โดยการจัดกิจกรรมเพื่อแสดงผลงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถนำเสนอ

ผลงานตามแนวคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ อาทิ การจัดการประชุมวิชาการประจำปี การจัดประกวดผลงานวิชาการ เพื่อสร้างนวัตกรรมการทำงาน พร้อมกับมีการให้รางวัลในแต่ละสาขาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายเกี่ยวกับงานตามภารกิจของ พต. ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการให้รางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในทุกประเภท ทุกระดับ เช่น รางวัลเชิดชูเกียรติข้าราชการพลเรือนดีเด่น รางวัลการเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมดีเด่น (ประเภทข้าราชการ ประเภทลูกจ้างประจำ และประเภทพนักงานราชการ) “การแข่งขันและมอบรางวัลกิจกรรม LDD Tests Kids” “แล็บกริ่ง ตรวจ วัด จัดการดิน” “การสร้าง Platform การบริหารจัดการพืชปุ๋ยสด” “ภาพถ่ายที่สื่อถึงความรัก ความประทับใจ ความทรงจำที่ดี ในบรรยากาศงานวันสถาปนากรมพัฒนาที่ดิน” การประกวดคัดเลือกบุคลากรผู้นำการเปลี่ยนแปลงขับเคลื่อนค่านิยม TEAM for Soils “ดินดี แอมบาสเตอร์” เป็นต้น ซึ่งการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ถือเป็นการขับเคลื่อนให้ทุกหน่วยงานมีการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการบริการของตนเองเพื่อให้บริการประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมการเปิดกว้างให้ทุกหน่วยงานของ พต. สามารถคิดและวิเคราะห์พัฒนางานบริการของหน่วยงานตนเอง โดยมุ่งเป้าหมายที่การบริการประชาชนและคุณภาพของผลผลิตเป็นสำคัญ สนับสนุนบุคลากรให้ได้พัฒนาตนเองโดยกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการรายบุคคลในรอบที่ 1 ให้บุคลากรทุกคนมีการพัฒนาความรู้ผ่าน ระบบ e-Training ของ พต. หรือ e-Learning ของสำนักงาน ก.พ. คนละ 2 เรื่อง และการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล อย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง รวมทั้งสรุปบทเรียนและนำข้อมูลการสรุปความรู้ของบุคลากรในหน่วยงานที่ผ่านการพิจารณา/คัดกรองแล้ว รวบรวมขึ้นบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน โดยสามารถสืบค้นได้ และมีการแบ่งหมวดหมู่ของเรื่องที่สรุปความรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร นอกจากนี้ยังสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และเอกชนทั้งในและต่างประเทศ โดยการทำ MOU กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้บุคลากรได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดความเชี่ยวชาญในทักษะต่างๆ เพื่อมาสนับสนุนงานของ พต. เช่น “การบูรณาการงานวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ดิน” กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, ความร่วมมือทางวิชาการว่าด้วยการพัฒนาจัดการดินเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกับบริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด เพื่อร่วมมือดำเนินงานโครงการและกิจกรรมการพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตร, ความร่วมมือ“การพัฒนาและวิจัยเพื่อแก้ปัญหาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” กับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ความร่วมมือทางวิชาการโครงการสาธิตการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินและพืชผลทางการเกษตรของประเทศไทยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลดาวเทียมด้วย AI กับบริษัทพาสโค (ประเทศไทย) จำกัด, ความร่วมมือการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเกษตร กับ กรมส่งเสริมการเกษตร, ความร่วมมือระหว่างกรมพัฒนาที่ดินกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ในการดำเนินงานพัฒนาการจัดการดินเพื่อเกษตรกรรมของประเทศไทย, ความร่วมมือกับคณะผู้แทนศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการวิจัยเกษตรกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศฝรั่งเศส (CIRAD) ด้านการจัดการดินและน้ำเพื่อความยั่งยืน เป็นต้น

พต. ได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในงานการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบการจัดการบุคลากร เช่น การจัดรับสมัครสอบบรรจุแข่งขันผ่านระบบออนไลน์ การมอบอำนาจให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคจัดสอบได้เองเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการบริหารอัตรากำลังที่ว่างอยู่ ระบบการสแกนนิ้วลงเวลาเข้าออกสำนักงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระบบการลา (e-Office) ระบบการจัดการอบรมในรูปแบบ e-Training เพื่อให้บุคลากร สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 18 หลักสูตร ได้แก่ 1) วินัยและการรักษาวินัย 2) กำหนดตัวชี้วัดรายบุคคล(KPI) 3) การใช้งานโปรแกรม QGIS เบื้องต้น 4) การใช้งาน Agri-Map Online 5) การใช้งานระบบ LDD Zoning 6) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิสารสนเทศ 7) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 8) ปฐพีวิทยาพื้นฐาน 9) ปฐพีวิทยาพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ข้อมูลดิน 10) การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน 11) การใช้ผลวิเคราะห์ดินสำหรับงานด้าน

วิชาการ 12) เครื่องมือเกณฑ์การบริการจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA 4.0) 13) ความรู้พื้นฐานด้านแผนที่ เพื่อการพัฒนาที่ดิน 14) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และ 15) การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35% 16) แนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง 17) การพัฒนาทักษะการวินิจฉัยข้อจำกัดดินเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน และ 18) ดินดี ประเทศไทยรุ่งเรือง ต่อสู้ภัยคุกคามทรัพยากรดินด้วยแนวปฏิบัติเชิงฟื้นฟูรองรับการพัฒนาความรู้ทั้งในสายงานวิชาการ และสายงานสนับสนุน

จากภารกิจ พต. ต้องดูแลทรัพยากรดินในพื้นที่เกษตรกรรมกว่า 153 ล้านไร่ ในขณะที่มีบุคลากรจำนวนจำกัด พต. จึงจัดตั้งโครงการ “หมอดินอาสา” เมื่อปี 2538 โดยคัดเลือกหมอดินอาสาจากเกษตรกรผู้มีความรู้ความสามารถทั่วประเทศและออกกระเปาะอบรมพัฒนาที่ดินว่าด้วยการบริหารงานหมอดินอาสา พ.ศ. 2553 กำหนดการปฏิบัติหน้าที่เป็นของหมอดินอาสาทำงานร่วมกับ พต. ในหลากหลายมิติการพัฒนา ปัจจุบันมีหมอดิน 77,796 คนทั่วประเทศ พต. สร้างขวัญกำลังใจ กำหนดวันที่ 10 กุมภาพันธ์ เป็นวันหมอดินอาสา และมาคัดเลือกหมอดินเป็น เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาการพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมอดินอาสาดีเด่น อาสาสมัครดีเด่น ประจำปี จากความสำเร็จดังกล่าว ในปี 2563 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ถอดบทเรียนการดำเนินงานหมอดินอาสาของประเทศไทย และจัดทำแนวปฏิบัติและองค์ความรู้การจัดการดินเพื่อการขยายผลในระดับนานาชาติ ภายใต้ชื่อ “โครงการหมอดินโลก (Global Soil Doctors Programme)” ปัจจุบันมีการขยายผลโครงการหมอดินโลกมากกว่า 20 ประเทศทั่วโลก

5.2 วัฒนธรรมการทำงานที่ดีคล่องตัว รับผิดชอบ สู่การเกิดผลงานที่มีสมรรถนะสูงและนวัตกรรม

พต. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดย พต. แบ่งส่วนราชการภายในเป็นราชการบริหารส่วนกลาง มีส่วนราชการระดับกองหรือเทียบเท่า และหน่วยงานระดับต่ำกว่ากองที่อยู่ในสังกัด ทั้งที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค จึงมีการมอบหมายและมอบอำนาจการปฏิบัติราชการ เพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร ให้แก่ รองอธิบดี พต. ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาฯ เป็นผู้ปฏิบัติงานตามหน้าที่และใช้อำนาจในฐานะปฏิบัติราชการแทนอธิบดี พต. การมอบอำนาจดังกล่าวครอบคลุมการปฏิบัติงานหลายด้านและการใช้อำนาจตามกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ 1) ราชการบริหารทั่วไป 2) ราชการบริหารเกี่ยวกับแผนงาน 3) ราชการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณ และการเงิน 4) ราชการบริหารเกี่ยวกับงานบุคคล 5) ราชการบริหารเกี่ยวกับทรัพย์สินและที่ดิน 6) ราชการบริหารเกี่ยวกับการให้ดำเนินคดีอาญา รวมถึงการมอบหมายและการมอบอำนาจตามกฎหมายเฉพาะหรือภารกิจสำคัญ เช่น การรับผิดชอบการปฏิบัติการลงพื้นที่ของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ในการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ฯลฯ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) คำสั่งที่อธิบดี พต. มอบหมายและมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน รวม 6 ฉบับ ดังนี้ 1. มอบหมายอำนาจให้เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการระดับกองส่วนกลาง ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน และผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน 2. มอบอำนาจให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน 3. มอบอำนาจให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการศูนย์ในสังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดิน ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน 4. มอบอำนาจให้รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน และหัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ 5. มอบหมายอำนาจหน้าที่และแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนรองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน 6. มอบหมายและมอบอำนาจให้รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินสั่งและปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการดังกล่าว ทำให้ผู้รับบริการและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการตอบสนองที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานของ พต. ตอบโจทย์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น ลดข้อผิดพลาดจากการตัดสินใจที่ล่าช้า ช่วยให้ การดำเนินงานตามภารกิจของกรมบรรลุผลสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

พต. มีแนวทางการปฏิบัติราชการที่รองรับชีวิตและการทำงานวิถีใหม่ โดยกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงาน 2 รูปแบบ 1. ทำงานเหลื่อมเวลา โดยการทำงานเหลื่อมเวลา กำหนดให้มีช่วงเวลากการปฏิบัติราชการให้เลือก ตามรอบ เริ่มตั้งแต่เวลา 07.30 น. - 15.30 น. เวลา 08.30 น. - 16.30 น. และเวลา 09.30 น. - 17.30 น. เพื่อให้ บุคลากรมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความจำเป็นส่วนบุคคลของครอบครัวและสภาวะแวดล้อม 2. ปฏิบัติงานที่บ้าน (Work From Home) กรณีมีเหตุสุดวิสัย ให้ไม่สามารถเข้ามาทำงาน ณ สถานที่ตั้งของ หน่วยงาน รวมทั้งการปรับปรุงห้องประชุมในแต่ละกอง/สำนัก ให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยรองรับระบบการประชุม ทางไกล มีห้องสมุดดิจิทัลบริการหนังสือวิชาการในรูปแบบ E-book เป็นศูนย์กลางความรู้ในรูปแบบที่บุคลากร สามารถค้นคว้าได้ทุกที่ตลอดเวลา มี Co-Working space ให้บุคลากรสามารถจองพื้นที่เข้าไปประชุมกลุ่มย่อย มีเทคโนโลยีที่รองรับการประชุมทางไกลได้ จำนวน 6 ห้อง ในบริเวณอาคาร LDD Excellent Center

พต.สำรวจปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร ประจำปี 2567 มีบุคลากรผู้ตอบ แบบสอบถามทั้งหมด 993 คน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า บุคลากรกรมฯ มีความผูกพันต่อองค์กร ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับ มากที่สุดร้อยละ 86 โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ที่ด้านความผูกพันต่องาน ร้อยละ 88 รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจในบริการสาธารณะร้อยละ 85.8 ด้านความผูกพันต่อองค์กร ร้อยละ 85.2 โดยปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความมั่นคงในอาชีพร้อยละ 87.2 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านทีมงาน ร้อยละ 85.4 และน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ร้อยละ 79.4 และปัจจัยด้านการทำงานในรูปแบบชีวิตวิถีใหม่ ร้อยละ 80 และผลประเมินดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดเป็น แผนบริหารและพัฒนาบุคลากรปี 2568 ต่อไป สำหรับการดำเนินงานในปี 2567 เป็นการวิเคราะห์ผลประเมิน ในปี 2566 ซึ่งควรเน้นการจัดโครงการให้บุคลากรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับภารกิจและสมรรถนะที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงานและคุณภาพชีวิตและความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน สร้างบรรยากาศที่ดีในการ ทำงาน โดยได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากรในองค์กร เช่น ทำบุญ กิจกรรมจิตอาสา บำรุงหน่วยงาน จัดประกวดกิจกรรม 5ส เป็นต้น และ การเสริมสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน กำหนดให้ทุกหน่วยงาน จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อ สุขภาพที่ดี เช่น การบริจาคโลหิต การตรวจสุขภาพ การออกกำลังกาย ปรับปรุงสวนสุขภาพ เป็นต้น และมีการ รายงานผลการจัดกิจกรรมต่อคณะกรรมการสวัสดิการ เพื่อกระตุ้น ติดตาม และปรับปรุงการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้บริหารยังขับเคลื่อนค่านิยมองค์กร “TEAM for Soils” โดยสร้างการรับรู้และความเข้าใจ ความหมายและพฤติกรรม และสร้าง TEAM for Soils Agent จำนวน 42 คนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนค่านิยมในระดับหน่วยงาน และมีนโยบายกระตุ้นบุคลากรให้ทำงานเป็นทีมตามหลักการ SMART LDD โดยสอดแทรกกิจกรรมในการทำงานทุกงาน เช่น การสร้างทีมคณะทำงานวิชาการระดับหน่วยงานของ ทุกกอง/สำนัก ทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุนเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในทีมเพื่อคิดค้นและ สร้างนวัตกรรม จัดกิจกรรมทั้งในรูปแบบนันทนาการและวิชาการกระตุ้นบุคลากรให้ทำงานเป็นทีม โดยจัดการ ประกวดต่างๆ เช่น “การแข่งขันและมอบรางวัลกิจกรรม LDD Tests Kids” “การสร้าง Platform การบริหาร จัดการพืชปุ๋ยสด” และประกวด “ดินดี แอมบาสเดอร์” เป็นการคัดเลือกบุคลากรที่มีความโดดเด่นสอดคล้อง กับค่านิยม TEAM for Soils เป็นต้น

นอกจากนั้นเพื่อให้บุคลากรมีความสามารถและทักษะเพียงพอ พร้อมรับการปรับเปลี่ยนในการ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในปฏิบัติราชการ พต. ได้จัดทำแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการ และบุคลากร (2564 - 2567) รวมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่ข้ามกลุ่ม/กอง/สำนัก เช่น การมีนโยบาย

จัดทำฐานข้อมูลการโต้ตอบกับผู้รับบริการอัตโนมัติด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) “AI Chatbot : คุยกับน้องดินดี” ส่งผลให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในรูปแบบคณะทำงาน ที่มีผู้แทนจากหน่วยงานเป็นเจ้าภาพข้อมูล มาร่วมประชุมปรึกษาหารือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จัดทำเนื้อหา (Content) จัดกลุ่มหมวดหมู่ (Category) ของข้อมูล ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ของการบริการข้อมูลในรูปแบบ AI Chatbot ที่ตอบสนองต่อผู้รับบริการผ่านโซเชียลมีเดีย ตลอด 24 ชั่วโมง

5.3 ระบบการพัฒนาและการเรียนรู้ของบุคลากร

พต. มีแผนพัฒนาบุคลากร ประจำปี 2567 ที่ตอบสนองแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 สอดรับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ สมรรถนะหลักขององค์การ และประเด็นการพัฒนาของ พต. ซึ่งเป็นทิศทางการขับเคลื่อนภารกิจหลัก 4 ประเด็น คือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก 2) บริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดินด้วย High Value Dataset 3) วิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดินให้เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน และ 4) ยกระดับองค์การเข้าสู่ระบบราชการดิจิทัล โดยที่แผนพัฒนาบุคลากรมีความเชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2566 – 2570 และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ. 2566 – 2570) ตามแนวทาง HR Scorecard ใน 5 มิติ ได้แก่ ความสอดคล้องเชิงยุทธศาสตร์ ประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล ประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล ความพร้อมรับมือด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และคุณภาพชีวิตและความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน โดย พต. จัดฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่แบ่งออกเป็น 1) ด้านภาวะผู้นำ มีการพัฒนาผู้บริหารระดับต่าง ๆ ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พร้อมสร้างการเปลี่ยนแปลงด้วยนวัตกรรมให้แก่องค์กรและบุคคลอื่นในองค์กรได้ ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมในองค์กร เพื่อการพัฒนาศักยภาพไปสู่ระดับการแข่งขันในเวทีโลก และเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง โดยจัดอบรมหลักสูตร “หลักสูตรการเสริมสร้างพลังความเป็นผู้นำเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลง” ผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มผู้อำนวยการสำนัก/กอง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และหลักสูตร “ภาวะผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Leadership and change management)” ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินและศูนย์ในส่วนภูมิภาค เพื่อสร้างผู้บริหารกลุ่มนี้ให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติและคุณลักษณะของผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์ ก้าวไกล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ พัฒนางค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นผู้นำองค์กรและผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีสามารถบริหารและขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่ระบบราชการ 4.0 2) ด้านสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และกรอบความคิดของบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์และตอบสนองทิศทางของกรมฯ โดยจัดอบรมหลักสูตร “การประยุกต์ใช้ Google Earth Engine และโปรแกรม R ในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรดิน” “การสำรวจ จำแนกดิน และการแปลความหมายข้อมูลดิน พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย” “การขับเคลื่อนการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล” “แนวทางการวิเคราะห์ดินเพื่อการปรับปรุงดินและแนะนำการจัดการธาตุอาหารพืช” “ข้อกำหนด ISO/IEC 17025 : 2017” “ความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์กับการพัฒนาจุลินทรีย์ชีวภาพ” “การตรวจสอบและรับรอง แนวเขตป่าไม้ถาวรในพื้นที่ระวางแผนที่มาตราส่วน 1:50,000 และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35 เปอร์เซ็นต์” “ถ่ายทอดองค์ความรู้จากผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร” “การพัฒนาโมเดลเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้งานวันดินโลก หลักสูตรข้าราชการพัฒนาที่ดินรุ่นใหม่ (Young Generation) เพื่อรองรับองค์กรอัจฉริยะ” และหลักสูตร “สำรวจจำแนกดิน วินิจฉัยคุณภาพดิน และการจัดทำระบบฐานข้อมูลดิน” เป็นต้น 3) ด้านเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับบทบาทภารกิจ และทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจัดอบรมหลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

ภาครัฐ พ.ศ. 2560 และการตรวจสอบการจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online เป็นต้น 4) ด้านทักษะดิจิทัล มีการอบรม ดังนี้ หลักสูตรระบบสารสนเทศ พต. เพื่อเข้าสู่ระบบราชการ 4.0 หลักสูตรเทคนิคการสรุปประเด็นและนำเสนอข้อมูลในยุคดิจิทัล และหลักสูตรการสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เป็นต้น 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จัดอบรม หลักสูตร STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และหลักสูตรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นต้น 6) ด้านอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความผูกพันในการปฏิบัติงาน โดยจัดอบรมหลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้นและการซ้อมหนีไฟ หลักสูตรเกษียณสร้างสุข เป็นต้น รวมถึงมีการส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง โดยส่งไปฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ จากหน่วยงานภายนอก จำนวน 19 หลักสูตร 354 ราย เพื่อให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน และเตรียมความพร้อมด้านขีดความสามารถให้กับตนเอง เช่น หลักสูตรของสำนักงาน ก.พ. หลักสูตรนักบริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง และหลักสูตรวิทยาการเกษตรระดับสูง (วกส.) กรมบัญชีกลาง หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ สำนักงาน กปร. หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ เป็นต้น

นอกจากนี้ พต. ได้สร้างคลังความรู้ให้บุคลากรได้ใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิบัติงาน โดยได้จัดทำสื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระบบ LDD e-Training ปัจจุบันมีหลักสูตรมาตรฐานสำหรับการเรียนรู้ให้แก่บุคลากร 18 หลักสูตร จำแนกเป็น**หลักสูตรวิชาการเฉพาะทาง** เช่น หลักสูตรการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน หลักสูตรปฐพีวิทยาพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ข้อมูลดิน หลักสูตรความรู้พื้นฐานด้านแผนที่เพื่อการพัฒนาที่ดิน เป็นต้น และ**หลักสูตรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน** เช่น หลักสูตรการกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน หลักสูตรแนวทางปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง หลักสูตรเครื่องมือเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA ๔.๐) แนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง การพัฒนาทักษะการวินิจฉัยข้อจำกัดดินเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน และดินดี ชาติไทยรุ่งเรือง ต่อสู้ภัยคุกคามทรัพยากรดินด้วยแนวปฏิบัติเชิงพื้นที่ เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสายงานสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และพัฒนาความรู้ได้ตลอดเวลา เรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime Learning) นอกจากนี้ยังได้จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์เพิ่มขึ้นทุกปี โดยสื่อการเรียนการสอนมาจากการขยายผลการผลิตสื่อจากองค์ความรู้ของหน่วยงานระดับกอง/สำนัก เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้ และสามารถนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ของ พต. ไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 5

บุคลากรกรมฯ ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถและยกระดับศักยภาพในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน รูปแบบต่างๆ เช่น ได้รับทุนการศึกษาหรือฝึกอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทุนฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำคลื่นลูกใหม่ในราชการไทย (New Wave Leadership Development Program) เป็นต้น โดยมีจำนวนบุคลากรปี 2565 2566 และ 2567 จำนวน 49, 51 และ 54 คนตามลำดับ การพัฒนาทักษะดิจิทัลบุคลากร เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2565 2566 และ 2567 คิดเป็นร้อยละ 41.12, 46.03 และ 54.41 คนตามลำดับ รวมทั้งการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะหลักและสนับสนุนในหลักสูตรอบรมต่างๆ ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมเชิงนโยบาย นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และด้านการปรับปรุงดินที่เกิดจากนักวิชาการ พต. เพิ่มขึ้นทุกปี โดยผลงานปี 2565 และ 2566 ดำเนินการได้ปีละ 13 นวัตกรรม เพิ่มขึ้นในปี 2567 ดำเนินการได้ 15 นวัตกรรม พต. ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าและการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งของบุคลากร สนับสนุนการโยกย้ายสับเปลี่ยนหมุนเวียนบุคลากรให้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย

รวมทั้งเตรียมความพร้อมบุคลากรขึ้นสู่ตำแหน่งบริหาร โดยส่งบุคลากรอบรมในหลักสูตรนักบริหารทั้งระดับต้น กลาง และสูง เช่น หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับต้น (นบต.) มีร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการอบรมเพิ่มขึ้นทุกปี ปี 2565 2566 และ 2567 ร้อยละ 28.86, 51.18 และ 58.01 ตามลำดับ นอกจากนี้ พต. ยังยกย่องเชิดชู สนับสนุนคนเก่งละดี และปรับปรุงสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมตลอดทั้งปีเพื่อสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดความรักความผูกพันองค์กร ส่งผลให้ผลการประเมินความผูกพันของบุคลากรต่อ พต. เพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีร้อยละความผูกพันในปี 2565 2566 และ 2567 คือ 79.30, 84.60 และ 86.35 ตามลำดับ

หมวด 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ

6.1 การออกแบบและการจัดการ กระบวนการทำงานที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบนำสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ (Design and manage)

การออกแบบผลผลิต การบริการ และการปรับปรุงกระบวนการ พต. ทบทวนและออกแบบระบบปฏิบัติการใหม่ให้มีความสอดคล้องตามแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 โดยใช้แนวคิดการจัดการห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) และการบริหารงานโดยวัตถุประสงค์ (Management by Objective : MBO) วิเคราะห์ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ วิเคราะห์งานสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ จัดกลุ่มของงานและกำหนดกระบวนการหลักที่สำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์ ทำให้สามารถวางระบบปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 ระบบงาน คือ 1) ระบบบริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน 2) ระบบงานวิจัย พัฒนาและสร้างนวัตกรรมการพัฒนาที่ดิน และ 3) ระบบเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก และในปี 2567 พต.ได้ทบทวนระบบปฏิบัติการเพื่อจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure : SOP) ให้ครอบคลุมครบทุกกระบวนการ โดยมีการจัดรวมกลุ่มกระบวนการบางกระบวนการใหม่ ทำให้สรุปกระบวนการหลักและสนับสนุนของ พต. มีทั้งหมด 16 กระบวนการ ประกอบด้วย 8 กระบวนการหลัก คือ 1) สำรวจ วิเคราะห์ จำแนก และจัดทำแผนที่ 2) จัดทำแผนการใช้ที่ดิน 3) พัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรดินและที่ดิน 4) บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี 5) งานวิจัยและถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีและนำไปสู่การปฏิบัติ 6) อนุรักษ์ดินและน้ำ 7) ปรับปรุงบำรุงดิน และ 8) สร้างการมีส่วนร่วม/เครือข่าย และ 8 กระบวนการสนับสนุน คือ 1) บริหารแผนงานและยุทธศาสตร์ 2) บริหารงบประมาณ 3) บริหารทรัพยากรบุคคล 4) บริหารเทคโนโลยีดิจิทัล 5) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ 6) กฎหมายและระเบียบ 7) พัฒนาศักยภาพ และ 8) ตรวจสอบภายใน แสดงดังภาพที่ 6.1

ภาพที่ 6.1 ระบบปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดิน

จากระบบปฏิบัติการดังกล่าวนำไปสู่การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) เริ่มจากการกำหนดข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ความต้องการ/คาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อกำหนดที่กฎหมาย/ระเบียบ/ข้อบังคับระบุไว้ และประเด็นด้านประสิทธิภาพที่ต้อง ปรับปรุง โดยใช้หลัก 3M (สิ่งที่ต้องการกำจัดในกระบวนการทำงาน) ประกอบด้วย ความสูญเสีย (Waste) ความไม่สม่ำเสมอ (Unevenness) และเกินกำลัง (Over burden) ซึ่งผลผลิตหรือบริการที่ต้องเกิดจากกระบวนการที่สามารถส่งมอบคุณค่าที่สูงขึ้นแต่ใช้ต้นทุนต่ำกว่า เมื่อกำหนดข้อกำหนดที่สำคัญ กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกระบวนการเรียบร้อยแล้ว จึงจัดทำผังกระบวนการ กำหนดขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการ และผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน โดยผังต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด มีกระบวนการติดตามและทบทวนปรับปรุง ในขั้นตอนนี้นำหลัก 3M มาพิจารณาในการเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น การลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ขั้นตอนที่ไม่ได้เสร็จในหน่วยงานเดียว เป็นต้น จากนั้นจึงจัดทำรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนและจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน กำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และวิธีการควบคุมคุณภาพในขั้นตอนที่สำคัญที่จำเป็นต้องได้ผลผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน พร้อมทั้งกำหนดวิธีการบันทึกและเอกสารอ้างอิง กำหนดวิธีการควบคุมบันทึก แบบฟอร์ม แบบบันทึกข้อมูล วิธีการการบริหารสารสนเทศ โดยจัดเก็บข้อมูลตามมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูล และกำหนดสมรรถนะบุคลากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ โดยเฉพาะกระบวนการหลักส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่เจาะจง เช่น กระบวนการสำรวจ วิเคราะห์และจัดทำแผนที่ กระบวนการวางแผนการใช้ที่ดิน เป็นต้น

การนำกระบวนการไปปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานของ พต. บรรลุข้อกำหนดที่สำคัญและเป็นไปตามเป้าหมายของกระบวนการ พต. ได้กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบกระบวนการและกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกระบวนการ ติดตามและประเมินผลกระบวนการตามขั้นตอน ดังนี้ (1) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) และวิธีการปฏิบัติงานหรือวิธีทำงาน (Work instruction) (2) ฝึกอบรมสอนงานและจัด Coaching ลักษณะที่สอนน้องให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน (3) กำหนดตัวชี้วัดกระบวนการ จัดทำเป็นคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) และติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดทั้งในส่วนของการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน และวัดผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามกระบวนการสร้างคุณค่า (4) ผู้บริหารกำกับดูแลภาพรวมของกระบวนการทั้งหมด ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานในเวทีประชุมผู้บริหาร (5) นำผลที่ได้จากการประเมินและเปรียบเทียบไปปรับปรุงกระบวนการ ภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุนให้บรรลุตามข้อกำหนดที่สำคัญ ในระบบการติดตาม พต. ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงระบบการติดตามเพื่อให้การติดตามเกิดความรวดเร็ว และลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรในการจัดทำรายงาน โดยการติดตามผลงานของกระบวนการผ่านระบบแผน/ผลการปฏิบัติงาน ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง กรมฯ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานตามแผนการใช้จ่าย โดยออกแบบพัฒนาระบบบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน PRMS สามารถแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard ทำให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างทันที่และคาดการณ์การดำเนินงานในอนาคต

พต. มีการทบทวนและปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตการจัดการทรัพยากรดินให้ดีขึ้นโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการ มีการวิเคราะห์และทบทวนระบบงานพร้อมตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการได้อย่างดี มีการบริหารจัดการวงจรการผลิตตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การส่งมอบ ถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมการกำกับให้เป็นไปตามกฎระเบียบมาตรฐานที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยได้วิเคราะห์ทบทวนและออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานของ พต. และขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าวไปสู่ผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามระบบงานทั้ง 3 ระบบและกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญที่เชื่อมโยงกันตลอดห่วงโซ่คุณค่า สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ มีระบบในการคัดเลือก

หมอดินอาสาในระดับต่างๆ และปรับปรุงหลักสูตรการอบรมแก่หมอดินอาสา เพื่อให้หมอดินอาสาเป็นเครือข่ายในการส่งมอบสินค้าและบริการ รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรมบุคลากรในหน่วยงานภูมิภาคให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ของกรมฯ เพื่อยกระดับผลการดำเนินการของหน่วยงาน รวมทั้งมีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกปี เพื่อนำข้อเสนอแนะไปทำการปรับปรุงแก้ไข หากผู้ส่งมอบมีผลการดำเนินการไม่ดี จะมีการสื่อสารข้อมูลป้อนกลับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขและลงโทษ ตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่างกระบวนการงานหลักเช่น

กระบวนการสำรวจ วิเคราะห์ จำแนก และจัดทำแผนที่ ได้แก่ การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ (Safety Lab) ในรูปแบบ Peer Evaluation พต. เข้าร่วมโครงการยกระดับความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการวิจัยในประเทศไทย (ESPreL) ใช้ ESpReL Checklist เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินและใช้กลไก Peer Evaluation ส่งผลให้ห้องปฏิบัติการของ พต. ได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการในรูปแบบ Peer Evaluation จำนวน 4 ห้องปฏิบัติการ การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure: SOP) : คู่มือการวิเคราะห์ดินของประเทศไทย พต.จัดทำมาตรฐานวิธีการวิเคราะห์ดินของประเทศไทย เพื่อให้ได้ผลวิเคราะห์ดินที่น่าเชื่อถือ ถูกต้อง แม่นยำ สามารถเปรียบเทียบเชื่อมโยงและอ้างอิงกันได้ทั้งในระดับประเทศไทย ระดับภูมิภาค (RESOLAN) และระดับโลก (GLOSOLAN) โดยจัดตั้งเครือข่ายห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดินประเทศไทย (TSLAN) และกำหนดวิธีทางดินให้มีความสอดคล้องกัน (Harmonization) ของประเทศไทย และจัดทำคู่มือวิธีการวิเคราะห์ดินของประเทศไทย ประกาศใช้คู่มือ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567

กระบวนการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS พต. หน่วยงานภูมิภาค ซึ่งผลงานตั้งแต่ปี 2557 - 2563 ไม่มีกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS จากมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทยเลย จึงปรับกระบวนการทำงานของ “มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์” ส่งผลให้ในปี 2564 - 2565 มีกลุ่มเกษตรกรผ่านการรับรองปีละ 2 กลุ่ม ปี 2566 มีกลุ่มผ่านการรับรอง 9 กลุ่ม และปี 2567 มีกลุ่มผ่านการรับรอง 17 กลุ่ม การจัดทำฐานข้อมูลแผนที่สถานการณ์จุดความร้อนและการประเมินผลกระทบจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อให้ทราบถึงพื้นที่เปราะบางที่เสี่ยงต่อการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร นำไปสู่การกำหนดมาตรการลดการเผาเศษวัสดุ ลดการปลดปล่อยมลพิษ ลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ลดการเผาเศษวัสดุช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสารก่อมลพิษทางอากาศ

สำหรับกระบวนการสนับสนุน ได้แก่ กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล การปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลบริหารจัดการงานด้านบุคลากร 7 ระบบ คือ 1) ระบบทะเบียนคุมบัญชีงบประมาณรายจ่ายด้านบุคลากร 2) ระบบการจองสินค้าสวัสดิการ พต. โดยให้บุคคลที่ประสงค์จองสินค้าสั่งจองในแบบฟอร์มออนไลน์ (Google forms) 3) ระบบการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปี 4) ระบบการลงทะเบียนการฝึกอบรม 5) ระบบการจัดเก็บข้อมูลผลงานของข้าราชการที่ผ่านการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนระดับสูงขึ้น 6) ระบบการรับเรื่องร้องเรียน และติดตามผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียน บนหน้าเว็บไซต์ พต. และ 7) ระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ผ่านระบบ e - Document กระบวนการงานบริหารงบประมาณ พต. ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการบริหารจัดการสินทรัพย์ ทดแทนระบบเดิม ซึ่งช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน สามารถบริหารจัดการ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างของ พต. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการงานตรวจสอบภายใน พต. เข้าร่วมโครงการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ ประจำปี 2567 โดยจัดทำแบบประเมินผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในจากภายนอกองค์กร ปี 2566 และผลการประเมินจากกรมบัญชีกลาง พบว่า พต.มีผลประเมินอยู่ในระดับกลาง (Emerging) ซึ่งได้มีการสรุปวิเคราะห์ และกำหนดแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานในปีต่อไป

6.2 การสร้างนวัตกรรมในการปรับปรุง ผลผลิต กระบวนการ การบริการ

พต. ส่งเสริมและสนับสนุนทุกหน่วยงานให้ปรับปรุงกระบวนการและสร้างนวัตกรรม โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดหน่วยงาน และสนับสนุนแนวทางปรับปรุงกระบวนการตามหลัก 3M (สิ่งที่ต้องการกำจัดในกระบวนการทำงาน) ประกอบด้วย ความสูญเปล่า (Waste) ความไม่สม่ำเสมอ (Unevenness) และเกินกำลัง (Over burden) ในการปรับปรุงกระบวนการ การใช้เครื่องมือ SIPOC วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมาและในอนาคตที่จะส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลสำเร็จ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา เลือกรูปแบบปรับปรุงที่ปรับปรุงแล้วมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุเป้าหมาย และเครื่องมือทางการวิจัยในการคิดไอเดียในการปรับปรุงผลผลิต กระบวนการ และบริการโดย โดยคำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดทำแผนปฏิบัติการ ทดสอบไอเดียว่าสามารถดำเนินการได้และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ปรับปรุงไอเดีย/แผนปฏิบัติการ หากผลการทดสอบพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จากนั้นจึงนำนวัตกรรมไปใช้ในกระบวนการทำงานหรือส่งเสริมถ่ายทอดให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไป และติดตามประเมินผล เกิดนวัตกรรมเชิงนโยบาย กระบวนการ และบริการ ได้แก่

- 1) **นวัตกรรมเชิงนโยบาย** เช่น โครงการจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2504 นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ พต. จำแนกประเภทที่ดินพื้นที่ป่าไม้ถาวร ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า มีพื้นที่ที่ยังไม่ได้สำรวจอีก จำนวน 6.3 ล้านไร่ พต. จึงเสนอขอให้สำรวจและจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวต่อคณะกรรมการนโยบาย แนวทางและมาตรการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินในปี 2564 โดยที่ประชุมเห็นชอบและเร่งรัดให้ พต. ดำเนินการนำไปสู่การกำหนดนโยบายและจัดทำโครงการจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และพื้นที่ป่าไม้ตามมติ ครม. นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ โครงการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (Center of Excellence for Soil Research in Asia: CESRA) สู่อำเภอ Regional Hub พต. จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลงานวิจัยและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านดินของเอเชีย ให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ และนวัตกรรมการจัดการดินอย่างยั่งยืน ระบบภูมิสารสนเทศกลางภาคเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (MOAC One Map) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายให้ พต. เป็นเจ้าภาพหลักสร้างศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงพื้นที่ภาคเกษตร ภายใต้ชื่อระบบ Agri-Map II โดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศกลางภาคการเกษตร ให้เป็นแพลตฟอร์มแผนที่กลางภาคเกษตร หรือ Agri-Map Platform ซึ่งจะเป็นการสร้างฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ที่มีมาตรฐานเดียวกัน ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่ายสำหรับทุกหน่วยงานภายในกระทรวงฯ
- 2) **นวัตกรรมเชิงกระบวนการ** เช่น โครงการก่อสร้างอุโมงค์ผันน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ใช้แนวความคิดการนำน้ำจากแหล่งน้ำสายใหญ่และสายหลักซึ่งไหลผ่านลงทะเลโดยเปล่าประโยชน์มาใช้ประโยชน์ โดยทำอุโมงค์ผันและสูบน้ำไหลเข้าโรงสูบน้ำเก็บไว้ จากนั้นนำน้ำที่เก็บได้สูบน้ำส่งด้วยปั๊มพลังงานแสงอาทิตย์และกระจายน้ำด้วยระบบท่อและแท่งค์ เป็นผลให้พื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ปลูกข้าวได้ 2 ครั้ง ใน 1 ปี
- คลังข้อมูลกลางกรมพัฒนาที่ดิน (LDD Data Warehouse) เป็นการรวบรวมและจัดการข้อมูลภูมิสารสนเทศตามมาตรฐาน ก่อนนำเข้าสู่ระบบคลังข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดแนวทางและวางมาตรฐานการจัดการข้อมูลภูมิสารสนเทศของระบบคลังข้อมูล สำหรับเป็นแนวทางในการนำข้อมูลภูมิสารสนเทศเข้าสู่คลังข้อมูลได้อย่างสะดวก มีมาตรฐาน ข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ พร้อมสำหรับการใช้งาน และสามารถนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อหาคำตอบในเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) **นวัตกรรมบริการ** เช่น เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ชนิดใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเร่งการย่อยสลายตอซังพืช ลดการเผา เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์สำหรับผลิตสมุนไพร เพิ่มสารสำคัญ ลดการปนเปื้อนสารเคมีกำจัด

ศัตรูพืช และผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา สำหรับมันสำปะหลัง ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ส่งเสริมการเจริญเติบโต และเพิ่มผลผลิต

6.3 การมุ่งเน้นประสิทธิผล ทั้งองค์กร และผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ประเทศ

พต. กำหนดตัวชี้วัดติดตาม ควบคุมกระบวนการ (Leading Indicator) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่คาดการณ์ความสำเร็จของกระบวนการ โดยหน่วยงานระดับกอง/สำนัก ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละกระบวนการ ทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์หรือบริการหลักของหน่วยงานที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของ พต. วิเคราะห์กระบวนการในการผลิตผลิตภัณฑ์หรือบริการดังกล่าวและกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามที่แสดงผลผลิตและผลลัพธ์ของกระบวนการที่หน่วยงานรับผิดชอบ โดยมีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) และมีการถ่ายทอดใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการลงถึงระดับบุคคล (DPIS) โดยมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานระดับกอง/สำนักเป็นรายเดือน และประเมินผลการปฏิบัติราชการในรอบ 6 และ 12 เดือน นอกจากนี้ทุกกอง/สำนักทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนจะต้องมีการจัดทำแผนควบคุมภายในและแผนบริหารความเสี่ยงของทุกโครงการที่หน่วยงานรับผิดชอบ จากกระบวนดังกล่าวทำให้ทุกหน่วยงานต้องมีการทบทวนและปรับปรุงวิธีการทำงานอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนด ยกตัวอย่างเช่น กระบวนการวางแผนการใช้ที่ดินและนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการสนับสนุนการบรรลุตัวชี้วัดระดับกรม (Lagging indicator) คือ 1. พื้นที่การเกษตรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ไม่น้อยกว่า 2.5 ล้านไร่ต่อปี) และ 2. เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ยั่งยืน บนพื้นฐานการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการดังกล่าวกำหนดตัวชี้วัดควบคุมกระบวนการ (Leading indicator) ในรอบ 6 เดือนคือ ระดับความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นเกษตรผสมผสาน กำหนดเกณฑ์การวัดผลเป็นขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ วางแผน ออกแบบการเพาะปลูกและจัดโครงสร้าง และการจัดซื้อจัดจ้าง และในรอบ 12 เดือนคือ ร้อยละของเกษตรกรมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เหมาะสมตามศักยภาพของดินภายหลังการปรับเปลี่ยนการผลิต เป็นการติดตามและประเมินผลสำเร็จทั้งผลผลิตและผลลัพธ์แสดงถึงความสำเร็จของการจัดการกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ประเทศในด้านต่างๆ เช่น ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ คือ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น และจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูง ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ตัวชี้วัดด้านสังคม คือ เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเกิดความภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของดิน และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาด้านความเสื่อมโทรมและการชะล้างพังทลายของดินสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs เป้าหมายที่ 15.3 เพื่อหยุดยั้งความเสื่อมโทรมของที่ดินและใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรส่งผลให้เกษตรกรปลอดภัยผู้บริโภคปลอดภัย โดย พต. มีผลงานโดดเด่น ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบรรลุยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาข้าวไม่เหมาะสมเป็นสินค้าอื่นตามการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by) ซึ่งได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ในปี 2561 ได้รับรางวัลระดับดีเด่นประเภทพัฒนาบริการที่เป็นเลิศ และด้วยมาตรฐานกระบวนการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ทุกจังหวัดที่มีเป้าหมายงาน 67 จังหวัด ต้องดำเนินงานโดยคำนึงถึงมาตรฐาน 5 ขั้นตอน ส่งผลให้ในปี 2563 ได้รับรางวัลระดับดีเด่นประเภทขยายผลมาตรฐานบริการ ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ ซึ่งตั้งแต่ปี 2560 - 2567 ดำเนินการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในภาพรวมของกระทรวงฯ มี 10 หน่วยงานร่วมดำเนินการได้ 1,058,725 ไร่ เกษตรกรได้รับประโยชน์ 154,526 ราย จากการประเมินผลในปี 2567 พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 80.88

ยังคงดำเนินการปรับเปลี่ยนการผลิตอย่างต่อเนื่อง เกษตรกร ร้อยละ 88.18 ยังคงนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และสามารถผลิตสินค้าที่ปรับเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 237.90 เกษตรกร ที่ปรับเปลี่ยนมีผลตอบแทนสุทธิตามกว่าเกษตรกรที่ปลูกข้าว ร้อยละ 165.33 และผลตอบแทนสุทธิที่เพิ่มขึ้นจากการปรับเปลี่ยนการผลิตของเกษตรกรดังกล่าว เพิ่มขึ้นร้อยละ 326.40 ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถสะท้อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

พต. มีการเตรียมการเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประสิทธิผลของการดำเนินงาน โดยมีการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน และจัดการโดยวิธีการกำหนดตัวชี้วัดตามพันธกิจของหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานหลักและสนับสนุนโดยจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน (IPA) วางระบบการติดตามผลการดำเนินงานทั้งในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ โดยพต. มีการเตรียมการเชิงรุกเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานโดยมีการจัดการความเสี่ยง 4 ประเภท ได้แก่ 1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน 3. ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบโดยมอบหมายให้หน่วยงานศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาจากการดำเนินงานโครงการเพื่อจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง ประเมินและกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงจัดทำมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงและนำแนวทางการจัดการความเสี่ยงไปใช้การบริหารโครงการของหน่วยงานเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์และส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน เช่น 1) ภัยแล้ง/น้ำท่วม 2) ข้อมูลสูญหาย 3) กรณีถูกบุกรุกโจมตีหรือเจาะระบบจากภายนอก 4) การชุมนุมประท้วง โดยมีการเตรียมความพร้อม คือ 1) ภัยแล้งน้ำท่วม การติดตามสถานการณ์และปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน โดยแจ้งเตือนภัยต่างๆ ผ่านทางเว็บไซต์กรม 2) ข้อมูลสูญหายจาก Hard Disk ชำรุด นำข้อมูลที่สำรองไว้ล่าสุดมากู้คืนและทดสอบระบบในภาพรวม 3) กรณีถูกบุกรุกโจมตีหรือเจาะระบบจากภายนอก ป้องกันโดยตรวจสอบผ่านทางอุปกรณ์ Firewall IPS เพื่อป้องกันช่องทางการเข้าถึง ปิดกั้นช่องโหว่ที่ปรากฏ รวมถึงติดตั้งระบบวิเคราะห์การโจมตี (GMS) ระบบตรวจจับพฤติกรรมและวิเคราะห์ข้อมูลอาชญากรรมทางไซเบอร์เชิงรุก (PCW) ปรับปรุง Patch ซอฟต์แวร์ และ Windows ให้เป็นเวอร์ชันปัจจุบัน 4) การชุมนุมประท้วง แก้ไขด้วยการ Remote Desktop/VPN เพื่อเข้าถึงเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายแทน 5) กรณีไฟฟ้าดับ เพื่อรองรับการให้บริการระบบสารสนเทศมีความต่อเนื่อง จึงมีการติดตั้งระบบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าฉุกเฉิน 6) แผนการตรวจสอบภายใน และ 7) จัดทำแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องสำหรับการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP) เพื่อรองรับกรณีเกิดสถานการณ์และภัยพิบัติต่างๆ เช่น เหตุการณ์อัคคีภัย อุทกภัย แผ่นดินไหว ดินถล่มชุมนุมประท้วง/จลาจล การป้องกันและควบคุมสารเคมี โรคระบาดต่อเนื่อง และไฟดับในวงกว้าง เป็นต้น พร้อมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจ ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อป้องกันและเตรียมรับสถานการณ์ต่างๆ

ผลลัพธ์สำคัญในหมวด 7 ที่เป็นผลจากการดำเนินงานของหมวด 6

จากการมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการงานและการสร้างนวัตกรรมในระดับหน่วยงานทุกกระบวนการทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการปรับปรุงกระบวนการงานย่อยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทุกปี และจากการดำเนินการตลอดห่วงโซ่อุปทาน เกิดฐานข้อมูลจากกระบวนการหลักกว่า 143 กระบวนการย่อย ซึ่งมีการปรับข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบ Digitized โดยพัฒนาเป็นสารสนเทศและคัดเลือกจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) 20 ชุดข้อมูล และเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไปแล้ว 17 ชุดข้อมูล และในปี 2565 – 2566 พต. พัฒนารฐานข้อมูลจากกระบวนการหลักในรูปแบบ Digitized เพิ่มขึ้นในปี 2565 2566 และ 2567 คิดเป็นร้อยละ 27.27 41.25 และ 50.00 ตามลำดับ นอกจากนี้ การกระตุ้นและสนับสนุนให้หน่วยงานทบทวนและปรับปรุงกระบวนการงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจำทุกปี

ส่งผลให้ลดต้นทุนของกระบวนการ โดยเฉพาะวัสดุสำนักงาน เช่น กระดาษ (ต้นทุน) ที่ใช้ในงานเอกสารลดลงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการปรับมาใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Saraban) ในปี 2565 2566 และ 2567 คิดเป็น ร้อยละ 48, 52, และ 60 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์การดำเนินการ

7.1 ตัวชี้วัดด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจ

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	
7.1.1 ตัววัดตามภารกิจหลัก/คำรับรองการปฏิบัติราชการ (ไม่น้อยกว่า2 ตัวไม่เกิน 3 ตัว) *ตัวชี้วัดของการบรรลุผลลัพธ์ของตามภารกิจหลัก/คำรับรองของส่วนราชการตามที่ระบุไว้(Function base, Area base)							
1) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม	ค่ามากที่สุด	ไร่	30,000	33,995	28,340	33,855	
2) จำนวนพื้นที่ที่มีการจัดทำฐานข้อมูล (Base Line) ความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) เพื่อกำหนดมาตรการจัดการดินเสื่อมโทรมในระดับพื้นที่	ค่ามากที่สุด	จังหวัด	13	12	14	15	
3) จำนวนพื้นที่ที่จัดทำฐานข้อมูลป่าไม้ถาวร	ค่ามากที่สุด	ไร่	8,000,000	5,142,890.63	7,703,938.00	13,869,760.63	
7.1.2 ตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดของการบรรลุผลตามแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานฯ							
4) การปรับปรุงซ่อมแซมงานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อถ่ายโอนภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ค่ามากที่สุด	แห่ง	8	2.00	6.00	10.00	
7.1.3 ตัวชี้วัดด้านผลการปรับปรุงการดำเนินการตามกฎหมาย ตัวชี้วัดของการบรรลุผลการดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการตามกฎหมาย							
-							
7.1.4 ตัวชี้วัดการบรรลุนโยบายและแผนรัฐบาล/แผนบูรณาการกลุ่มจังหวัด ตัวชี้วัดของการบรรลุผลตามนโยบายและแผนรัฐบาล/แผนบูรณาการกลุ่มจังหวัด							
5) จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการพัฒนาที่ดินในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	ค่ามากที่สุด	ไร่	4,000	3,303.00	1,000.00	5,905.00	

พด. ดำเนินการพัฒนาที่ดินบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยดำเนินการได้ตามแผนและสูงกว่าเป้าหมายที่วางไว้ ดำเนินการพัฒนาพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม โดยในปี 2566 ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม จำนวน 28,340 ไร่ และในปี 2567 สามารถดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม ได้เพิ่มมากขึ้น เป็น 33,855 ไร่ มีการจัดทำฐานข้อมูล (Base Line) ความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (LDN) เพื่อกำหนดมาตรการจัดการดินเสื่อมโทรมในระดับพื้นที่ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปี 2565 – 2567 สามารถดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลฯ ได้จำนวน 12 14 และ 15 จังหวัดตามลำดับ ด้านการจัดทำฐานข้อมูลป่าไม้ถาวร พด.ได้เร่งรัดดำเนินการทำให้มีพื้นที่ที่ได้จัดทำฐานข้อมูลป่าไม้ถาวร เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2567 สามารถดำเนินการได้สูงถึง 13,869,760.63 ไร่ และด้านการปรับปรุงซ่อมแซมงานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อถ่ายโอนภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน พด. ได้ดำเนินการปี 2565 – 2567 จำนวน 2 6 และ 10 แห่งตามลำดับ นอกจากนี้ ด้านการพัฒนาที่ดินในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ พด.สามารถดำเนินการให้พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการพัฒนาที่ดิน เพิ่มขึ้น โดยในปี 2567 สามารถดำเนินการพัฒนาได้มากถึง 5,905 ไร่

7.2 ตัวชี้วัดด้านผู้รับบริการและประชาชน

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	
7.2.1 ความพึงพอใจของกลุ่มลูกค้าหลัก ตัวชี้วัดของการบรรลุผลลัพธ์ของความพึงพอใจของกลุ่มลูกค้าหลัก							
1) ผลประเมินความพึงพอใจจากการวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอก (EIT)	มากที่สุด	ร้อยละ	84.00	96.13	81.55	92.75	
2) ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริการของกรมฯ (ส่วนภูมิภาค)	มากที่สุด	ร้อยละ	83.60	81.90	85.27	92.00	
7.2.2 นวัตกรรมการปรับปรุงการบริการ*(หน่วยบริการ/หน่วยงานนโยบาย) ตัวชี้วัดของการบรรลุผลการดำเนินการนวัตกรรมการปรับปรุงการบริการที่เกิดขึ้นประโยชน์ต่อผู้รับบริการที่สามารถวัดผลได้							
3) ร้อยละของการให้บริการที่ปรับปรุงดิจิทัลเต็มรูปแบบ*** (6 งานบริการ ได้แก่ ตรวจสอบดิน/แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน/แผนที่ป่าไม้ถาวร/วัสดุการเกษตร/ดินออนไลน์(ข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน))	มากที่สุด	ร้อยละ	70.00	50.00	66.66	83.33	
4) จำนวนระบบสนับสนุนทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการบริหารจัดการองค์กร	มากที่สุด	ระบบ	39	32.00	38.00	44.00	
7.2.3 การแก้ไขเรื่องร้องเรียน ตัวชี้วัดของผลการดำเนินการแก้ไขเรื่องร้องเรียน							
-ไม่มี-							
7.2.4 เครือข่ายความร่วมมือ*(หน่วยบริการ/หน่วยงานนโยบาย) ตัวชี้วัดของผลสำเร็จการดำเนินการร่วมกับเครือข่ายความร่วมมือ							
5) ร้อยละความสำเร็จของการจัดกิจกรรมงานวันดินโลก จากความร่วมมือของเครือข่ายทั่วประเทศ)	มากที่สุด	ร้อยละ	115.00	110.75	115.00	127.33	
7.2.5 ความเชื่อมั่นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานของส่วนราชการ ตัวชี้วัดของการสำรวจความเชื่อมั่นผลต่อผลการดำเนินงานของส่วนราชการ							
-ไม่มี-							

พด. ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นประจำทุกปี เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้บริการให้สามารถตอบสนองของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เกินความคาดหวัง โดยในภาพรวมปี 2567 พด. มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการ พด. เพิ่มขึ้นจากเดิมปี 2566 มีความพึงพอใจร้อยละ 81.55 เพิ่มขึ้นในปี 2567 เป็นร้อยละ 92.75 ซึ่งเกิดจากการปรับปรุงบริการให้มีความสะดวก รวดเร็ว ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยการปรับบริการของ พด. สู่ดิจิทัลเต็มรูปแบบ เน้นการปรับปรุงการให้บริการเป็นระบบ e-Service อย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2567 ดำเนินการปรับบริการแบบ Fully Digital ได้ร้อยละ 83.33 ส่วนด้านการบริหารจัดการองค์กรได้มีเพิ่มระบบระบบสนับสนุนทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2565 – 2567 ดำเนินการได้ 32 38 และ 44 ระบบ ตามลำดับ ส่วนผลสำเร็จการดำเนินการร่วมกับเครือข่าย พด. ได้ร่วมกับเครือข่ายทั่วประเทศในการจัดกิจกรรมวันดินโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2565 – 2567 สามารถดำเนินการได้โดยมีร้อยละความสำเร็จ 110.75 115.00 และ 127.00 ตามลำดับ

7.3 ตัวชี้วัดด้านบุคลากร

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	
7.3.1 นวัตกรรมที่เกิดจากบุคลากร /ตัวชี้วัดของการพัฒนานวัตกรรมที่เกิดจากบุคลากรของส่วนราชการ							
1) จำนวนนวัตกรรมที่เกิดจากการพัฒนาของนักวิชาการกรมพัฒนาที่ดิน (เทคโนโลยีดิจิทัล (Application),PRMS/เทคโนโลยีชีวภาพ(พด.13, 14, 15)/นวัตกรรมเชิงนโยบาย(รู้จริงพืช ดิน ปุ๋ย,เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด,หมอดินตรวจดิน,LDN (นวัตกรรมเชิงนโยบาย,การตรวจสายพันธุ์หญ้าแฝกด้วยเทคนิคอนุชีววิทยา, โครงการป้องกันและการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ))	ค่ามากที่สุด	นวัตกรรม	13	13.00	13.00	15.00	
7.3.2 การเรียนรู้และผลการพัฒนา* /ตัวชี้วัดของการเรียนรู้และผลการพัฒนาบุคลากรของส่วนราชการ							
2) จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อการกิจของกรมพัฒนาที่ดิน (สละสม) (New wave Leader/นปร./นักเรียนทุน)	มากที่สุด	ราย	51.00	49.00	51.00	54.00	
3) ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลที่เหมาะสมกับบทบาทและระดับตำแหน่ง	มากที่สุด	ร้อยละ	47.00	41.12	46.03	54.41	
7.3.3 ความก้าวหน้าและการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่ง /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงความก้าวหน้าของบุคลากรและความก้าวขึ้นสู่ตำแหน่ง							
4) ร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาในหลักสูตรนักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับต้น (นบต.)	มากที่สุด	ร้อยละ	52.00	28.86	51.18	58.01	
7.3.4 ความผูกพันของบุคลากร /ตัวชี้วัดที่สะท้อนด้านความผูกพันของบุคลากร							
5) ร้อยละการประเมินความผูกพันของบุคลากรต่อกรมพัฒนาที่ดิน	ค่ามากที่สุด	ร้อยละ	82.00	79.30	84.60	86.35	

พด.ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับ เพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาขีดความสามารถและยกระดับศักยภาพในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งในด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และทัศนคติให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน รูปแบบต่างๆ โดยมีจำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ ทั้งที่ได้รับทุนการศึกษาหรือฝึกอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทุนฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำคนรุ่นใหม่ในราชการไทย (New Wave Leadership Development Program) ในปี 2565 2566 และ 2567 จำนวน 49, 51 และ 54 คนตามลำดับ การพัฒนาทักษะดิจิทัลบุคลากร เพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี 2565 2566 และ 2567 คิดเป็นร้อยละ 41.12, 46.03 และ 54.41 คนตามลำดับ รวมทั้งการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะหลักและสนับสนุนในหลักสูตรอบรมต่างๆ ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมเชิงนโยบาย นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพทางดิน และด้านการปรับปรุงดินที่เกิดจากนักวิชาการ พด. เพิ่มขึ้นทุกปี โดยผลงานปี 2565 และ 2566 ดำเนินการได้ปีละ 13 นวัตกรรม เพิ่มขึ้นในปี 2567 ดำเนินการได้ 15 นวัตกรรม พด. ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าและการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งของบุคลากร สนับสนุนการโยกย้ายสับเปลี่ยนหมุนเวียนบุคลากรให้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย รวมทั้งเตรียมความพร้อมบุคลากรขึ้นสู่ตำแหน่งบริหาร โดยส่งบุคลากรอบรมในหลักสูตรนักบริหารทั้งระดับต้น กลาง และสูง เช่น หลักสูตรนักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับต้น (นบต.) มีร้อยละของบุคลากรที่ได้รับการอบรมเพิ่มขึ้นทุก

ปี 2565 2566 และ 2567 ร้อยละ 28.86, 51.18 และ 58.01 ตามลำดับ นอกจากนี้ พต. ยังยกย่องเชิดชู สนับสนุนคนเก่งละดี และปรับปรุงสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมตลอดทั้งปีเพื่อสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิด ความรักความผูกพันองค์กร ส่งผลให้ผลการประเมินความผูกพันของบุคลากรต่อ พต. เพิ่มขึ้นทุกปี โดยมี ร้อยละความผูกพันในปี 2565 2566 และ 2567 คือ 79.30, 84.60 และ 86.35 ตามลำดับ

7.4 ตัวชี้วัดด้านการเป็นต้นแบบ

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	
7.4.1 รางวัลที่ได้รับจากภายนอก /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงสำเร็จของการเป็นต้นแบบของส่วนราชการที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอกที่แสดงถึงความสำเร็จในการปรับปรุงกระบวนการ							
1) จำนวนบุคลากรที่ได้รับรางวัลจากองค์กรภายนอก (รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น/นักเรียนทุน-นักศึกษาดีเด่น)	มากที่สุด	ราย	8	4	5	9	
2) จำนวนรางวัลเสด็จรัฐ	มากที่สุด	รางวัล	3	7	2	4	
7.4.2 การนำ best practices ไปขยายผลในองค์กร /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงสำเร็จของการเป็นต้นแบบของส่วนราชการที่เป็น Best practice และไปขยายผลในองค์กร							
3) จำนวนผู้มาศึกษาดูงานด้านการจัดการดินจากองค์กรภายนอกทั้งในและต่างประเทศ	มากที่สุด	ราย	3,600	2,990	3,553	4,094	
7.4.3 รางวัลที่ได้รับจากหน่วยงานระดับกรม/ระดับกระทรวง /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงสำเร็จของการเป็นต้นแบบของส่วนราชการ ได้แก่ - รางวัลระดับกรม เป็นรางวัลที่ส่วนราชการระดับกรมมอบให้หน่วยงานย่อยในสังกัด - รางวัลระดับกระทรวง เป็นรางวัลที่มอบให้กับส่วนราชการระดับกรมในสังกัด							
4) จำนวนรางวัลที่ได้รับจากหน่วยงานระดับกรม / กระทรวง	มากที่สุด	รางวัล	40	74	6	45	
7.4.4 ผลการประเมินจากองค์กรภายนอกในด้านต่าง ๆ ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสำเร็จของการดำเนินการและได้รับการจัดอันดับในระดับนานาชาติโดยผลจากการประเมินจากองค์กรภายนอก							
5) จำนวน Pillar ที่ผลประเมินอยู่ระดับ 4 ขึ้นไป จากการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ซึ่งประเมินใน 7 pillar (1) Policies and Practices 2) Data-driven Practices 3) Digital Capability 4) Public Service 5) Smart Back Office 6) Secure and Efficient Infrastructure และ 7) Digital Technology Practices) *สทพร.กำหนดตัวชี้วัดที่ระดับ 3 ขึ้นไป	มากที่สุด	Pillar	5	4	5	6	
7.4.5 ตัววัดการจัดอันดับในระดับนานาชาติที่ดีขึ้น /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสำเร็จของการแข่งขัน และได้รับการจัดอันดับในระดับนานาชาติที่ดีขึ้นในด้านหน่วยงานรับผิดชอบ							
- พต.ไม่มีตัวชี้วัดด้านนี้							

พต. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและศักยภาพ ทั้งด้าน Hard skill และ Soft skill ส่งผลให้ผู้บริหารและบุคลากร ได้รับการยอมรับจนได้รับรางวัลจากองค์กรภายนอก อาทิเช่น รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น นักเรียนทุน/นักศึกษาดีเด่น อย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ปี 2565 – 2567 มีบุคลากรที่ได้รับรางวัลจากองค์กรภายนอก จำนวน 4 5 และ 9 รายตามลำดับ รวมถึง พต. ก็ได้รับรางวัลจากหน่วยงานระดับกรม / กระทรวง เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทุกปี โดยในปี 2567 ได้รับ 45 รางวัล นอกจากนี้ การดำเนินการพัฒนาที่ดิน ก็เป็นที่สนใจของบุคคลภายนอกจากทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสนใจเข้ามาศึกษาดูงานด้านการจัดการดินเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2565 – 2567 เป็นจำนวน 2,990 3,553 และ 4,094 คน ตามลำดับ สำหรับผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอก จากการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล

หน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ซึ่งพบว่า จำนวน Pillar ที่ผลประเมินอยู่ระดับ 4 ขึ้นไป เพิ่มขึ้นทุกปี จากปี 2564 จำนวน 3 pillars เพิ่มขึ้นในปี 2565-2566 เป็น 4 และ 5 pillars ตามลำดับ

7.5 ตัวชี้วัดด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	
7.5.1 การบรรลุผลของตัววัดร่วม /ตัวชี้วัดของการบรรลุผลลัพธ์การบรรลุผลของตัววัดร่วม ในการมีกระบวนการที่ดำเนินการข้ามหลาย หน่วยงานของส่วนราชการ (Area base) ความสำเร็จในการดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงาน (Joint KPI)							
1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าของ สินค้าเกษตร อุตสาหกรรมพื้นถิ่น	ค่ามากที่สุด	ร้อยละ	8.41	7.57	8.24	9.78	
7.5.2 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้านเศรษฐกิจ							
2) รายได้เงินอุดหนุนทางการเกษตร ของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น	ค่ามากที่สุด	บาท/ ครัวเรือน	80,300	78,322.00	80,271.00	81,616.00	
7.5.3 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านสังคม /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้านสังคม							
3) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาให้ เข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตร อินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)	ค่ามากที่สุด	ไร่	21,000	21,620.00	20,787.00	28,216.00	
7.5.4 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านสาธารณสุข /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้าน สาธารณสุข							
-ไม่มี-							
7.5.5 ตัววัดผลกระทบจากการดำเนินการในการกิจหลักที่มีต่อด้านสิ่งแวดล้อม /ตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการดำเนินการที่มีต่อด้าน สิ่งแวดล้อม							
4) จำนวนตัวอย่างดินที่มีการวิเคราะห์ การปนเปื้อนโลหะหนักในดินพื้นที่ เกษตรกรรม	ค่ามากที่สุด	ตัวอย่าง	660	635	673	728	
5) จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับ การจัดการด้านมลพิษและ สิ่งแวดล้อม (ลดการปล่อยก๊าซเรือน กระจก/LDN)	ค่ามากที่สุด	ไร่	40,000	39,421	26,842	46,460	

พด. ขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรดินผ่านแผนงานโครงการต่างๆ ในแต่ละปี โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรมีการใช้ที่ดินได้อย่างเหมาะสม เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน มีรายได้เพิ่มขึ้น มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยส่งผลการดำเนินงานส่งผลกระทบในด้านต่างๆ ดังนี้ **ด้านเศรษฐกิจ** ผลจากการดำเนินงานของ พด. ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานภายในกระทรวง ส่งผลให้รายได้สุทธิของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือนจากปี 2566 มีรายได้สุทธิอยู่ที่ 80,271 บาท เพิ่มขึ้นในปี 2567 เป็น 81,616 บาท และ พด.ได้ดำเนินการร่วมกับหลายส่วนราชการ ทำให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมพื้นถิ่น เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งปี 2565 – 2567 มีอัตราการขยายตัวฯ อยู่ที่ร้อยละ 7.57 8.24 และ 9.78 ตามลำดับ **ด้านสังคม** พด. ดำเนินการพัฒนาพื้นที่เกษตรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) เพิ่มขึ้น โดยในปี 2567 มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 28,216 ไร่ ทั้งนี้เพื่อสร้างความปลอดภัยของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค **ด้านสิ่งแวดล้อม** พด.ได้คำนึงผลกระทบจากการดำเนินงานที่มีต่อสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการวิเคราะห์การปนเปื้อนโลหะหนักในดินพื้นที่เกษตรกรรม อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2565 -2567 โดยมีการวิเคราะห์ตัวอย่างดินจำนวน 635 673 และ 728 ตัวอย่างตามลำดับ นอกจากนี้ พด.ส่งเสริมให้พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการจัดการด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2567 มีพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการจัดการด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม จำนวน 46,460 ไร่

7.6 ด้านประสิทธิผลการจัดการกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ค่ามากที่สุด ค่าน้อยที่สุด	หน่วย วัด	ค่า เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน			หมายเหตุ
				พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	
7.6.1 ต้นทุนที่ลดลงในภาพรวม ตัวชี้วัดของการลดต้นทุนทั้งในระดับกระบวนการอันเกิดจากการปรับปรุงงาน และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อลดต้นทุนในการทำงาน เช่น ต้นทุนที่ลดลงจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล							
1) ร้อยละของกระดาษ (ต้นทุน) ที่ใช้ในงานเอกสารลดลงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการปรับมาใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Saraban)	ค่ามากที่สุด	ร้อยละ	53.00	48.00	52.00	60.00	
7.6.2 ประสิทธิภาพการเตรียมพร้อมและการบรรเทาผลกระทบด้านภัยพิบัติต่าง ๆ /ตัวชี้วัดของผลสำเร็จการดำเนินการเตรียมพร้อมและการบรรเทาผลกระทบด้านภัยพิบัติต่าง ๆ							
2) จำนวนผู้เข้ารับการอบรมการดับเพลิงขั้นต้นและการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ (หน่วยงานส่วนกลาง)	ค่ามากที่สุด	ราย	120	52.00	63.00	136.00	
7.6.3 นวัตกรรมในการปรับปรุงกระบวนการ* / ตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการปรับปรุงกระบวนการ และการบริการจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ตัวชี้วัดด้านการเปิดข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล การปรับปรุงบริการ การให้บริการด้วยรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์							
3) คะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงาน ที่เป็นคะแนนในภาพรวม (ดำเนินการสำรวจโดย สพร.)	ค่ามากที่สุด	ร้อยละ	84.00	86.18	84.66	83.50	
7.6.4 ประสิทธิภาพของกระบวนการ /ตัวชี้วัดที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการกระบวนการ							
4) ร้อยละของชุดข้อมูลดิจิทัลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ (Open Data)** (กรมมี 17 ชุดข้อมูลเปิดเผยบน data.go.th แล้ว 17 ชุดข้อมูล)	ค่ามากที่สุด	ร้อยละ	85.00	82.00	82.00	100.00	
5) ร้อยละของฐานข้อมูลจากกระบวนการหลักที่ได้รับการพัฒนาในรูปแบบ Digitized **	ค่ามากที่สุด	ร้อยละ	45.00	27.27	41.25	50.00	

จากการมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการและการสร้างนวัตกรรมในระดับหน่วยงานทุกกระบวนการทั้งกระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการปรับปรุงกระบวนการย่อยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทุกปี และจากการดำเนินการตลอดห่วงโซ่อุปทาน เกิดฐานข้อมูลจากกระบวนการหลักกว่า 143 กระบวนการย่อย ซึ่งมีการปรับข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบ Digitized โดยพัฒนาเป็นสารสนเทศและคัดเลือกจัดทำเป็นชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Data Set) 20 ชุดข้อมูล และเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไปแล้ว 17 ชุดข้อมูล และในปี 2565 – 2566 พด. พัฒนาฐานข้อมูลจากกระบวนการหลักในรูปแบบ Digitized เพิ่มขึ้นในปี 2565 2566 และ 2567 คิดเป็นร้อยละ 27.27 41.25 และ 50.00 ตามลำดับ นอกจากนี้การกระตุ้นและสนับสนุนให้หน่วยงานทบทวนและปรับปรุงกระบวนการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้ลดต้นทุนของกระบวนการ โดยเฉพาะวัสดุสำนักงาน เช่น กระดาษ (ต้นทุน) ที่ใช้ในงานเอกสารลดลงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการปรับมาใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Saraban) ในปี 2565 2566 และ 2567 คิดเป็น ร้อยละ 48, 52, และ 60 ตามลำดับ

